

Holy Bible

Aionian Edition®

Biblia tu limba Rrāmānă

Aromanian Bible

Holy Bible Aionian Edition ®

Biblija tu limba Rrāmānă

Aromanian Bible

Language: Aromanian

Greece, Albania, Macedonia, Bulgaria, Romania, Serbia

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

The Word for the World International, 2024

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Armāneashti at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Armāneashti at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Mateu	1
Marcu	25
1 Timoteu	40
2 Timoteu	43
Titu	45
Filemon	47
1 Ioan	48
2 Ioan	51
3 Ioan	52
Iuda	53

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

The Crucifixion

*"Jesus said, 'Father, forgive them, for they don't know what they are doing.'
Dividing his garments among them, they cast lots."*

Luke 23:34

Mateu

1 Atsea esti cartea a farăljei al Isus Hristos, hiljilu al David, hiljilu al Avraham. **2** Al Abrahamu lji s-amintă Isacul, al Isac lji s-amintă Iacobul. Al Iacovu lji s-amintă Iuda shi fratsilji a lui, **3** al Iuda lji s-amintă di la Tamara Faresul shi Zara. Al Faresul lji s-amintă Hezromul, al Hezromul lji s-amintă Aramul, **4** al Aramu lji s-amintă Aminadabul, al Aminadabu lji s-amintă Naasonul, al Naasonu lji s-amintă Salmonul, **5** al Salmonu lji s-amintă Boazul di la Rahabi, al Boazu lji s-amintă Obedul di la Ruth, al Obedu lji s-amintă lesseul, **6** al lesse lji s-amintă Davidul amiră. Al amirălu David lji s-amintă Solomonul di la muljeara tsi eara al Uriah, **7** al Solomonu lji s-amintă Roboamul, al Roboamu lji s-amintă Abiahu, al Abiahu lji s-amintă Asaful, **8** al Asafu lji s-amintă Iosafatul, al Iosafatul lji s-amintă Ioramul, al Ioramu lji s-amintă Oziaul, **9** al Oziau lji s-amintă loatamul, al loatamu lji s-amintă Ahazul, al Ahazu lji s-amintă Ezechia, **10** al Ezechia lji s-amintă Manaseul, al Manaseu lji s-amintă Amonul, al Amonu lji s-amintă Iosia, **11** al Iosia lji s-amintă Iekonia shi fratsilji a lui tu chirolu a mutarilei tu Babilon. **12** După mutarea tu Babilon al Iekonia lji s-amintă Salatielul, al Salatielu lji s-amintă Zorobabelul, **13** al Zorobabelu lji s-amintă Abiudul, al Abiudu lji s-amintă Eliakimul, al Eliakimu lji s-amintă Azorul, **14** al Azoru lji s-amintă Sadokul, al Sadoku lji s-amintă Achimul, al Achimu lji s-amintă Eliudul, **15** al Eliudu lji s-amintă Eleazarul, al Eleazaru lji s-amintă Mathanul, al Mathanu lji s-amintă Iacovul, **16** al Iacovu lji s-amintă Iosiful, bărbatilu ali Marii, di la ea s-amintă Iosul, tsi s-aclijimă Hristos. **17** Ashă că tuti gheneratili di la Abrahamul până la Davidul s-fac patrusprădzatsi di ghenerati, shi di la Davidul până la mutarea tu Babilon, patrusprădzatsi di ghenerati, shi di la mutarea tu Babilon până la Hristolu, patrusprădzatsi di ghenerati. **18** Amintarea al Isus Hristolu fu ashă: Maria, muma a lui, eara susita al Iosif, ma, năinti tsi s-apărńcea s-bâna deadun, armasi greauă di la Duhlu Sămtu. **19** Atumtsea Iosiful, susitlu a ljei, tsi eara un om ndreptu sh-nu vrea s-u arushina năintea a oamnilor, apofăsi s-u alasă ascumtă. **20** Ma, iară minduea singur aestu lucru, s-afănsi tu yis un anghil di la Domnul sh-lji dzăsi: "Iosif, hiljilu al David, s-nu ai frică s-u ljeai Maria ca muljeara a ta, că tsi s-acătsă tu năsă easti lucru di la Duhlu Sămtu. **21** Shi ea va s-amintă un fior, sh-tini va lji badză numa Isus, că elu va s-ascapă populu a lui di amărtii a lor." **22** Shi tută aestă s-featsi tsi si mplinească zborlu a

Domnului după prufitul tsi dzătsi: **23** "Ia, virghina va armăna greauă sh-va amintă un fior, tsi va lji-bagă numa Emanuel," tsi va s-dzăcă: "Dumnidzălu cu noi." **24** Sh-losiful, după tsi si sculă di somnu, featsi ashă cum lu avea ursit anghilu a Domnului, sh-u lo ningă năsu muljeara a lui. **25** Ma elu nu u cunuscu, păñă tsi ea amintă fiorlui a ljei sh-elu lu aclijimă Isus.

2 După tsi Iosul s-amintă tu Betlehem a ludeiljei tu chirolu al amirălu Ierod. Ia, niscântsă shtiuts di la Răsărit agiumsiră la Ierusalem, **2** dzăcăndă: "Iu easti amirălu a ludeilor, tsi s-amintă? Că vidzum steaua a lui la Răsărit sh-vinim s-nă ncljinăm." **3** Amirălu Ierod, cându avdăză aesti zboari, s-tulbură, sh-deadun cu năsu tut Ierusalem. **4** Sh-după tsi lă adună tuti mărilii a preftsălor shi scriblii a popului, iji ntrăbiu prindi s-aminta Hristolu. **5** Sh-elji lji dzăsiră: "Tu Betlehemlu a ludeiljei, că ashă easti scriata di la prufitul: **6** 'Sh-tini, Betlehem, loc al Iuda, nu eshti ma njic di printsilji a ludeiljei, că di la tini va easă un conducător, tsi va pască populu a meu, Israelu.' **7** Atumtsea Ierodul lă aclijimă pi ascumtu shtiutsli, sh-ntrăbi cu mari căshtigă elji, di chirolu cându lu avea vidzută steaua di prota oară. **8** Sh-lji pitricu la Betlehem sh-lă dzăsi: "Imnats shi ntribats ghini ti cilimeanlu. Sh-cându s-lu aflat, dimăndats-nji tsi s-yin sh-mini s-mi ncljinu." **9** Sh-elji, după tsi lu avdăzără amirălu, fudziră. Sh-ia, steaua tsi avea vidzută la răsărit, s-dutsea năintea a lor până s-dănaști la loclu iu eara cilimeanlu. **10** Elji, cându u vidzură steaua, s-hărsiră multu. **11** Sh-după tsi intrără tu casă, vidzură cilimeanlu cu Maria, muma a lui, shi cădzură vidzură cilimeanlu cu Maria, muma a lui, shi cădzură pri dzinucliju shi si ncljinără. Deapoea disfeatsiră ayschtearea a lor sh-durusiră: furii, timeamă shi njir. **12** După tsi Dumnidzălu lă dimăndă tu yis tsi s-nu s-turna la Irod, elji s-turnără tu loclu a lor pri ună altă cali. **13** Tora, după tsi shtiutsli s-nchisiră, ia, un anghil a Domnului lji si fănrusi tu yis al Iosif shi lj-dzăsi: "Scoală-ti, ljea cilimeanlu shi muma a lui sh-fudzi tu Egiptu, shi shedz aclo până s-tsă dzăc mini, că Ierodul va lu caftă cilimeanlu ti vătămari." **14** Elu, si sculă, lo cilimeanlu sh-muma a lui noaptea shi fudzi tu Egiptu. **15** Armasi aclo până muri Irodul, tsi si mplinea tsi eara dzăsă di Domnul prit prufitul: "Lu aclijmai hiljilu a meu di Egyptu." **16** Atumtsea Ierodul, vidzăndă că shtiutsli lu avea arăs, s-nărăi multu sh-ordină si s-vatămă tuti cilimenilji mascuri tsi eara tu Betlehem shi tu tuti locurili di anvărliga a lui, di la doi anji sh-nghios, după chirolu tsi lu avea aflată di la shtiutsli. **17** Atumtsea simplini atsea tsi eara dzăsă di la prufitul Ieremia că: **18** "Tu Ramă s-avdăză ună

zghileari, ună vătari, un plăngu shi patathimă mari. Rachela văita hiljili a ljei sh-nu va si s-diznjeardă, că elji nu săntu ma.” 19 După tsi Ierodul muri, ia un anghil a Domnului si Ij-fânirisu tu yis al Iosif tu Eghyptu, 20 shi Ij dzăsi: “Scoal-ti, ljea cilimeanlu sh-muma a lui sh-imnă tu loclu al Israel că atselji tsi vrea s-lu vătăma cilimeanlu au murită.” 21 Sh-elu si sculă, lo cilimeanlu sh-muma a lui shi s-dusi tu loclu al Israel. 22 Ma, cându avdăză că Arhelaul, domnea la ludea tu loclu al Ierod, tatăl a lui, avu frică si s-ducă aclo. Shi, după tsi s-urnipsi di la Dumnidzălu tu yis, s-dusi tu loclu a Galileiljei. 23 Sh-după tsi agiumsi aclo, shidzu la un căsăbă tsi s-aclijima Nazaret, tsi si mplinea atseea tsi eara dzăsă di la pruftsiliji: “Elu va si s-aclieamă Nazareas.”

pristi nāsu. 17 Shi ia, unā boatsi dit tser tsī lī-dzāsi: "Aestu easti Hiljiu a meu vrut, di la cai escu hārāsit."

4 Atumtsea Duhlu lu adusi Isusul tu irnji, tsidraclu su cărtea. 2 Shi după tsisânu păreasinj patrudzâtsi di dzâli sh-natrudzâtsi di nontsâ, ma nanci u lo foama

3 Atumtsea cărtitorlu, după tsi s-apruche, lji dzăsi: "Ma s-hii Hiliju a Dumnidzălui, dză tsi aesti chetri si s-facă nănnii" 4 Ma elu li-anăndisi: "Scrisura dzăsti: 'Omlu nu

paru. „Mai se jupărașii. Conțura căzută. Cine nu bâneadză mash cu pâni, ma cu itsi zbor tsî easi dit gura a Dumidzâului.”⁵ Atumtșu draclu lu adus tu sămțul căsătării sh-lu hângă tu mășcau a tempului.⁶

Şantri, casăa în la bagă tu măscă și temăpa, și
şb-ljii dzăsi: „Ma s-hii Hilju a Dumnidzâlui, arucă-tî
nghios, că Scritura dzăsti: ‚Elu va da ordin a anghililor
a lui tră tini, şb-atseli va ti tsânăpă tu mânjiu, a lor tsi s-

nu agudeshți cu cicioară a tău vără cheatră.” 7 Isusul îi dășcă: “Scritura dăștci tutashă: ‘S nu lu cărteshti

"-j-dzasi. „Săntăru dăzasi tutușna. S-țu lu cărteșna Domnul, Dumnidzălu a tău.” ⁸ Draculu lu dusi dinou pri un munti multu apaltu ob lă spuci tuti smirărilii o-

pir un manu multu analu sih-lji spusi tuti ammarijii a lumiljei sh-märirea a lor, 9 sh-lji dzäsi: "Mini va tsä li daw tuti aasti magñ tini aadz pri distañ nijastas -

"Fudzi, Satane, că easti scriată: 'Alavdă Domnul, De judecătore și de iugurte, înțelegător și binecuvântător'...'"

Dumhidzalū a tau, sh-lucreadza māsh tra hasū." 11
Atumtsea draclu lu alāsā, sh-ia, s-apruchearā anghilji

tra s-ljihuzmitipsea. 12 Candu Isusul avdza ca Ioanul
lu avea băgat tu hapsi, s-trapsi tu Galilea. 13 Deapoea
alăsă Nazaretul shi s-dusi s-băneadză la Capernaum,

căsăbă ningă amari, tu sinurili al Zabulon shi Neftali,
14 tsi si mplinească tsi eara dzăsă di la prufitlu Isaia

cai dzăsi: 15 "Loclu al Zabulon sh-loclu al Neftali,
mardzina a amariljei, loclu napărăti di lordan, Galilea a
păngănjilor, 16 populu tsi băna tu scutidi ari vidzută

unā lunjinā mari, sh-pristi atselji tsi stātea tu loclu a aumbriljei a moartiljei, arāsāri lunjina.” 17 Di atumtsea

Iisusul apărniște și predica și săzâtsea: "Mitănjisuts-vă că amirăriliea și tserurilor easti aproapi." 18 Cându ma

fudzea ningă amarea a-Galileiljei, Isusul vidzu doi frataș: Simonul tsi s-acljima Petru, sh-Andrea, frati-su, tsi ma aruca plăsili tu amari că eara piscari. **19** Sh-lă

dzāsi a-lor: "Haidets dupā mini sh-mini va vā facā piscari di oaminii." 20 Sh-dināoarā elji alāsarā plāsili

sh-lu urmară. 21 Sh-cum s-dusi ma nclo, vidzu doi altsă frats: Iacovul, hiliju al Zevedeu sh-loanul, fratili a lui, tu varcă deadun cu Zevedeu tatili a lor, tsi ma

... la, tu varău deaua! ca să-șase tăii și îi, și Ma-ndridzea plăsili. Sh-lji acljmîră. 22 Elji alăsără trăoară varca și-tatără a lor șihi și-dusiră după năsu... 23 Isusul

Varea și tata și lor și șii și dusă după nașu. Ză Isus străbătea tută Galilea, nvitsânda tu sinagodzili a lor, predicându evanghelul a amirărilor și vindicându-

precindu evangeliul a amirantei sh-vinducandu
itsi langoari sh-itsi niputeari eara tu popul. 24 Ashā
anamea a lui si arăspândi tu tută Siria, sh-lji adutsea

Mateu

tuts ländzitslji tsi s-munduea di niputeri sh-dureri soi di soi, demonizatsi, epileptici sh-paralizatsi, sh-elu lji vindica. 25 Sh-un multsāmi mari di oaminji nidzea după nāsu dit Galilea, dit Decapoli, dit Ierusalem, dit Iudea sh-di napărti di lordan.

5 Sh-cându Isusul vidzu multsāmea, s-alină pri munti, sh-după tsi shidzu, s-aprucheară di nāsu ucenitsilji a lui. 2 Sh-elu disclisi gura, sh-lji-nvtsā. Elu dzăsi: 3 "Ghinicuvăntats suntu atselji oarfânilji tu duh, că a lor easti amirăriljea a tserurilor. 4 Ghinicuvăntats suntu atselji tsi väitească, că elji va s-diznjeardă. 5 Ghinicuvăntats săntu atselji froniñi, că elji va mushtineadză loclu. 6 Ghinicuvăntats suntu atselji tsi au foami shi seati ti ndriptati, că elji va s-fânătească. 7 Ghinicuvăntats suntu atselji njiluñsilji, că elji va află njilă. 8 Ghinicuvăntats suntu atselji tsi suntu curats tu inimă, că elji va lu veadă Dumnidzălu. 9 Ghinicuvăntats suntu atselji tsi aducă pacea, că elji va s-acleamă hilijili a Dumnidzăului. 10 Ghinicuvăntats suntu atselji avinatsilji tră ndriptati, că a lor easti amirăriljea a tserurilor. 11 Ghinicuvăntats va-hits voi cându va vă ngoriñ, sh-va vă avină, sh-arădăndă, va dzăc tuti arăli contra voi, tră itia a mea. 12 Hărăsits-vă shi harăcupisits-vă, că mari easti arăsplătirea a voastră tu tseruri, că ashă lji avinară sh-prufitsilji năintea a voastră." 13 "Voi hits sarea a loclui. Ma, macă sarea s-aspardzi cum poati su amintă njurizuma? Nu fatsi di tsiva, di căt tră arcari, shi su calcă oaminjili. 14 Voi hits lunjina a lumiljei. Un căsăbă adrată pri munti nu poati si s-ascundă. 15 Tutashă nu s-aprindu un cândilă tra si s-bagă sum vasă, ma tra si s-bagă pri shandan shi s-facă lunjină tră tuti tsi suntu la casă. 16 Ashă s-lunjineadză lunjina a voastră năintea a oamnjilor, tra s-veadă faptili a voastri atseali buni, shi s-mărească Tatăl a vostru tsi easti tu tseruri." 17 "Nu minduits că mini vinj s-aspargu legea ică prufitsilji. Mini nu vinj s-aspargu, ma s-li mplinescu. 18 Că dealihea vă dzăcă: Păñă cându tserlu shi loclu s-trecă, nitsi ună iotă sh-nitsi ună chicută nu va s-trecă di legea, ma năinti tsi si mplicească tuti. 19 Atsel tsi va ncalcă un di aesti ordini ma njitsi, sh-va s-aibă nvitsată oaminjili, elu va s-acleamă ma njiclu tu amirăriljea a tserurilor. Ma atsel tsi va li bagă tu practică sh-va li-nveatsă a alantsălor, va s-acleamă ma marli tu amirăriljea a tserurilor. 20 Tră atsea mini ma vă dzăcă: macă ndriptatea a voastră nu va s-lu treacă atsea a Scribilor sh-a Fariseilor, voi nu va s-intrats tu amirăriljea a tserurilor. 21 Voi avets avdzăt că fu dzăsă a veclijilor: 'Nu vatāmats. Caitsido tsi vatāmă va s-hibă sum giudicari.' 22 Ma

mini ma vă dzăcă: Caitsido tsi s-nărăeashti fără sibepi cu fratili a lui, va s-hiba giudicată. Sh-cai lji dzătsi a fratilui a lui: 'Aspartă di-mintă,' va hibă sum giudicata al Sinedriu, sh-cai va lji dzăcă: 'Glare,' va hibă tu foclu ali Gheheni. (Geenna g1067) 23 Macă tini aduts doara a ta la altar, sh-aclo aduts aminti că fratili a tău aris tsiva contra tini, 24 alasă aclo doara a ta, năintea a altarului, sh-dută ma năinti puituea-ti cu fratili a tău sh-deapoea toarnă-ti shi dă doara a ta. 25 Puitueati cu contrarlu a tău, păñă cându eshti la un calu cu nāsu, tsi s-nu ti prida contrarlu a tău la giudicatorlu, sh-giudicatorlu s-ti prida la gardianlu sh-tini s-agundiștu hapsi. 26 Dealihea tsă dzăc că nu va eshi di-aclo, ni plătit centezimul a fundu. 27 Voi avets avdzăt că a veclijilor fu dzăsă: 'Nu ncălcăts curuna.' 28 Ma mini ma vă dzăcă că caitsido tsi mutreashti ună muljeari tra s-u aibă, ari ncălcătă curuna cu năsă tu inima a lui. 29 Macă ocliju a tău atsel ndreuptă ti dutsi tu amărtii, scoati-l shi arucă-l diparti di tini. Că easti ma ghini tini tsi s-cherdzi un di mădularili a tali, di căt si s-arucă tu Ghehenă tut truplu a tău. (Geenna g1067) 30 Sh-macă măna a ta atsea ndreapta ti dutsi tu amărtii, si-u talji shi si-u arutsi diparti di tini. Că ma ghini easti s-cherdzi unu din mădularili a tali, di căt si s-arucă tu Ghehenă tut truplu a tău. (Geenna g1067) 31 Fu dzăsă tutashă: 'Cai alasă muljeara a lui, s-lji da cartea a dispărtsărilje.' 32 Ma mini ma vă dzăcă: Cătsido tsi u alasă muljeara a lui, di căt tu arastea a putănsiriljei, u fatsi s-ncalcă curuna. Caitsido tsi si nsoari cu ună muljear alăsată ncalcă curuna. 33 Voi avets avdzătă tutashă că a veclijilor fu dzăsă: 'Nu fă spigurari arădioasi, ma mpelinea spigurarea a ta tsi lji ai faptă a Domnului.' 34 Ma mini ma vă dzăcă: Nu spigurats-vă dip, nitsi pri tserlu, că easti thronlu a Dumnidzăului, 35 nitsi pri loclu, că easti scannul a cicioarilor a lui, nitsi pri Ierusalem că easti căsăbălu a Amirălu atsel marilui. 36 Nu ti spigur nitsi pri caplu a tău, că nu ai fuchii s-alăgheshti ică s-lăieshti macari sh-un hir di per. 37 Ma sborlu a tău s-hibă: 'Ie, ie' ică 'Nu, nu.' Că itsido ma multu yini di la slablu. 38 Voi avets avdzătă că fu dzăsă: 'Ocliju tră ocliju shi dinti tră dinti.' 39 Ma mini ma vă dzăcă: Nu lji ncuntreadză a arăului (cu arău). Macă vără ti agudeashti pri fatsa atsea nandreapta, toarnă-lji sh-alanta. 40 Sh-macă vără va ti ducă tu giudic, tra s-ljea tunica a ta, dă-lji sh-mantelul. 41 Shi macă vără ti strindzi să imnji ună milje, tini fă doauă cu năsu. 42 Dă-lji a tsilui tsi ts-caftă, sh-nu arnisea s-lji dai atsilui tsi ts-caftă imprumută. 43 Voi avets avdzătă că fu dzăsă: 'S-vrei aproapilu a tău shi s-aurăshti neamiclu a tău.' 44 Ma mini ma vă dzăcă: S-vrets neamtsilji a voshtri,

ghinicuvāntats atselji tsi vā blastimā. Fātsets ghini elji tora u-au loatā arāsplata a lor. 17 Iarā tini, cāndu atsilor tsi vā aurāscu, shi pārācālsits-vā trā atselji tsi s-tsānji pāreasini, aundzi caplu sh-aspealā fatsa a vā fac arāu, shi vā ajuunescu, 45 tra s-hits hiljili a ta, 18 tra s-nu lā aspunji a oamnjilor cā tini ma tsānji Tatālui a vostru tsi easti tu tseruri. Cā elu fatsi s-easā pāreasini, ma a Tatālui a tāu pri ascumtu sh-Tatāl a soarili a lui pri bunjili shi pri arāljili, shi fatsi s-dā ploai tāu cai mutreashti pri ascumtu, va ti arāsplāteascā pri ndreptsālji shi pri nidreptsālji. 46 Cā ma s-vrets nāintea tutulor." 19 "Nu adunats trā voi ayishteari pri mash atselji tsi vā vor, tsi arāsplātā va avets? Nu fac loc, iu li aspargā moltsa sh-arudzina, sh-iu furlj sapā ashā shi taxidarli? 47 Sh-macā salutats mash fratsālji shi furā. 20 Ma aduanats trā voi ayishteari tu tser, iu a voshtri, tsi ma multā dicāt altsālji fātsets voi? Nu fac nitsi moltsa, nitsi arudzina nu li aspargu, sh-iu furlj ashā sh-pāngānilji? 48 S-hits ashā perfectsā ashā nu sapā shi nu furā. 21 Cā iu easti ayishtearea a cum easti perfect sh-Tatāl a vostru tserescu."

6 Isusul dzāsi: "Bāgats mintea s-nu fātsets ghini nāintea a oamnjilor, tsi elji s-vā alavdā a voauā, altā soi nu va vā arāsplātīs di la Tatāl a vostru tsi easti tu tseruri. 2 Cāndu s-dai dicunji, nu batī trumpetā nāintea a ta, ashā cum fac ipucritsili tu sinagogā sh-pri cālliuri, tra s-hibā tinjisits di oaminjli. Dealihēa vā dzāc ca elji tora u-au loatā arāsplata a lor. 3 Cāndu fatsi ghini, astānga a ta s-nu shtii tsi fatsi a andrepta a ta. 4 Cāndu u fats buneatsa a ta, s-facā pri ascumtu. Sh-Tatāl a tāu tsi veadi pri ascumtu, el va-ti arāsplāteascā a tsāia nāintea a tutulor. 5 Sh-cāndu tini ti pārācālseshti, nu ti fā ca ipucritsili cā a lor lā arāseashti s-pārācālseascā mproshsti tu sinagogā, sh-tu pādzili a cāljurilor tra s-hibā vidzuts di oamnjili. Dealihēa vā dzāc cā elji tora u au loat arāsplata a lor. 6 Ma tini candu s-ti pārācālseshti intrā tu udālu a tāu, ncljidi usha sh-pārācālseati a Tatālui a tāu pri ascumtu. Sh-Tatāl a tāu tsi veadi pri ascumtu va ti arāsplāteascā nāintea a tutulor. 7 Cāndu vā pārācālsits s-nu folosits idyli zboari ca pāngānilji, cā elji mindueascā cā va si-mlplineascā pārācālsirea cā au dzāsā multi zboari. 8 Nu vā fātsets ca atselji, cā Tatāl a vostru li shtii tuti di tsi avets ananghi, ma nāinti tsi voi s-li cāftats. 9 Ma voi pārācālsits-vā ashā: 'Tatāl a nostru tsi eshti tu tseruri, si sāmtseascā numa a ta. 10 S-yinā amirāriljea a ta. Si s-facā vrearea a ta tu loc, ashā di cum tu tser. 11 Pānea a noastrā di cathiuzuā, dā-nā-u a noauā azā. 12 Sh-ljeartā-nā amārtilli a noastri, ashā di-cum sh-noi lā ljirtām a amārtioshilor a noshtri. 13 Sh-nu nā alasā s-cādem tu cārtēari, ma nā ascapā di atsel arāu. [Cā a ta easti amirāriljea, sh-putearea, sh-mārirea di totāna]. Amen.' 14 Cā macā voi lā ljirtats a oamnjilor amārtilli a lor, Tatāl a vostru dit tser va vā li ljeartā sh-a voauā. 15 Ma, macā voi nu lā ljirtats a oamnjilor amārtilli a lor, nitsi Tatāl a vostru nu va li ljeartā amārtilli a voastri. 16 Sh-cāndu s-tsānets pāreasini s-nu vā spunets nvirinats ca ipucritsili. Cā elji aspargā fātsili tsi s-aspunā a oamnjilor cā tsānā pāreasini. Dealihēa vā dzāc cā

elji tora u-au loatā arāsplata a lor. 17 Iarā tini, cāndu s-tsānji pāreasini, aundzi caplu sh-aspealā fatsa a vā fac arāu, shi vā ajuunescu, 45 tra s-hits hiljili a ta, 18 tra s-nu lā aspunji a oamnjilor cā tini ma tsānji Tatālui a vostru tsi easti tu tseruri. Cā elu fatsi s-easā pāreasini, ma a Tatālui a tāu pri ascumtu sh-Tatāl a soarili a lui pri bunjili shi pri arāljili, shi fatsi s-dā ploai tāu cai mutreashti pri ascumtu, va ti arāsplāteascā pri ndreptsālji shi pri nidreptsālji. 46 Cā ma s-vrets nāintea tutulor." 19 "Nu adunats trā voi ayishteari pri mash atselji tsi vā vor, tsi arāsplātā va avets? Nu fac loc, iu li aspargā moltsa sh-arudzina, sh-iu furlj sapā ashā shi taxidarli? 47 Sh-macā salutats mash fratsālji shi furā. 20 Ma aduanats trā voi ayishteari tu tser, iu a voshtri, tsi ma multā dicāt altsālji fātsets voi? Nu fac nitsi moltsa, nitsi arudzina nu li aspargu, sh-iu furlj nu sapā shi nu furā. 21 Cā iu easti ayishtearea a vostrā, aclo va s-hibā sh-inima a voastrā. 22 Lunjina a trupli easti ocljil. Macā ocljil a tāu easti curat, tut trupli va s-hibā lunjinat. 23 Macā ocljil a tāu easti arāu, tut trupli a tāu va s-hibā tu scutidi. Macā lunjina tsi easti la tini easti scutidi, cāt ma mari va s-hibā scutidlu! 24 Vārā nu poati s-huzmitipseascā la doi domnji. Cā icā va s-lu aurascā unlu sh-va alantu, icā va armān pistimen la unu, sh-va disprestsueascā alantu. Nu pots s-huzmitipseshti a Dumnidzālu sh-a pāradzālor." 25 "Trā atsea ma vā dzāc: Nu vā minduits ti bana a voastrā, tsi va mācats shi tsi va bets, nitsi trupli a vostru trā atsea tsi va nvishtets. Vahi nu easti bana ma scumpā di cāt hrana, sh-trupli ma scumpu di nvishtearea? 26 Mutrits puljili a tserlui, elji nu seaminā, nitsi seatsirā, nu adunā tu hāmbāri, cu tut atsea Tatāl a vostru dit tser lji hrāneshti. Nu custusits voi ma multu di cāt atselji? 27 Sh-cai di voi cu tut cāstigia a lui poati s-adavgā la statura a lui macari un cubit singur? 28 Cā tse vā cārtits di nvishtearea a voastrā? Mutrits cum creascā zāmbatsili a cāmpului, nu lucreazdā sh-nitsi torcu. 29 Sh-ma vā dzāc cā nitsi Solomonul, cu tutā mārirea a lui, nu eara nviscutā ca vārā di elji. 30 Tora macā Dumnidzālu u-nveashti ashā iarbā a cāmpului tsi azā easti sh-māni va si s-arucā tu cireapu, vahi nu va vā-nveascā a voauā ma multu, oamnjili pisti-putsān? 31 Nu vā cārtits dzācānda: 'Tsi va mācām icā tsi va bem, icā cu tsi va nā nvisitem?' 32 Cā suntu pāngānilji tsi caftā tuti aesti lucri. Tatāl a vostru di tser lu shti ghini cā voi avets ananghi trā tuti aesti lucri. 33 Ma, nānti di tuti cāftats amirāriljea a Dumnidzālu shi ndriptatea a lui sh-tuti aesti ananghi va s-vā adavgā a voauā. 34 S-nu avets gaile trā dzua di māni. Cā dzua di māni va si s-cāstigheadzā di nāsā. Lj-agundi a dzuāljei arāutatea a ljei."

7 Isusul dzāsi: "Nu giudicats, tra s-nu s-hits giudicats. 2 Cā voi va vā giudicats dupā giudicare tsi voi fātsets, sh-cu metrul tsi misurats, va vā misurats. 3 Cātse vedz paliju tu ocljil a fratilui a tāu, sh-nu vedz grenda tu ocljil a tāu? 4 Icā, cum pots s-lji dzātsi a fratilui a tāu: 'Aschteaptā s-tsā scot paliju dit ocljiu',

căndu ai un gredă tu ocljilul a tău? 5 Ipocrite, scoati ma năinti grenda dit ocljilul a tău, sh-deapoea va vedzi curată tra s-lji scots paljul dit ocljilul a fratilui a tău. 6 Nu lă dats a cănjilor tsi easti sămtă sh-nu lă-arucats Sh-Isusul timsi măna, lu băgă pi năs sh-lji-dzăsi: "Ie, mărgăritărili a voastri năintea a portslor, tsi s-nu li asunats la ushă shi va vă si dischiljdă. 8 Cai dicunji, ursită Moisiul tsi aestă s-hibă mărtirii tră caitsido." 5 Ijea. Cai caftă, află, sh-va si discljdă atsilui tsi asuni. Căndu Isusul intră tu Capernaum, lji vini un tsenturion 9 Ari vără om namisa di voi, tsi ma s-lji caftă hiliju părăcălsinda, 6 shi lji dzăsi: "Doamne, sclavul a meu păni, s-lji da cheatră? 10 Ică ma s-lji caftă peshti, s- lji da năpărtică? 11 Atumtsea, macă voi tsi hits arăi shtits s-dats doari buni a hiljilor a voshtri, ahăt ma 8 Tsenturionlu apăndisindă lji dzăsi: "Doamne, mini nu multu Tatăl a vostru, tsi easti tu tseruri, va da lucru escu axiu tsi tini s-intsri tu streadha a mea, ma dză buni atsilor tsi lj-caftă. 12 Itsido tsi voi vrets s-vă facă mash un zbor shi sclavulu a meu va si s-vindică. 9 Că oaminiji, fătsets-li sh-voi atsilor, că aestă easti Legea sh-mini escu un om sum autoritatea a altsilor, sh-lji-Sh-Prufitsilji. 13 Intrats pri poarta atsea strimta, că am suldatsli sum mini. Ma s-lji dzăc a unui: 'Dutil!', largă easti poarta sh-mari easti calea tsi ti dutsi tu elu s-dutsi, shi ma s-lji dzăc a altui: 'Ajdi!', elu yini, shi aspărdzeari, sh-mutlsă suntu atselji tsi intră prit năsă. 14 Ma strimtă easti poarta sh-greauă easti calea tsi 15 dzăsi atsilor tsi lu urma: "Dealihela ma vă dzăc, că "Afirits-vă di prufitsalji arădioshi, tsi yin la voi nvăscuts iuva tu Israel nu aflai un pisti ahăntă mari. 11 Mini ca oi, ma di năuntru suntu luchi arăchitori. 16 Voi va ma vă dzăc că multsă va yin di la răsărit sh-di la lji cunushtets di frutili a lor. S-adună vahi aua di la ascăpitat, sh-va apună la measă cu Abrahmul, cu păljurii, ică hits di la scalji? 17 Ashă itsi pom bun da Isacul sh-cu Iacovul tu amirăriljea a tserurilor, 12 ma fruti buni, iară pomli atsel arău da fruti arali. 18 Nu hilijili a amirăriljei, atselji aleptsă di la Dumnidzălu, poati un pom bun s-da fruti arali, nitsi un pom arău s- 19 Itsi pom tsi nu da fruti buni, si s-talji plângul sh-cărtsănairea a dintsilor." 13 Atumtsea Isusul shi s-arucă tu foc. 20 Voi va lji cunushtets prufitsalji lji dzăsi a tsenturionul: "Du-ti, shi si s-facă ashă di frutili a lor. 21 Nu itsi om tsi nj-dzăsti: 'Doamne, cum pistipishi!' Sclavul s-vindică tu atsea oară. 14 Doamne,' va intră tu amirăriljea a tserurilor. Ma va Deapoea Isusul intră tu casa a Petru lui sh-vidzu intră singur atsel tsi fatci vrearea a Tatălui a meu tsi soacra a lui tsi eara tu pat cu hevri. 15 Candu elu lji easti tu tseruri. 22 Multsă va nji dzăcă tu atsea dzuă: băgă măna hevrii u-alăsară. Sh-ea si sculă sh-ahurhi 'Doamne, Doamne, nu prufitispimă tu numa a ta? Nu s-lji huzmitipsea a lui. 16 Căndu vini seara, lji adusiră l-ağunim demonilji tu numa a ta? Sh-nu avem faptă multsă demonizatsi, sh-elu cu zbor ağuni duhurili multi thavmati tu numa a ta?" 23 Sh-atumtsea va lă sh-vindică tută lăndzitsilji, 17 tsi ashă si mplineasă spună a lor: 'Mini nu vă am cunuscute pute. Dipărtats- zborul a prufitui Isaia căndu dzăsi: "Edu li lo niputerili vă di la mini, voi tuts, tsi avets lucrat anapuda." 24 a noastri sh-li purtă lăngoarili a noastri." 18 Căndu "Tră atsea caitsido tsi li avdi aesti zboari a meali sh-li Isusul vidzu anvărliga di năs multsămi mări, ordină mplineashti, undzeashti cu un om mintimen, tsi u- s-treacă di napărti. 19 Atumtsea un scrib s-apruche ari adrătă casa a lui pri cheatră. 25 Sh-deadi ploai, sh-lji dzăsi: "Nvitsătore, mini va ti urmedzu iutsido tsi vini năcorea, s-uflără vimturi, shi s-plăscănră pri 20 Sh-Isusul lji dzăsi: "Vulpili au guvăli a atsea casă, ma ea nu cădzu, că eara thimilejătă pri lor, sh-puljili a tserlui au cuibairili, ma Hiliju a omlui nu cheatră. 26 lară caitsido tsi lă avdi zboarili sh-nu li ari iu s-bagă caplu." 21 Deapoea un din ucenitsilji a lui mplineashti, undzeashti cu un glar, tsi u adră casa a lji dzăsi: "Doamne, dă-nji volje ma năinti s-mi duc s-lui tu arină. 27 Sh-deadi ploai, vini năcorea, s-uflără ngrop tatăl a meu." 22 Ma Isusul lji dzăsi: "Urmeadz-vimturi, s-plăcsănră pri atsea casă sh-ea cădzu, sh- mă, sh-alasă mortsălii s-ngaopă mortsălii a lor." aspărdzerea a ljei eara mari." 28 Tora, căndu Isusul 23 După tsi elu s-alină tu varcă, ucenitsilji a lui lăascăpă di-aesti zboari, multsănilji armasiră ciudisiti urmară. 24 Sh-ia, tu amari si sculă ună furtună mari, di nvitsătura a lui, 29 că elu lă nvitsa ca un om cu sh-văljurili ma anvălea varca, ma Isusul durniea. 25 S-puteari, sh-nu ca scriblji.

dzăsiră: "Doamne, ascapă-nă, că noi ma nă nicăm." Că nu vinj s-acljem tră mitănjusiri ndreptsălji, ma 26 Isusul lă dzăsi a lor: "Cătse avets frică, voi oaminj amărtioshlji." 14 Atumtsea s-apurcheără ucenitsilji a cu pisti-putsänă?" Cum si sculă, aurlă a vimturilor Ioanului shi ntribară: "Cătse noi sh-Fariseilji tsăinem sh-a amarijeli shi s-featsi tătseari mari. 27 Atumtsea păreasinji di multi ori, iară ucenitsilji a tăli nu tsăin oaminjli s-thăvmătisiră shi dzătsea: "Cai easti aestu, păreasinji?" 15 Isusus lă dzăsi a lor: "Pot numtarli tsi ma lu asculță vimturii shi amarea?" 28 Cându Isus s-aibă jali, păñă căndu dzinirli easti cu năshī? Ma agiumsi tu alantă parti tu loclu a Gadarenijilor, Iji ishiră va yin chirolu căndu va lu ljea dzinirli di la elji sh-năinti doi demonizats tsi avea ishită di murmintsă. Elji atumtsea elji va s-ağıuneadză. 16 Vără nu bagă tu eara ahăntu turbatsi, căt nitsunu nu putea s-tritsea stranji veclji un petic nou, că altă soi arupi stranju pi atsea cali. 29 Sh-ia, elji ahuriră s-aurlă. "Tsi ai shi azmulzearea s-fatsi ma mari. 17 Vără nu bagă cu noi, Isus, Hiliju a Dumnidzălui? Ai vinit aoa s-yinlu atsel noulu tu folji veclji, că altă soi folilji s-nă mundueshti ma năinti di oara tsi prindi?" 30 Sh-arup, yinlu s-vearsi sh-folilji cheară. Ma yinlu atsel nu multu diparti di năshī un cupii mari di portsi ma noulu s-bagă tu folji noauă, ashă veaglij un-alantu." păshtea. 31 Atumtsea demonijili s-părăcălsiră a lui: 18 Cându Isusul Ij-dzătsea aestă, s-apruche un di "Macă nă ağuuneshti, alasă-nă s-intrăm tu atsea cupii mărilji a sinagogăljei, cădzu pri dintsă năintea a lui di portsi." 32 Elu lă dzăsi a lor: "Dutsets-vă!" Ashă sh-ji-dzăsi: "Macăt nj-muri hiljea, haidi sh-bagă măna elji după tsi ishiră, intrără tu atsea cupii di portsi. Ia, pri năsă sh-ea va băneadză." 19 Isusul si sculă shi s-tută cupia s-arcă di ripă tu amari, shi s-nicără tu apă. dusi după năsu deadun cu ucenitsilji a lui. 20 Sh-ia, 33 Atselji tsi lă păshtea fudziră tu căsăbă sh-căndu ună muljeari tsi di doisprădzătsi di anji Ij-cura sândzili, agiumsiră aclo spusiră tuti aesti, tutashă tsi avea s-apruche di năpoi sh-băgă măna tu mardzina a undzită cu demonizatsilji. 34 Atumtsea, tută căsăbălu stranjilui a lui. 21 Că dzătsea cu mintea a ljei: "Ma sishi năintea a Isusului. Cându lu vidzură Iji părăcălsiră bagă măna la stranju a lui, va mi vindică." 22 Isusul tsi s-dipărta dit loclu a lor.

9 Isusul după tsi intră tu varcă, tricu tu alantă parti,

shi vini tu căsăbălu a lui. 2 Sh-ia, Iji adusiră un om paralizat tu pat, sh-Isusul căndu vidzu pisteau tsi avea elji, Iji dzăsi a paralizatui: "S-ai curaiu, hilje, amărtili a tali suntu ljirtati!" 3 Atumtsea niscantsă scribi dzăsiră cu mintea a lor: "Aestu ma blastimă!" 4 Ma Isusul cunuscăndă minduirili a lor dzăsi: "Cătse minduits lucru arali tu ininjili a voastră? 5 Tsi easti ma lishor tră dzătseari: 'Amărtilli a tali suntu ljirtati,' ică: 'Scoală-ti sh-imnă?' 6 Ma tora tsi s-shtits că Hiliju a omlui ari puteari pri loc s-ljeartă amărtilli." Iji dzăsi a paralizatui: "Scolă-ti, ljea patlu sh-duti la casă a ta." 7 Sh-elu si sculă shi s-dusi la casă a lui. 8 Multsănjili căndu lu vidzură aestă, s-ciudisiră sh-măriră Dumnidzălu, tsi avea dată a oamnijilor ahtari puteari. 9 Deapoea căndu s-dusi Isusul nclo, vidzu un om tsi shidea la yimbruchi, acljimată Mateu, sh-ji-dzăsi: "Urmeadză-mă!" Sh-elu si sculă sh-lu urmă. 10 Cându Isusul shidea la measă la casă, viniră multsă taxidari sh-amărtioshi, s-apunară sh-măcară deadun cu năsu sh-cu ucenitsilji a lui. 11 Fariseilji căndu vidzură aestă, Iji dzăsiră a ucenjitsilor a lui: "Cătse nvitsătorlu a vostru măcă cu taxidarilji sh-cu amărtioshlji?" 12 Candu Isusul avdză aesti, lă dzăsi a lor: "Nu suntu sănătoshli tsi au ananghi di doctor ma atselji lăndzitsli. 13 Tora dutsets-vă sh-nvitsats tsi va s-dzac: 'Mini voi njilă sh-nu curbani.'

s-turnă, lu vidzu sh-dzăsi: "S-ai curaiu hiljea a mea, pista a ta ti vindică." Shi tu ora atsea muljearea s-vindică. 23 Cându Isusul agiumsi la casa a mărilui a sinagogăljei sh-vidzu fluerătorilji sh-multsămea turburată, 24 lă-dzăsi a-lor: "Dipărtats-vă că feata nu ari muri, ma doarmi." Sh-elji arăsiră cu năsu. 25 Deapoea, căndu multsămea u-scoasiră nafoară, elu intră, u-acătsă di măna sh-ea si sculă. 26 Shi anamea aisheti anami s-disfeatsi tu tut loclu. 27 Cându Isusul ma fudzea di aclo, doi orghi lu urma aurländă sh-dzăcăndă: "Njilua-nă noi, Hiliju al David!" 28 Cându Isusul agiumsi la casă, orghilji s-aprucheără sh-elu lă dzăsi a lor: "Pistipsits voi că mini pot s-u fac aestă?" Elji apăndisiră: "Ie, Doamne." 29 Atumtsea elu băgă măna la oclilji a lor, dzăcăndă: "Si s-facă după pista a voastră." 30 Deapoea a lor lă si discljisiră oclilji. Sh-Isusul lă ordină dzăcăndă: "Videts s-nu shtibă vără om." 31 Ma elji macăt ishiră u arăspăndiră anamea a lui tu tut loclu. 32 Cându elji ma isha, Iji adusiră un bărbat mut shi demonizat. 33 După tsi Isusul așuni demonul, mutlu grăi. Sh-multsănjili s-ciudisiră sh-dzăsiră: "Nu easti vidzut pute un ahtar lucru tu Israel!" 34 Ma Fariseilji dzătsea: "Elu ağuuneshti demonijili cu agiutarea a printslui a demonijilor." 35 Isusul tritsea pri tutti căsăbadzili sh-hoarili, nvitsănda tu sinagogăli a lor, predicânda evanghelul a amirăriljei, shi vindicănda itsi lăngouri sh-itsi niputeari tu popul. 36 Cându vidzu multsănjili avea njilă tră năshī, că eara nvirinati sh-arăspănditi ca oili fără picurar. 37 Atumtsea elu lă

dzăsi a ucenitsilor a lui: "Sitsirarea easti dealihea Cându vă s-ağunească tu un căsăbă, fudzits tu un mar, ma lucrutorilji suntu putsănji. 38 Părăcălsits-vă, a altă, că dealihea vă dzăc, că nu va s-bitisits tricăndă Domnului a sitsirărilor s-pitreacă lucrutori la sitsirărilii a lui." 24 Uceniclu nu easi prisupru di nvitsătorlu a lui, nitsi servitorlu prisupru di nicuchirlu a lui. 25 Ljagiundzi a uceniciui si s-facă ca nvitsătorlu a lui, sh-a humzichearlu ca nicuchirlu a lui. Macă nicuchirlu a casiljei lu aclijimară Belzebub, ahăntu ma multu va s-lji acligeamă ashă atselji a casiljei a lui! 26 S-nu avets frică, că nu ari tsiva anvălită tsi nu s-dizvălească, sh-vără tsiva ascumtu tsi nu va s-facă cunuscătă. 27 Atsea tsi mini vă dzăc tu scutidi, dzătsets-u tu lunjină, sh-atsea tsi avdăts tu ureclji, predicats-u pri citii. 28 Sh-nu văaspărăts di atselji tsi vatămă truplu, ma nu pot s-vatămă suflițul. S-văaspărătsă ma multu di atsel tsi poati s-cleară suflițul sh-truplu tu Gehenă. (Geenna g1067) 29 Nu s-vindu vahi doi harabelli ti un aspru? Cu tut atsea nitsiunu di elji nu cadi mpadi fără vrearea a Talălui a vostru. 30 Ma a voauă sh-perili di capă vă suntu numirati. 31 S-nu avets frică! Voi custusits ma multu di multsă harabelli. 32 Tră atsea, caitsido tsi va mărtirisească ti mini năintea a oamnilor, sh-mini va mărtirisescu năintea a Tatălui a meu, tsi easti tu tseruri. 33 Ma caitsido tsi va mi aleapid năintea a oamnilor, sh-mini va lu aleapid năintea a Tatălui a meu tsi easti tu tseruri. 34 S-nu vă minduits că mini am vinit s-aducă pacea pri loc. Nu vinj s-aducă pacea, ma spata. 35 Că mini vinj s-dispartu hiliju di tatăl, hiljea di muma, sh-nveasta di soacra, 36 sh-neamitsilji a omlui va hibă atselji di casa a lui. 37 Atsel tsi va tatăl, ică mumă ma multu dicăt mini, nu easti axiu tră mini. Sh-atsel tsi va hiliju ică hiljea ma multu dicăt mini, nu easti axiu tră mini. 38 Sh-atsel tsi nu ljea crutsea a lui sh-nu yini după mini, nu easti axiu tră mini. 39 Cai va s-tsăñă bana a lui va u-cleară, ma atsel tsi va u-cleară tră mini va u-află. 40 Atsel tsi văaproachi, mi aproachi mini, sh-atsel tsi mi aproachi mini, aproachi atsel tsi mi ari pitricut. 41 Atsel tsi aproachi un prufit tu numa a prufitului, va ljea arăsplata a prufitului. Sh-atsel tsi aproachi ndreptul tu numa a ndreptului, va ljea arăsplata a ndreptului. 42 Sh-caitsido tsi ljdă di beari un putir di apă aratsi a vărui di aeshti njitsi, tu numa a unui ucenic, dealihea vă dzăc că elu nu va s-cleară pute răsplătirea a lui."

10 Atumtsea Isusul lăacljimă di doisprădzatsi ucenitsilji a lui ningă năsu, sh-lădeadi autoritat s-li ağunească duhurili atseali nicuarati, shi s-vindică itsi lăangoari sh-itsi nipteare. 2 Aesti suntu numili a doisprădzatsi apostulji: protlu Simonul aclijimat Petru, shi Andrea, fratili a lui, Iacobul hiliju al Zevedeu, shi Ioanul, fratili a lui, 3 Filipul sh-Bartolomeu, Toma sh-Mateu taxidaru, Iacobul hiliju al Alfeu, sh-Tadeul, 4 Simon Cananeulu, sh-luda Iscariotul atsel tsi deapoea lu prideadi. 5 Aeshti suntu di doisprădzatsilji tsi Isusul lji pitricu sh-lădeadi ordinli aesti: "Nu vă dutsets cătră păngănilji sh-nu intrats tu vără căsăbă a Samaritenilor. 6 Ma dutsets-vă ma ghini la oili atseali chiruti di la casa al Israel. 7 Dutsets-vă sh-predicats, dzăcăndă: 'Amirăriljea a tserurilor s-apruche.' 8 Vindicats lăndzitsălli, curats leproshilji, injiats mortsălli, ağunits demonilji. Geaba loată, geaba s-dats. 9 Nu adunats furii, nitsi asimi, nitsi băcăr tu punga a voastră, 10 nitsi tastru ti cali, nitsi doauă păreclji di tunică, nitsi sandali, nitsi ciumagă, că lucrutorlu easti axiu ti hranea a lui. 11 Tu itsi căsăbă ică hoară tsi s-intrats, ntribats macă ari aclo vără om axiu, shi shădets aclo păñă-căndu s-văncăchisits. 12 Shi căndu s-intrats tu casă, s-lu salutats. 13 Sh-macă atsea casă easti axiu, va yină pacea a voastră pri ea, macă nu easti axiu, pacea a voastră va s-toarnă năpoi la voi. 14 Sh-macă vără nu vă aschteaptă, sh-nu lă avdi zboarili a voastri, ishindă di atsea casă ică di atsel căsăbă, scuturats puhlu di cicioarili a voastri. 15 Dealihea ma vă dzăc că tu dzua a giudicatiljei loclu a Sodomăiljei sh-a Gomoriljei va hibă cu ma multă lishureatsă di atsel căsăbă. 16 Ia, mini ma vă-pitrecă ca oili namisa di luchilji. S-hits mintimenji ca năpărtisili sh-curats ca purunghilji. 17 Afirtsi-vă di oaminilji că va s-vă prida năintea a sinedriului a lor, shi va s-vă bată tu sinagogăli a lor. 18 Sh-va vă aducăt năintea a guvernatorilor sh-năintea a amiradzilor tră itia a mea, tsi s-mărtirsits năintea a lor shi a păgănililor. 19 Sh-căndu s-vă prida tu mănjili a lor, nu vă minduits că tsi va s-grits, că tu atsea oară va vă si da atsea tsi prindi dzătsets. 20 Că nu va s-hits voi tsi grits, ma Duhlu a Tatălui a vostru tsi va s-grească tră voi. 21 Tora fratili va prida frati-su la moarti, sh-tatili hiliju a lui, cilmenilji va si scoală contra a părintsălor, sh-va lji vatămă. 22 Sh-tuts va vă aurască tră numa mea, ma atsel tsi va aravdă păñă tu soni va s-ascapă. 23

11 După tsi Isusul bitisi darea a dimăndărilor a lui a doisprădzatsi di ucenitsi a lui, fudzi di atsel loc, tră nvitsari sh-tră predicatori tu căsăbadzili di Galilea. 2 Ioanul, tsi avea avdăts tu hapsi si zburga di faptili a Hristolui, pitricu doi di ucenitsilji a lui 3 s-lji dzătsea: "Eshti tini atsel tsi prindi s-yin, că prindi s-ashtiptăm

vără altu?" 4 Sh-Isusul apăndisi a lor: "Imnats shi ashă ts-arăseashti a tsăia. 27 Itsido nji si easti dată tu spunets a loanului aesti tsi avdžāts sh-videts: 5 măñă di la Tatăl a meu, sh-vără nu lu cunoashti Hiliju, Orghilii ma ved, shcljiochilji ma imnă, leprozilji suntu dicăt mash Tatăl, sh-vără nu lu cunoashti Tatăl, dicăt curats, surdžălii ma avdu, mortsălii ma s-nyeadeză shi mash Hiliju sh-at sel tsi Hiliju va lji-lu discoapiră. 28 evanghelul ma s-preadică la oarfănji. 6 Ca hara di Haidets la mini, tut s voi curmatsi sh-munduitsi, sh-at sel tsi nu va si zurli sească di mini!" 7 Sh-cându elji mini va vă dau discurmari. 29 Loats pri voi giuglu a ma s-dipărta, Isusul apărniști s-lă dzătsea ali multsămi meu shi nvitsats di la mini, că mini escu inimă-moali tră loanul: "Tsi vrets s-videts tu irnji? Călamli tsi lu sh-tapin, sh-voi va aflat arihati tu sufliții a voastri. 30 ascutură viimtul? 8 Cătse avets ishit s-videts? Omlu Că giuglu a meu easti moali shi sartsina a mea easti nviscut cu stranji moali? Ia, atselji tsi si nvescu cu lishoară!"

stranji moali băneadză tu pălatili a amiradzilor. 9 Atumtsea, cătse ishit afoară s-videts? Un prufit? Ie, mini vă dzăc, elu easti ma multu di un prufit. 10 Că adestu easti atsel ti cai easti scriitată: 'la mini ma vă pitrec anghilu a meu năintea a fatsăljii a ta; el va u-fac etimu calea a ta năintea a ta.' 11 Dealihea ma vă dzăc: Di atselji tsi suntu amintats di muljearea nu ari ishit pute vără ma mari di loan Pătidzătorulu. Ma, ma njiclu tu amirăriljea a tserurilor easti ma mari di elu. 12 Sh-di tu dzălili al loan Pătidzătorulu sh-păñă tora amirăriljea a tserurilor ma s-rebilipseashti sh-rebilii u-arăchescu. 13 Tuts Prufitsilji sh-Legea au prufitipsită păñă la loanul. 14 Sh-macă vrets s-lu apruchets, elu easti Ilia, tsi va yină. 15 Cai ari ureclji ti avdžări, si-avdă. 16 Cu cai s-u undzescu aestă ghenerată? Undzeashti cu cilimenilji tsi sta prit pădzi sh-aurlă a sotsilor a lor 17 dzăcănda: 'Noi avem bătut flueara ti voi ma voi nu giucat; ahurhim s-vătăma ma voi nu plămsit.' 18 Vini loanul tsi nitsi măca, nitsi bea, sh-elji dzăc: 'Elu ari un demon.' 19 Vini Hiliju a omlui, tsi măca sh-bea sh-elji dzăc: 'la un măcător sh-un biutor, oaspili a taxidarilor sh-a amărtișilor.' Ma mintimeniljea easti aspus ndreaptă di la hilijili a ljei." 20 Atumtsea, Isusul apărniști s-vărghească atseali căsăbadzi, iu eara faptă ma multi di thavmatili a lui, că atseali nu eara mitănjusiti, dzăcănda: 21 "Ca vai di tini, Corazin! Ca vai di tini, Betsaida! Că, macă tu Tiro sh-tu Sidon va eara faptă thavmatili tsi s-featsir tu voi, di cu chiro va eara mitănjusită cu sac sh-cu chinushi. 22 Tră-atsea mini ma vă dzăc că tu dzua a giudicatărilei, Tiro sh-Sidon va s-giudică cu ma multă lishuredzi dicăt voi. 23 Sh-tini, Capernaum, tsi ti sculash păñă tu tser, va ti dipunji păñă tu Colasi. Că macă va eara faptă tu Sodoma thavmatili atseali mărlili tsi suntu faptă la tini, atsea va eara sh-ază tu aestă dzuă. (Hadēs g86) 24 Tră atsea mini ma vă dzăc că dzua a giudicatărilei a Sodomiljei va s-hibă ma lishor di a tsăia." 25 Tu atsel chiro Isusul apărniști sh-dzăsi: "Mini ti alavdu, Tatăl, Domnul a tserului sh-a loclui, că li ascumsești aesti lucri a mintimenilui sh-a nvitsatului, sh-lji li discipurish a njitsilor. 26 Ie, Tată, că

12 Tu atsel chiro Isusul ma tritsea ună Sămbătă prit siminături cu grân. Sh-ucenitsilji a lui, agiunji, apărnișiră s-arupă schicuri shi s-li măcă. 2 Ma Fariseilji, cându vidzură aestă, lji dzăsiră: "la, ucenitsilji a tălli ma facă atsea tsi nu easti volje s-facă sămbătă." 3 Sh-elu lă dzăsi a lor: "Nu avets căntată că tsi featsi Davidul cându avu foami, elu sh-at selji tsi eara cu năsu? 4 Elu intră tu casa a Dumnidzăului sh-măcă păñji sămtsăti, tsi nu prindea s-li măca nitsi elu sh-nitsi elji tsi eara cu năsu, dicăt mash preftsăljii. 5 Ică nu avets căntată tu lege că tu templu, cathe Sămbătă, preftsăljii calcă sămbătă sh-cu tutatsea nu suntu vinovats? 6 Sh-mini ma vă dzăc că aoa easti un ma mari dicăt templu. 7 Sh-ma s-avets shtiută că tsi va s-dzăcă: 'Mini voi njilă sh-nu curbani,' nu va aveat condamnat nivinovatsilji. 8 Că Hiliju a omlui easti Domnu sh-a Sămbătăljei." 9 Deapoea, după tsi s-dipărță di aclo, Isusul intră tu sinagoga a lor, 10 sh-ia, aclo eara un bărbat a cui s-eara uscată măna. Elji lu ntribară Isusul, cu scupo tsi s-lu acuza ma napoi: "Easti volje tsi cariva s-vindică dzua di sămbătă?" 11 Sh-elu lă dzăsi a lor: "Easti vără di voi tsi ari ună oai, shi aeastă lji cadi tu groapă dzua di sămbătă, sh-elu nu va u-acatsă shi s-u-scoată afoară? 12 Ia ashă, căt ma multu custeadzi omlu di oaia! Ia, easti volje s-fatsă ghini Sămbătă?" 13 Atumtsea elu lji dzăsi a omlui: "Tindi măna a ta!" Elu u-timsi sh-măna a lui s-featsi sănătoasă ca alanta. 14 Ma Fariseilji, după tsi ishiră afoară, fătsea plan contra a lui cum s-lu vătăma. 15 Ma cându Isusul nvitsă aestă, fudzi di aclo sh-ună multsămi mari lu urma sh-elu lji vindică tut. 16 Sh-lă ordină atselji si nu aspunea cai eara elu, 17 tra si mplinească tsi eara dzăsă di la prufitlu Isaia tsi dzătsea: 18 "la, huzmiclearu a meu, tsi mini lu alepshu, vrutlu a meu, tu cai mini escu hărsit. Mini va lu-bag Duhlu a meu pristi năsu sh-elu va aspună ndriptatea la lumea. 19 Elu nu va si ncaci sh-nitsi va aurlă sh-vără nu va avdă boatsea a lui pri pădzi. 20 Elu nu va lu sărmă călamlu atsel frâmtu sh-nu va u-astingă cândila tsi

fatsi fum, pănă-căndu elu s-nu aibă faptă s-amintă că elji s-mitănjisiră cu predicarea al Iona. Sh-ia, aoa ndriptatea. 21 Sh-oaminjili va s-nădăească tu numă a easti un ma mari di Iona. 42 Amirăroanjea di sud lui.” 22 Atumtsea lji adusiră un demonizat, tsi eara va si scoală la giudicată deadun cu aestă fară sh-orbu sh-mut. Sh-Isusul lu vindică, ashă că elu videa ua u-condamnă, că ea vini dit mardzina ma diparti sh-zbura. 23 Sh-multsămea s-ciudisea sh-dzătsea: a loclui ti avdzări mintimeniljea al Solomonul sh-ia, “Nacă aestă easti Hiliu al David?” 24 Ma Fariseilji, aoa easti un ma mari di Salomonul. 43 Tora căndu căndu avdzără aestă, dzăsiră: “Aestu lă aĝuneashti duhlu nicurat ari ishit dit un om, imnă prit locuri fără demonijili mash cu fuchiia a Beelzebul, printsul a di apă, căftândă arihati, ma nu u află. 44 Atumtsea demonijilor.” 25 Sh-Isusul, cunuscăndu minduirili a lor, dzătsi: “Va mi tornu la casa a mea, di u am ishită.” lă dzăsi: “Itsi amiră, tsi s-disparti tu năsă, s-dutsi cătră Ma căndu agiundzi u-află goală, cătărsită shi stulsită. aspărdzeari, sh-itsi căsăbă ică casă, tsi s-disparti 45 Atumtsea s-dutsi sh-ljea cu năsu shapti duhuri alti tu năsă, nu va si sta multu. 26 Atumtsea, macă ma arali dicăt elu, tsi intră sh-băneadză aclo. Ashă draclu aĝuneashti draclu, elu easti dispărtsătă tu catandisea di ma napoi a ishtui om s-fatsi ma arău năsă, sh-cum poati sta amirăriljea a lui? 27 Sh-macă di atsea di ma năinti. Ashă va s-undzească sh-cu mini aĝunescu dratsilji cu agiutarea a Beelzebul, aestă fară anapuda.” 46 Căndu Isusul ningă lji grea cu agiutarea a cui lă agunescu hilijili a voshtri? ali multsămi, ia muma a lui sh-fratsălii a lui ma stătea Tr-atsea elji va hibă giudicătorii a voshtri. 28 Ma, nafoară sh-căftă si zbura cu năsu. 47 Sh-un lji dzăsi: macă mini aĝunescu dratsilji cu agiutarea al Duhlu a “Ia, muma a ta sh-fratsilji a tălii suntu aclo nafoară sh-Dumnidzălui, atumtsea amirăriljea al Dumnidzău ari vinită la voi. 29 Ică, cum poati vără s-intră tu casa a dzăsi atsilui tsi lji grăi: “Cai easti muma a mea sh-vărtoslu shi s-lji fură ayishtearea a lui, ma s-nu lu ari ligată ma năinti vărtoslu? Mash atumtsea elu va s-poată s-lji fură casa. 30 Cai nu easti cu mini, easti contra di mini sh-cai nu adună cu mini hărgieashti. 31 Tră atsea mini ma vă dzăc: Itsi amărtii sh-blăstem va lă si ljeartă oamnijilor, ma blăstemlu contra a Duhlu nu va lă si ljeartă a lor. 32 Sh-caitsido tsi greashti contra a Hilijili a omlui va lji si ljeartă, ma atsel tsi greashti contra a Duhlu Sămtu nu va lji si ljeartă nitsu ti aestă etă, nitsu ti atsea tsi va yină. (aien g165) 33 Ică fătsets bun pomlu, sh-atumtsea frutlu a lui va s-hibă bun, ică fătsets arău pomlu sh-frutlu a lui va hibă arău. Că pomlu s-cunoashti di frutlu. 34 Pulji di năpărtitsi! Cum putets s-grits ghini, căndu hits arăi? Că gura greashti di măplinirea a inimăljei. 35 Omlu atsel bunlu dit ayistearea atsea buna a inimiljei a lui, scoati lucru buni, ma omlu atsel arăulu scoati lucru arali dit ayistearea a lui arauă. 36 Ma mini ma vă dzăc că dzua a giudicatăljei caitsido va da lugurii tră itsi zbor di geaba tsi au dzăsă. 37 Că după zboarili a tali va ti ndriptăseshti, sh-după zboarili a tali va ti condamni.” 38 Atumtsea niscântă scribi sh-Farisei Ij-dzăsiră: “Nvitsătore, noi vrem s-videm vără semnu di la tini.” 39 Ma elu apăndisinda lă dzăsi a lor: “Aestă fară anapudă sh-curună-călcătă caftă un semnu, ma vără semnu nu va lji si da, di căt semnul al prufitlu Iona. 40 Că, ashă cum Iona armasi trei dzăli sh-trei noptsă tu pănticlu a peshtilui atsel marli, ashă sh-Hiliju a omlui va s-hibă trei dzăli sh-trei noptsă tu inima a loclui. 41 Băñătoriji di Ninive va si scoală la giudicată deadun cu aestă fară sh-va u-condamnă,

13 Tu atsea dzuă, Isusul ishi di la casă shi shidzu ningă amari. 2 Multsănji mări s-adunară anvărliga di năsu sh-elu s-alină tu ună varcă shi shidzu, sh-tut populu stătea mprostu mardzina di amari. 3 Sh-elu lă aspusi multi lucru a lor tu parabolă, dzăcăndă: “Ia, un siminător ishi tra s-seamină. 4 lară ma simina, născănti simintsă cădzură ningă cali. Puljili viniră sh-li măcară. 5 Născănti alti cădzură tu un loc chitros, iu nu avea multă tsară, sh-fitrusiră trăoară că nu avea tsară multă. 6 Ma căndu ishi soarilă s-păliră shi s-uscară că nu avea rădătsină. 7 Altili cădzură prit schinji, ma schinjili criscură sh-lji acătsară anasa. 8 Ma, atsea simintsă tsi cădzu tu loc bună deadi cargo, ună sută di ori, alanta shaidzătsi di ori sh-alanta treidzătsi di ori. 9 Cai ari urecji tră avdzări, si avdă!” 10 Atumtsea ucenitsilji s-aprucheară la Isus sh-lji dzăsiră: “Cătse lă zburăști a lor cu parabolă?” 11 Sh-elu apăndisinda lă dzăsi a lor: “Că a voauă vă si easti dată s-cunushtets mistiriyili a amirăriljei a tserurilor, iară a lor nu lă si easti dată. 12 Că atsilui tsi ari, va lji si da sh-altă shi va lji artirisească. Iară a atsilui tsi nu ari, va lji si ljea sh-atsea tsi ari. 13 Tră atsea mini lă zburăscu a lor cu parabolă, că vidzăndalui nu ved, sh-avdzăndalui nu avdu sh-nitsi nu aduchescu. 14 Ashă tu elji si mlineashti prufitia al Isaia, tsi dzătsi: ‘Voi dealihea

va s-avdžāts, ma nu va s-aduchits, dealihea va s- 34 Isusul tuti aesti lucri lă-li dzăsi a multsănjilor tu mutrits, ma nu va s-videts. 15 Că inima a populu parabolă. Sh-nu lă zbură a lor tsiva fără parabolă, 35 ashtui easti ni sămtsăt, elji suntu faptă grelji de ureclji tsi si mplinea tsi eara dzăsă di la prufitlu: "Mini va sh-au nclisă ocljili, tsi s-nu veadă cu oclj sh-nu discljd gura a mea prit parabolă sh-va disvălescu avdă cu ureclji, shi nu giudică cu inima shi nu s- lucrili atseali ascumtili di tu adrarea a lumiljei." 36 toarnă, sh-mini s-lj vindică.' 16 Ma ca hara di ocljili a Atumtsea Isusul, după tsi alăsă multsănjili, s-turnă la voshtri că ved sh-urecljili a voastri că avdu. 17 Că casă sh-ucenitsili a lui lji-s-aprucheară sh-lj dzăsiră: alihea vă dzăc că multsă prufits sh-ndreptsă vvră s-li "Nă aspună parabola a ordzului dit agru." 37 Sh-veadă atseali tsi voi ma videts sh-nu li vidzură, shi s-li elu apăndisinda lă dzăsi a lor: "Atsel tsi seamină avdu atseali tsi voi avdžāts shi nu li avdžără! 18 Tră simintsă bună easti Hilju a omlui. 38 Agrul easti atsea voi aduchits parabola a siminătorului. 19 Căndu lumea, simintsa atsea buna suntu hiljili a amirăriljei vărvă avdi zborlu a amirăriljei sh-nu lu aducheashti, sh-ordzul suntu hiljili a arăului. 39 Neamiclu tsi u-ari yini slablu sh-lj arăcheashti atsea tsi eara siminată siminată easti draclu, iară sitsirarea easti bitisita a tu inima a lui. Atsea easti simintsa siminat ningă lumiljei shi sitsirătorilji suntu anghiljili. (aiōn g165) 40 cali. 20 Shi simintsa tu loclu chitros, easti atsel tsi Ashă cum s-adună ordzul shi s-ardi tu foc, ashă va avdi zborlu sh-lu aproachi trăoară cu harauă. 21 hibă tu bitisita a lumiljei: (aiōn g165) 41 Hilju a omlui va Ma, nu ari arădătsină pri năsu sh-eastti ti putsăn pitreacă anghiljili a lui sh-elji va s-adună dit amirăriljea chiro. Căndu yinu munduirea ică avinarea tră itia a lui tuti scandalili sh-atselji tsi facă anapudii 42 sh-va a zborlu, s-apărătseashti trăoară. 22 Shi simintsa lji arucă tu cireaplu a focului. Aclo va s-aibă plăngu cădzut tră schinji easti atsel tsi u-ascultă zborlu, ma sh-cărtsăniarea a dintsălor. 43 Atumtsea ndreptsălii nvirinarea a lumiljei aishtei sh-arăderili a ayishterilor va strălutsească ca soarili tu amirăriljea a Tatâlui a Iji nec zborlu, sh-ea s-fatsi fără carpo. (aiōn g165) 23 lor. Cai ari ureclji tră avdžări, si-avdă!" 44 "Atumtsea, Ma atsea simintă tsi cadi tu loc bun, easti atsel cai amirăriljea a tserurilor undzeashti ca ună ayishteari ascultă zborlu, lu aducheashti sh-da carpo. Sh-un fatsi ascumtă tu un agru, tsi un om u-află sh-u ascundi. Di unăsută de ori, altu shaidzătsi di ori shi altu treidzătsi di harauă tsi ari, s-dutsi, vindi itsi-ari sh-acumpără agrul ori." 24 Elu l-pripună a lor un parabolă altă: "Amirăriljea atsel. 45 Tutashă, amirăriljea a tserurilor undzeashti a tserurilor lj-undzeashti a unui om tsi simină simintă ca un prămăteftu tsi s-dutsi caftă mărgăritări buni. bună tu agrul a lui. 25 Ma, iară oamnijili ma durnjea, 46 Căndu afă un mărgăritar cu mar tinjii, s-dutsi sh-vini neamiclu a lui shi simină ordzu prit grăn sh-fudzi. vindi itsi ari sh-lu acumpără. 47 Amirăriljea a tserurilor 26 Căndu grănlu criscu sh-featsi carpo s-vidzu sh- lj-undzeashti tutashă a pleasaļjei arcata tu amari, ordzul. 27 Sh-huzmichearlii a nicuchirlui a casiljei tsi adună multi soi di peshti. 48 Căndu ea easti s-aprucheară la năsu sh-lj dzăsiră: 'Doamne, nu umplută, piscarijili u-scoată mardzina di amari, shed ai siminată simintă bună tu agrul a tău? Di iu ishi sh-adun tu coshuri atselji bunjili, sh-lj arucă nclo ordzul?' 28 Sh-elu lă apăndis a lor: 'Aestă lu ari faptă atselji tsi nu suntu bunji. 49 Ashă va s-undzească tu neamiclu.' Atumtsea huzmichearlii lji dzăsiră: 'Vrei bitisita a lumiljei. Va yină anghiljili sh-va li dispără tini s-nidzem shi s-li scutem?' 29 Ma elu dzăsi: 'Nu, anapudzlii di ndreptsălii (aiōn g165) 50 sh-va lji arucă tu că scutăndă ordzul, deadun cu năsu va scuteti sh- cireaplu di foc. Aclo va-aibă plăngu sh-cărtsăniarea a grănlu. 30 Alăsats s-crească deadun păñă la sitsirari. dintsălor.' 51 Isusul lă ntribă atselji: "L-aduchit tuti La chirolu a sitsirarijiei va lă dzăc a sitsirătorilor: aesti?" Elji lji apăndisiră: "Ie." 52 Sh-elu lă dzăsi a Adunats ma năinti ordzul, ligats-lu tu mănuclji tra si- lor: "Tră aestă cathi scrib, tsi s-fatsi un ucenic tu u ardem, sh-grănlu băgats-lu tu hămbarea a mea." amirăriljea a tserurilor lj-undzeashti a unui nicuchir 31 Elu lă pripună a lor un parabolă altă dzăcăndă: di casă tsi scoati nafoară dit ayishteara a lui lucrili "Amirăriljea a tserurilor lj-undzeashti a unui gărmuts atseali nali sh-atseali veciji." 53 Tora după tsi Isusul lji di sinapi, tsi lu ia un om sh-lu seamni tu agrul a avea bitisită aesti paraboli, fudzi di aclo. 54 După tsi lui. 32 El easti ma njică di tuti simintăli, ma după vini tu patria a lui, lji nvitsa oamnijili tu sinagoga a tsi creashti, easti ma mari dicăt tuti erghili, shi s- lor, sh-elji s-ciudisea shi ntriba: "Di iu lj-viniră aishtui fatsi un pom, ahăntu căt puljili a tserlui yin sh-află aestă mintimenilji sh-aestă puteari ti thavmati? 55 Nu streahă tu dedzăli a lui." 33 Elu lă dzăsi a lor ună easti aestu hilju a lemnarlui? Nu s-acleamă muma a parabolă altă: "Amirăriljea a tserurilor undzeashti cu lui Maria, sh-fratsili a lui Iacov, Iose, Simon sh-luda? măeaua tsi u-jea ună muljeari sh-acatsi aloatlu cu trei 56 Sh-surărilii a lui nu suntu tuti tră noi? Atumtsea di iu misuri mari di fărină păñă căndu aloatlu s-hibă etimu." lji viniră aishtui tuti aesti?" 57 Shi si scandalizea cu

năsu. Ma Isusul lă dzăsi a lor: "Un prufit nu easti fără multsănji. 23 După tsi alăsă multsămea s-fugă, s-tinjisiri, mash dicăt tu patria a lui sh-tu casa a lui." 58 alină singur pri munti si s-roagă. Sh-cându tunică elu Sh-tră itia a nipistipsiriljei a lor, elu nu featsi aclo multi eara aclo singur dip. 24 Tu aestă oară varca eara tu thavmati mări.

14 Tu atsel chiro lerodul, domnitorul a Galilei, avdăti anamea al Isus, 2 sh-lă dzăsi a humzichearilor a lui: "Aestu easti loan Pătidătorlu. Elu s-nye dit mortsă sh-tră atsea puterili suprănaturali ma lucreadă la năsu." 3 lerodul, lu avea acătsat loanul, Iji avea băgată prânghili sh-lu avea hăpsinit, tră itia a Irodiadăljei, muljearea al Filipu, fratili a lui. 4 Că loanul Iji dzătsea: "Nu easti volje s-băneadz cu năsă!" 5 Sh-cu tută că vrea s-lu vătăma, Herodul avea frică di populu tsi lu lugursea loanul prufit. 6 Cându ma si sărbătorea dzua a amintariljei a lerodului, hiljea a lerodiadăljei giucă năintea a oasptislor shi Ij-arisi a lerodului ahăntu multu, 7 căt elu Iji tăxi a ljei cu spigiurari că va Iji dădea itsi va Iji căfta. 8 Shi ea, pîmtă sh-di muma a ljei dzăsi: "Dă-nji aoa, tu ună tăpsii, caplu al loan Pătidătorlu." 9 Amirălu si-nvirină, ma tră itia a spigiurariljei năintea a acljimatsilor tsi eara cu năsu la measă, ordină s-lji lu aduc. 10 Ashă elu pitricu un tu hapsi s-lji talji caplu al loan Pătidătorlu. 11 Sh-caplu a lui lu adusiră tu un tăpsii sh-lji-lu deadiră ali feati, shi ea Iji-lu deadi ali mumi. 12 Deapoea viniră ucenitsilji al loan, loară truplu a lui sh-lu ngrupără. Atumtsea, elji s-dusiră shi Ij-spusiră al Isus. 13 Cându Isusul li avdăti aesti, s-nchisi di-aclo cu ună varcă shi s-dusi singur tu un loc ermu, sh-multsămea cându avdăti s-dusi după năsu pri cicioari dit căsăbadz. 14 Sh-Isusul, cându ishi dit varcă, vidzu ună multsămi mari, avu njilă tră elji sh-vindică atseliji tsi eara lăndzitsi. 15 Deapoea cătră seara ucenitsilji a lui s-aprucheară di năsu sh-lji dzăsiră: "Aestu loc easti ermu sh-oara tricu. Alasă multsămea s-ducă prit hoari tsi s-acumpără tră măcări." 16 Isusul lă dzăsi a lor: "Nu easti ananghi si s-ducă. Dats-lă voi s-măcă!" 17 Sh-elji Iji dzăsiră: "Noi aoa nu avem altă tsivă dicăt tsinti pănci shdoi peshtii." 18 Sh-elu lă dzăsi: "Adutsetsli aoa la mini." 19 Atumtsea lă ordină multsănjili tsi s-sheadă mpadi pri iarbă. Deapoea lo tsintsi pănjili shdoi peshtii sh-după tsi sculă oclijili cătră tser, ghinicuvăntă, li părtsă pănjili sh-li deadi a ucenitsilor, sh-ucenitsilji a multsănilor. 20 Sh-tuts măcară shi s-fănatiră. Deapoea ucenitsilji adunară băcătsili tsi armasiră sh-umplură doisprădzatsi di coshurimplini. 21 Sh-atseliji tsi măcară eara anvârliga di tsintsi njilji di bărbăts, ni misurat muljerili sh-cilimenilji. 22 Trăoară după aestă Isusul lă ordină ucenitsilji a lui s-intră tu varcă shi s-arucă di napărti, păna-cându elu Iji alasă

multsănji. 23 După tsi alăsă multsămea s-fugă, s-năshii, imnănda pri amari, ahurhiră s-aurlă di frică sh-dzăsiră: "Easti vără fantamă!" 27 Ma trăoară Isusul lă grăi a lor: "Arihătipsts-vă! Mini escu, s-nu avets frică!" 28 Sh-Petrul, apăndisinda dzăsi: "Doamne, macă eshti tini, mi ursea s-yin la tini pri apă!" 29 Elu Ij-dzăsi: "Haidi!" Sh-Petrul dipună dit varcă sh-imnă pri apă, s-nidzea la Isusul. 30 Ma, vidzăndă că vimtul eara vărtos, avea frică, sh-ahurhinda s-afundă, aură: "Doamne, ascăpată!" 31 Sh-Isusul Ij-timsi trăoară măna, lu acătsă shi Ij-dzăsi: "Om putsăn-pistimen, cătse fushi nisigur?" 32 Apoea, cându intrară tu varcă, vimtul păpsi. 33 Atumtsea elji tsi eara tu varcă si ncljinără la năsu, dzăcăndă: "Dealieha tini eshti Hilju a Dumnidălui!" 34 Apoea, după tsi agiumsiră tu alantă partă, viniră tu loclu a Ghenezareltui. 35 Sh-oamnjili atsilui loc, macătă lu cunuscură, lu arăspăndiră zborlu tu tută loclu di anvârliga. Sh-adusiră la elu tutsă nipututsilji. 36 Sh-i păräcălsiră tsi s-putea s-băga măna tu mardzina a stranjului a lui, shi tuts atseliji tsi băgară măna la stranji s-vindicără.

15 Atumtsea scribili sh-Fariseilji viniră di Ierusalim la Isusul sh-lu ntribară: 2 "Cătse ucenitsilji a tălji ncălcă adetea a aushlor? Că nu aspeală mănjili năinti tsi s-măcă." 3 lară elu lă apăndăsi a lor: "Sh-voi tră tse ncălcăts ordinlu a Dumnidălui tră adetea a voastră? 4 Dumnidălui ari ordinată ashă: 'Tinjisea tatăl sh-muma,' shi: 'Atsel tsi va blăsteam tatăl sh-muma s-condamnă cu moarti.' 5 lară voi dzătsets: Caitsido tsi Ij-dzătsi a tatălui sh-a mumăljei: 'Itśido tsi aveam tră tini, Iji easti dată a Dumnidălui,' 6 elu nu easti ma strimtu s-tinjisească tatăl sh-muma a lui. Ashă voi avets dispretsuit zborlu a Dumnidălui tră adetea a voastră. 7 Ipucrits, ghini prufitipsi Isaia tră voi cându dzăsi: 8 'Populu aestu ma nji s-aproachi cu gura sh-mi tinjiseashti cu budzili, ma inima a lor easti diparti di mini. 9 Sh-di geaba mi tinjisească, nvitsănda nvitsăturili tsi suntu regulili a oamnjilor.' 10 Deapoea acljimă multsămea aproapi di năsu sh-dzăsi: "Ascultaț sh-aduchits! 11 Omlu nu s-lăvusheashti di atsea tsi Ij-intră n-gură, ma di atsea tsi Ij-easi dit gură s-lăvusheashti." 12 Atumtsea ucenitsilji a lui s-aprucheară shi Ij-dzăsiră: "Lu shtii că Fariseilji, cându li avdără aestă zboari să scandalizară?" 13 Ma elu apăndisinda lă dzăsi: "Itśi simintsă tsi Tatăl a meu

tserescu nu ari siminatā, va si scoatā cu arădătsină. 14 Alăsats-lji atselji! Elji suntu orghi, călăuziji a orghilor. Macă un orbu lj-călăudzăști a un altu orbu, doilji varcă shi s-dusi cătră loclu Magdala.

"Nă aspună sh-a noauă aestă parabolă." 16 Sh-Isusul dzăsi: "Sh-voi nu avets achicăsit ningă? 17 Nu aduchits că itsi intră tu gură treatis tu păntică sh-dutsi tu duvaleti? 18 Ma atseali tsi easă dit gură, easă dit inimă, sh-atseali lăvushească omlu. 19 Că dit inimă easă minduirili atseali arali, vătămărili, ncălcarea a curuniliei, putănsira, furărilii, mărtirii arădioasi, blăstămărili. 20 Aestii suntu atseali tsi lăvushescu omlu. lară s-mătsă cu mânjili niaspiliati nu s-lăvushăști omlu." 21 Deapoea Isusul, după tsi s-dipărtă di aclo, s-nchisi cătră părtsăli a Tirlui sh-a Sidonlui. 22 Shia, ună muljeari Cananeancă tsi avea vinit dit atseali părtsi, ahurii s-aurlă dzăcăndă: "Njiluia-mi mini, Doamne, Hiliju al David! Feata a mea easti multă arău, easti demonizat!" 23 Ma elu nu lj-apăndisi dip. Sh-ucenitsilji a lui lji s-aprucheară sh-lji si păräcălsiră dzăcăndă: "Sălăghea-u atsea, că ma aurlă după noi." 24 Ma elu lă apăndisi: "Mini escu pitricut, mash di olii atseali chiruti a casiliei al Israel." 25 Ma ea vini shi si ncljină, dzăcăndă: "Doamne, agiută-mi!" 26 Isusul apăndisi: "Nu easti ghini s-ljeai pânea a cilimenilor shi s-lu arutsă la cătsălii a cănjilor." 27 Ma ea dzăsi: "Easti alihea, Doamne, că sh-cătsălii a cănjilor măcă sărămili tsi cadă di la measa a nicuchirilor a lor." 28 Atumtsea Isusul lj-apăndisi dzăcăndă: "Muljeari, mari easti pistea a ta! Si s-facă ashă cum vrei." Sh-tu atsea oară hiljea a ljei s-vindică. 29 Deapoea, după tsi s-nchisi di aclo, Isusul vini ningă amarea a Galileiliei, s-alină pri munti shi shidzu aclo. 30 Shi lji s-aprucheară multisănji mări tsi adutsea cu năshii shcljiochi, orghi, săcats, muts, sh-multsă altsă, lji băgară la cicioaril al Isus sh-elu lji vindică. 31 Multsănilji s-ciudisea cându videa că mutsălii grea, săcatsălii s-vindica, shcljiochili imna sh-orghilii videa. Sh-mărea Dumnidzălu al Israel. 32 Sh-Isusul lj-aclijină ucenitsilji a lui ningă năsu sh-ă dzăsi: "Mini am njilă di multisămea, că s-featsiră trei dzăli tsi sta cu mini shi nu ari tsiva ti măcar. Nu voi s-lji nchisescu ațiunji, s-nu lishineadză n-cali." 33 Sh-ucenitsilji a lui lji dzăsiră: "Ma iu va s-află tu aestă loc ermu ahănti pănni tra s-fânătească ună multisămă ahăntu mari?" 34 Sh-Isusul lă dzăsi a lor: "Căti pănni avets?" Elji dzăsiră: "Shapti shi ndoi peshtii njitsi." 35 Atumtsea elu ordină multisănilji s-sheadă mpadi. 36 Deapoea lo atseali shapti pănni sh-peshtilji, shi hăristisi Dumnidzălu, li părtsă, sh-li deadi a ucenitsilor a lui sh-elji a multisămiljei. 37 Sh-tuts măcară shi s-fânătiră, sh-cu bucătsili tsi armasiră umplură shapti

coshurimplini. 38 Sh-atselji tsi măcară eara patru njilji di bărbats, ni misurat muljerili sh-cilimenilji. 39 Macă Deapoea, după tsi deadi cali a multisămiljei, s-alină tu varcă shi s-dusi cătră loclu Magdala.

16 Deapoea lji s-aprucheară Fariseilji sh-Saduceilji tsi s-lu cătească Isus shi lj-căftară s-lă aspună un semnu dit tser. 2 lară elu lă apăndisi a lor: "La seară voi dzătsets: 'Va hibă chirolu bun, că tserlu easti roshu.' 3 Sh-dimineatsa dzătsets: 'Ază va hibă furtună, că tserlu easti roshu sh-nurat.' Voi shtits s-aduchits fatsa a tserlui, ma nu putets s-aduchits seamnili a chirolui. 4 Ună ghenerată anapudă sh-cărună-călcătă cafti un semnu, ma nu va lji si da vără semnu dicăt mash semnul a prufitului Iona." Sh-elu li alăsă sh-fudzi. 5 Cându ucenitsilji a lui agiumsiră tu alantă parti a amariliei, vidzură că avea agărshită s-ljea păni. 6 lară Isusul lă dzăsi a lor: "Băgăts mintea sh-afirits-vă di maeaua a Fariseilor sh-a Saduceilor!" 7 Sh-elji s-minduiră un cu alantu dzăcăndă: "Nu avem loată păni." 8 Ma Isusul lji achicăsi sh-lă dzăsi a lor: "Oaminji pisti-putsăni, tră tse zburats un cu alantu că nu avets loat păni? 9 Nu avets achicăsit ningă sh-nu adutsets aminti tsintsii pănni ti tsintsii njilji di bărbats sh-căti coshuri avets umplută? 10 Sh-nitsi atseali shapti pănni ti patru njilji di bărbats sh-căti coshuri avets umplut? 11 Cum nu aduchits că nu lu aveam zborlu ti pânea cându vă dzăshă s-vă afirits di maeaua a Fariseilor sh-a Saduceilor?" 12 Atumtsea elji aduchiră că elu nu lă avea dzăsă s-afirească di maeaua a păniliei, ma di nvitsătura a Fariseilor sh-a Saduceilor. 13 Cându Isusul, agiumsi tsi loclu a Cezariliei al Filip lă ntribă ucenitsilji a lui: "Cai dzăc oaminjili că easti Hiliju a omlui?" 14 Sh-elji dzăsiră: "Niscântsă dzăc că easti Ioan Pătidzătorlu, altsă Ilia, altsă Ieremia, ică un di pruflitsilji." 15 Elu lji ntribă elji: "Ma voi, cai dzătsets că escu mini?" 16 Sh-Simon Petrul apăndisi: "Tini eshti Hristolu, Hiliju a Dumnidzălu atsilui yiului." 17 Ma Isusul lj-apăndisi a lui: "Hărăcop eshti tini, Simon, hiliju al Iona, că aestă nu ts-lu dizvăli nitsi truplu nitsi săndzili, ma Tatăl a meu tsi easti tu tseruri. 18 Sh-mini ma tsă dzăc tutashă că tini eshti Petrul, tsi va s-dzăc cheatra pri cai mini va s-adără bisearica a mea shportsălii a colasilije nu va u-azvingu. (Hadēs 986) 19 Sh-mini va tsă dau cljeili a amirăriliei a tserurilor. Sh-itsi ai ligat pri loc, va hibă ligat pri tseruri, sh-itsi ai dizligat pri loc, va hibă dizligat pri tseruri." 20 Atumtsea lă ursi ucenitsilji a lui tsi s-nu dzătsea a vărui că elu eara Hristos. 21 Di atsea oară Isusul ahurii s-lă aspună a ucenitsilor a lui că prindi s-dutsea la Ierusalim, s-munduea multă ti itia a aushilor, a mărilor a preftisilor

sh-a scribilor, că lipseashti si s-vătăma sh ва s-nyea a treia dzuă. 22 Atumtsea Petruł lo di ună parti sh-ahurhi s-lu vărgească dzăcăndă: "Doamne, s-ti afirească Dumnidzălu! Aestă nu va s-undzească pute!" 23 Ma elu s-turnă shi lj-dzăsi a Petrułui: "Dipărteadză-ti di la căndu va vă aravdă?" Adutsets-lu aoa la mini! 18 Sh-mini, Drac! Tini eshti cicărdisiri ti mini, că nu ai tu Isusul lu vărghi demonul sh-elu ishi di ficioarlu, sh-di minti lucrili a Dumnidzălu, ma lucrili a oamnilor." 24 atsea oară ficioarlu s-vindică. 19 Atumtsea ucenitsilji lji Atumtsea Isusul lă dzăsi a ucenitsilor a lui: "Macă s-aprucheară al Isus dinăparti, sh-lu ntribără: "Cătse vără va yină după mini, si s-aleapidă, s-u ljea crutsea a lui shi s-mi urmeadză. 25 Că atsel tsi va ascapă lor: "Di pistipsirea njică a voastră. Că dealihea mini bana a lui, va u-cheară, ma atsel tsi va u-cheară bana ma vă dzăc: ma s-avets pisti căt un gărnutsă di sinapi a lui tră mini, va u-află atsea. 26 Tsi amintatic ari omlu macă amintă lumea tută sh-deapoea u-cheari sh-elu va si s-mută. Sh-tsiva nu va hibă niputut di suflitlui a lui? Ică tsi poati s-da omlu tră alăxirea a voi. 21 [Sh-aestu soi di demon nu easi di căt mash cu suflitlui a lui? 27 Că Hiliju a omlui va yină tu mărire a părăcălsiri sh-cu păreasinj]." 22 Căndu elji s-află tu Tatălui a lui deadun cu anghilijili a lui, sh-atumtsea Galilea, Isusul lă dzăsi: "Hiliju a omlui va s-prida tu elu va lji arăsplătească a-cathiușu după faptii a lui. mănjili a oamnilor, 23 sh-va s-lu vatămă, sh-tu dzua 28 Dealihea vă dzăc că niscăntsă di atselji tsi ma sta a treia va s-nyeadză." Sh-elji s-nvirinară multu. 24 aoa nu va moară ni vidzută ma năinti Hiliju a omlui Căndu agiumsiră tu Capernaum, taxidarli a două yininda tu amirăriljea a lui."

17 După shasi dzăli Isusul lo cu năsu Petruł, lacovul, sh-loanul fratili a lui, sh-lji alină pri un munti analtu dinăparti. 2 Shi s-alăxi năintea a lor. Lji si strălutsi fatsa ca soarili shi stranjili a lui s-featsiră albă ca lunjina. 3 Sh-ia, lă si fănirusiră a lor Moisul sh-IIia tsi zbură cu năsu. 4 Atumtsea Petruł lji dzăsi al Isus: "Doamne, easti ghini tsi noi him aoa. Ma s-vrei, mini va fac aoa trei tendi, ună tră tini, ună tră Moisul sh-ună tră IIia." 5 Căndu elu zbură ninga, ia un nior lunjinos lă amvăli sh-dit nior s-avdză ună boatsti tsi dzătsea: "Aestu easti Hiliju a meu vrut, di la cai escu hărosit, ascultats-lu!" 6 Ucenitsilji căndu u-avdzără aestă, cădzură pri dintsă mpadi shi s-aspărără multu. 7 Sh-Isusul s-apruche, băgă măna pri năshi sh-lă dzăsi: "Sculats-vă sh-nu vă aspărăts!" 8 Sh-elji sculându oclijili, nu vidzură om, mash Isusul singur. 9 Deapoea căndu ma dipuna dit munti, Isusul lă ursi dzăcăndă: "S-nu lji grits a văruī tră atsea viziună căndu Hiliju a omlui s-nyeadză dit mortsă." 10 Atumtsea ucenitsilji a lui lu ntribără: "Cătse scriblji dzăc că prindi s-yină ma năinti IIia?" 11 Sh-Isusul lă apărăndisi: "Dealihea că IIia va s-yină ma năinti sh-va adară napoi itsido. 12 Ma mini vă dzăc, că IIia ari vinită sh-elji nu lu cunuscură, ma featsiră cu năsu cum vrură. Ashă că Hiliju a omlui va s-munduească di la năshi." 13 Atumtsea ucenitsilji lu aduchiră că lă avea sburătă di loan Pătidzătorlu. 14 Căndu elji viniră aproapi di multsămea, un bârbat s-apruche sh-dzinucljănda năintea a lui, 15 dzăsi: "Doamne, s-ai

di multi ori cadi tu foc ică tu apă. 16 Tora mini lu-dush la ucenitsilji a tăliji, ma elji nu putură s-lu vindică." s-lu sh-anapudză! Până căndu va armăna cu voi? Până elu s-turnă shi lj-dzăsi a Petrułui: "Dipărteadză-ti di la căndu va vă aravdă?" Adutsets-lu aoa la mini! 18 Sh-mini, Drac! Tini eshti cicărdisiri ti mini, că nu ai tu Isusul lu vărghi demonul sh-elu ishi di ficioarlu, sh-di minti lucrili a Dumnidzălu, ma lucrili a oamnilor." 24 atsea oară ficioarlu s-vindică. 19 Atumtsea ucenitsilji lji Atumtsea Isusul lă dzăsi a ucenitsilor a lui: "Macă s-aprucheară al Isus dinăparti, sh-lu ntribără: "Cătse vără va yină după mini, si s-aleapidă, s-u ljea crutsea noi nu putum s-lu ağunim?" 20 Sh-Isusul lă dzăsi a a lui shi s-mi urmeadză. 25 Că atsel tsi va ascapă lor: "Di pistipsirea njică a voastră. Că dealihea mini bana a lui, va u-cheară, ma atsel tsi va u-cheară bana ma vă dzăc: ma s-avets pisti căt un gărnutsă di sinapi a lui tră mini, va u-află atsea. 26 Tsi amintatic ari omlu macă amintă lumea tută sh-deapoea u-cheari sh-elu va si s-mută. Sh-tsiva nu va hibă niputut di suflitlui a lui? Ică tsi poati s-da omlu tră alăxirea a voi. 21 [Sh-aestu soi di demon nu easi di căt mash cu suflitlui a lui? 27 Că Hiliju a omlui va yină tu mărire a părăcălsiri sh-cu păreasinj]." 22 Căndu elji s-află tu Tatălui a lui deadun cu anghilijili a lui, sh-atumtsea Galilea, Isusul lă dzăsi: "Hiliju a omlui va s-prida tu elu va lji arăsplătească a-cathiușu după faptii a lui. mănjili a oamnilor, 23 sh-va s-lu vatămă, sh-tu dzua 28 Dealihea vă dzăc că niscăntsă di atselji tsi ma sta a treia va s-nyeadză." Sh-elji s-nvirinară multu. 24 aoa nu va moară ni vidzută ma năinti Hiliju a omlui Căndu agiumsiră tu Capernaum, taxidarli a două yininda tu amirăriljea a lui."

18 Tu atsea oară ucenitsilji s-aprucheară a Isusului sh-lu ntribără: "Cai easti cama marli tu amirăriljea a tserurilor?" 2 Sh-Isusul după tsi acljimă un cilimean sculându oclijili, nu vidzură om, mash Isusul singur. 3 sh-dzăsi: "Dealihea ma vă dzăc, macă nu vă alăxits sh-nu vă fătsets ca cilimenjili atselji njitsilji, voi nu va s-intrats pănu căndu Hiliju a omlui s-nyeadză dit mortsă." 4 Cai va si s-apleacă ca aestu cilimean njic, easti cama marli tu amirăriljea a tserului. 5 Sh-caitsido tsi lu aproachi un cilimean atsel tsi va s-fac s-cadă tu amărtii un di aesthi njitsilji, tsii pistipsescu la mini, va hibă ma ghini tră năsu s-lji spindziră di gushi ună cheatră di la moară, shi si s-neacă tu apa a amariljei. 7 Cavai di dunjeaua tsi fatsi oamnjili s-cadă tu amărtii. Că cicărdisirili va s-yină, ma cavai di atsel om, tsi tră sibepea a lui va s-yină atseali cicărdisiri! 8 Tora macă măna a ta, ică ciciorlu a tău ti cicărdiseashti tră amărtii, talji-l sh-arucă-l diparti di tini. Easti ma ghini s-intsri tu bană

fără ună mână ică sclioipu, di căt s-ai doauă mânji sh-două cicioari shi s-ti arucă tu foclu di totăna. (aiōnios g166) 9 Tуташă, macă ocliju a tău si cicărdiseashti tră amărtii, scoati-l sh-arucă-l diparti di tini. Că easti ma ghini s-intsri cu un ocliju tu bană, di căt s-ai doi oclji shi s-ti arucă tu foclu a Geehenăljei. (Geenna g1067) 10 Afirits-vă s-nu dispretsuits vără di aeshti njitsili, că mini ma vă dzăc că anghilji a lor tu tseruri mutrescu totăna fatsa a Tatălui a meu tsi easti tu tseruri. 11 [Că Hilju a omlui vini ti ascăpari atsea tsi eara chirută.] 12 Cum minduits? Macă un om ari ună sută di oi, sh-ună di năsi cheari cala, nu va s-li alasă di noaudzătsi nouăli pri munti, shi s-caftă atsea tsi chiru cala? 13 Sh-cându va u AFLĂ, dealihea vă dzăc că elu va s-hărsească ma multu ti aestă dicăt di noaudzătsi noauli, tsi nu avea chirută cala. 14 Ashă easti vrearea a Tatălui a vostru tsi easti tu tseruri, tsi vără di aeshti njitsili s-nu sheară. 15 Macă fratili a tău amărtirseashti contra tini, duti sh-vărghea-lu cându hits singur voi doilji, macă ti ascultă, tini lu amintash fratili a tău, 16 macă nu ti ascultă, ljea cu tini ninga un ică doi oaminji, tsi cathi zbor si siguripsească pri gura a doi ică a trei martiri. 17 Macă deapoea arniseashti s-ti ascultă, dză-lji a-bisearicăljei, sh-macă arniseashti s-ascultă sh-bisearica, prilucratsts-lu ca pângân ică taxidar. 18 Dealihea vă dzăc că tuti lucrili tsi va avets ligat pristi locu, va s-hibă ligati sh-tu tser, sh-tsi avets dizigat pri locu, va s-hibă dizigati sh-tu tser. 19 Ma vă dzăc tutashă, că macă doi di voi s-uidisescu pri loc tră itsido tsi caftă, aestă va si s-facă a lor di la Tatăl a meu tsi easti tu tseruri. 20 Că, iutsido tsi doi ică trei suntu adunatsi tu numa a mea, mini escu aclo namisa di elji." 21 Atumtsea Petrul s-apruche la Isusul sh-lji dzăsi: "Doamne, macă fratili a meu amărtiseashti cătră mini, căti ori prindi s-lu ljeartă? Pănă di shaptori?" 22 Isusul lji-dzăsi: "Mini nu tsă dzăc pănă di shaptori, ma pănă shaptidzătsi di ori căti shapti. 23 Tră atsea, amirăriljea a tserurilor undzeashti ca un amiră tsi vrea s-fătsea lugurili cu husmichearili a lui. 24 După tsi apărni s-fătsea luguri, lji-adusiră un tsi ljmprumuta dzatsi njiljă di talentsă. 25 Sh-metsi aestu nu avea tsi s-plătea, nicuchirlu a lui ursi si s-vindea elu cu muljeara a lui, cilimenijili a lui, sh-tuti tsi avea, shi s-plătea mprumutlu. 26 Atumtsea huzmichearlu lji-cadzu pri dzinuclji sh-lji părăcălse, dzăcănda: 'Doamne, s-ai arăvdari cu mini sh-mini va s-li plătescu tuti!' 27 Nicuchirlu lu njilui huzmichearlu a lui, lji lu ljirtă mprumutlu shi lu-alăsă. 28 Ma huzmichearlu atsel cum ishi, află un altă huzmichear tsi lji-avea ti dari ună sută di denari. După tsi lu acătsă di grumadză ma lu sgruma, dzăcănda-lji: 'Plătea-nji mprumutlu tsi

nj-ai.' 29 Atumtsea huzmichearlu sotslu a lui, cădzu pri dzinuclji shi lji părăcălsii, dzăcănda-lji: 'Ai arăvdari cu mini, sh-va li plătescu tuti.' 30 Ma elu nu vru, meti lu băgă tu hapsi, pănă cându elu s-plătea mprumutlu. 31 Ma alantsă husmicheari, cându lu vidzură tsi sefeatsi, s-nvirinară shi s-dusiră lji dzăsiră a nicuchirliu a lor tută tsi s-area faptă. 32 Atumtsea nicuchirlu a lui lu aclimă shi lji-dzăsi: 'Husmichear arău, mini ts-ljirtai tută aestu mprumut, că tini mi-părăcălsishi. 33 Nu lipsea sh-tini s-aveai njilă tră sotslu a tău, ashă cum avui mini njilă tră tini?' 34 Sh-nicuchirlu a lui, nărită, lu prideadi atsel tu măna a tirănsitorilor, pănă cându s-plătea tut mprumutlu. 35 Ashă va s-facă cu voi sh-Tatăl a meu tserescu, macă cathi un di voi nu lu ljearti cu tută inimă fratili a lui."

19 După tsi Isusul li ascăpăti aspuneari aesti nvitsături, s-nchisi di Galilea, sh-vini tu loclu a Iudeiljei, napărti di lordan. 2 Multsăñi mări lurma sh-elu lji vindică aclo. 3 Atumtsea lji s-aprucheară niscântsă Farisei s-lu cătea, sh-lji dzăsiră: "Easti tu lege tsi bărbatlu s-u dispارتă muljearea di itsido sibepi?" 4 Sh-elu apăndisinda lă dzăsi a lor: "Nu avets căntată că atsel tsi lji adră di tu ahurită 'lji adră mascru sh-theamină.' 5 Sh-Dumnidzălu dzăsi: 'Tră aestă bărbatul va s-alasă tatăl sh-muma a lui sh-va si s-mpriunedază cu muljearea a lui, sh-amindoilji va hibă un trup singur?' 6 Sh-ashă elji nu suntu ma doi, ma un trup. Atsea tsi Dumnidzălu ari mpriunată, omlu s-nu lu dispارتă." 7 Elji lji dsăsiră: "Atumtsea cătse Moisiul ursi s-lji si da carteia di dispărtăsi shi si-u alasă." 8 Elu lă dzăsi a-lor: "Moisiul vă deadi volje s-li dispărtăts muljerili a voastră tră itia a chitrisiriljei a ininjilor a voastri. Ma tu ahurită nu eara ashă. 9 Ma mini vă dzăc că caitsido tsi u-alasă muljerea a lui, mash tră sibepea a putănsiriljei, shi si nsoari cu ună altă, ncalcă curuna. [Sh-atsel tsi si nsoari cu muljeari alăsată, ncalcă curuna.]" 10 Ucenitsili a lui lji dzăsiră: "Macă cunditsili a bărbatului cătră muljearea suntu ahtări, ma ghini si nu si nsoară dip." 11 Ma elu lă dzăsi a lor: "Nu tută lă aduchescu aesti zboari, ma singur atselji a cui lă easti dată. 12 Suntu eunuchi, tsi suntu amintats ashă di păniclă a mumăljei, shi suntu eunuchi tsi suntu faptă di la oaminji, shi suntu eunuchi tsi au apofăsită singur si s-faca eunuchi tră amirăriljea a tserurilor. Atsel tsi poati s-aducheară, s-aducheară." 13 Atumtsea adusiră cilimenji njitsi la Isusul trai s-băga mănjili pri năshi, shi s-părăcălse, ma ucenitsili a lui lji vărghiră atselji. 14 Ma Isusul dzăsi: "Alăsats cilimenijili atselji nitsili s-yină la mini sh-nu li nchidicăts, că a lor

eastii amirāriljea a tserurilor." 15 Atumtsea elu băgă lor: 'Dutsets-vă shi voi la ayinji.' 8 Căndu vini seara, mânjili pri elji, sh-deapoea s-nchisi di aclo. 16 Sh-nicuchirlu a ayinjiljei, lji dzăsi a administratorului a lui: ia, s-apruche un la Isusul sh-lu ntribă: "Nvitsătore, 'Aclejeamă lucrutorilji shi fă plătirea a lor, apărnjida di tsi buneatsă prindi s-fac tsi s-amintă bana eternă?" la atselji di ma năpoi sh-păna la atselji di prota.' 9 Sh-(aiōnios g166) 17 Sh-elu dzăsi: "Cătse mi ntreghii tsi căndu viniră atselji di la oara tsintsi, loară căti un dinar eastii bun? Singur Un eastii bun. Macă vrei s-intsri cathiunu. 10 Căndu viniră protslji, minduiră că un dinar tu bană, veaglijii dimăndărili." 18 Elu ntribă: "Cai?" ma multu, ma sh-atselji loara căti un dinar cathiunu. Atumtsea, Isusul lji-apăndisi: "Nu vatămă, nu ncălcă 11 Luânda, murmurea contra a nicuchirlui a casiliei, curunea, nu fură, nu dă martirii arădioasă, 19 tinjisea 12 dzăcăndă: 'Aeshti di ma năpoi lucrără mash ună tatăl a tău sh-muma a ta, shi s-vrei aproapiu a tău ca oară sh-tini lji plătish ca noi, tsi trapsim greulu sh-cum ti vrei tini." 20 Tinirlu lji-dzăsi: "Tuti aesti lucri mini căloarea a dzuăljei." 13 Ma elu lji-apăndisi a unui di li am vigilată. Tsi nji lipseashti altă?" 21 Isusul lji-dzăsi: năshii: 'Oaspe, mini nu ma ts-fac nindriptati. Noi nu "Macă vrei s-hii perfectu, duti sh-vindi tsi ai, sh-dă- feastsim păzari ti un dinar tu dzuă?" 14 Ljea atsea tsi li a niavutsilor, shi tini va s-ai un ayishteari tu tser. eastii a ta sh-imnă. Mini voi s-lji dau aishtui di ma Deapoea haidi sh-urmeadz-mi." 22 Ma tinirlu căndu năpoi cătă a tsăia. 15 Nu am ndriptati mini s-facă cu a li avdăză aesti zboari, fudzi nvirinat, că avea multă mea tsi s-voi? Catse ti fats occli ni fănatit, căndu mini aveari. 23 Atumtsea, Isusul lă dzăsi a ucenitsilor a lui: escu giurmertu?" 16 Ashă atselji di ma năpoi va hibă "Dealihhea vă dzăc că un avut cu zori va s-intră tu protslji sh-atselji protslji va hibă atselji di ma năpoi." amirāriljea a tserurilor. 24 Sh-năpoi ma va dzăc: Easti 17 Deapoea căndu Isusul ma s-alina cătră Ierusalem, ma lishioară tsi s-trecă cămila tu guva a aclui, dicăt lji lo dinăparti di doisprădzatsi ucenitsilji sh-pri cali lă avutlu s-intră tu amirāriljea a Dumnidzăului." 25 Căndu dzăsi a lor: 18 "la noi nă alinăm tu Ierusalem, sh-Hiliju li avdăză aesti zboari, ucenitsilji a lui s-ciudisiră multu a omului va s-prida la mărili și preftsălor sh-a scribilor. shi ntribară: "Atumtsea, cai va s-ascapă vah?" 26 Elji va lu condamnă cu moarti, 19 va lu prida tu mânjili Sh-Isusul mutrinda cătră năshii dzăsi: "Tră ominilji a păngănilor tsi s-lu pizuească, va s-lu zăpălească aestă eastii năpută, ma tră Dumnidzăulu itsido easti shi va s-lu crutsisească. Ma elu a treia dzuă va s-putut." 27 Atumtsea Petrul lji-apăndisi: "Ia, noi li alăsăm nyeadză dit mortsă." 20 Atumtsea, muma a hilijilor tuti sh-vinim după tini, ma tsi va s-amintăm noi?" a Zevedeului s-apruche la Isus deadun cu hilijili a 28 Sh-Isusul lă-dzăsi a lor: "Dealihhea ma vă dzăc, ljei, cădu pri dintsă sh-lji-căftă tsiva. 21 Sh-elu lji- tu adărătura atsea noaua, căndu Hiliju a omului va sheadă pri thronul a mărirliei a lui, sh-voi tsi mi avets dzăsi: "Tsi vrei?" Ea apăndisi: "Ursea tsi aeshti doi urmat va shidets pi doisprădzatsi thronuri ti guidicari hilijili a melji si apună un di handreapta sh-altu di di doisprădzatsi fărili a Israelui. 29 Sh-caitsido tsi ari alăsat tră numa a mea căsi, fratsi, surări, tată, mama, [muljeari], cilimenji, agri, va s-ljea ună sută di ori ma multu, sh-va aibă bană eternă. (aiōnios g166) 30 Ma multsă di protslji va hibă tu coadă, sh-atselji di tu coadă va hibă protslji."

20 "Amirāriljea a tserurilor undzeashti cu un nicuchir di casă tsi ishi curund dimineatsa s-puituea lucrutori ti ayinjea a lui. 2 După tsi s-ndreapsi tu păzari cu lucrutorilji căti un dinar n-dzuă, lji pitricu la ayinjea a lui. 3 Apoea ishi anvărliga di oara noauă dimineatsa, sh-vidzu altsă tsi stătea tu păzari fără lucru. 4 Sh-lă dzăsi a lor: 'Dutsets-vă sh-voi la ayinjea a mea sh-mini va vă dau cătă eastii ndreptul.' 5 Sh-elji s-dusiră. Elu ishi anvărliga di njeadzăduă sh-pi trei ti-mirindi, featsi ună soi. 6 Căndu ishi năpoi cătră oara tsintsi ti-mirindi, afilă altsă tsi stătea ni fără lucru, sh-lji ntribă: 'Cătse shidets aoa tută dzua ni faptă tsiva?' 7 Elji lji dzăsiră: 'Că vără nu nă puitui.' Sh-elu lă dzăsi a

lor: 'Dutsets-vă shi voi la ayinji.' 8 Căndu vini seara, năshii: 'Oaspe, mini nu ma ts-fac nindriptati. Noi nu "Macă vrei s-hii perfectu, duti sh-vindi tsi ai, sh-dă- feastsim păzari ti un dinar tu dzuă?" 14 Ljea atsea tsi li a niavutsilor, shi tini va s-ai un ayishteari tu tser. eastii a ta sh-imnă. Mini voi s-lji dau aishtui di ma Deapoea haidi sh-urmeadz-mi." 22 Ma tinirlu căndu năpoi cătă a tsăia. 15 Nu am ndriptati mini s-facă cu a li avdăză aesti zboari, fudzi nvirinat, că avea multă mea tsi s-voi? Catse ti fats occli ni fănatit, căndu mini aveari. 23 Atumtsea, Isusul lă dzăsi a ucenitsilor a lui: escu giurmertu?" 16 Ashă atselji di ma năpoi va hibă "Dealihhea vă dzăc că un avut cu zori va s-intră tu protslji sh-atselji protslji va hibă atselji di ma năpoi." amirāriljea a tserurilor. 24 Sh-năpoi ma va dzăc: Easti 17 Deapoea căndu Isusul ma s-alina cătră Ierusalem, ma lishioară tsi s-trecă cămila tu guva a aclui, dicăt lji lo dinăparti di doisprădzatsi ucenitsilji sh-pri cali lă avutlu s-intră tu amirāriljea a Dumnidzăului." 25 Căndu dzăsi a lor: 18 "la noi nă alinăm tu Ierusalem, sh-Hiliju li avdăză aesti zboari, ucenitsilji a lui s-ciudisiră multu a omului va s-prida la mărili și preftsălor sh-a scribilor. shi ntribară: "Atumtsea, cai va s-ascapă vah?" 26 Elji va lu condamnă cu moarti, 19 va lu prida tu mânjili Sh-Isusul mutrinda cătră năshii dzăsi: "Tră ominilji a păngănilor tsi s-lu pizuească, va s-lu zăpălească aestă eastii năpută, ma tră Dumnidzăulu itsido easti shi va s-lu crutsisească. Ma elu a treia dzuă va s-putut." 27 Atumtsea Petrul lji-apăndisi: "Ia, noi li alăsăm nyeadză dit mortsă." 20 Atumtsea, muma a hilijilor tuti sh-vinim după tini, ma tsi va s-amintăm noi?" a Zevedeului s-apruche la Isus deadun cu hilijili a 28 Sh-Isusul lă-dzăsi a lor: "Dealihhea ma vă dzăc, ljei, cădu pri dintsă sh-lji-căftă tsiva. 21 Sh-elu lji- tu adărătura atsea noaua, căndu Hiliju a omului va sheadă pri thronul a mărirliei a lui, sh-voi tsi mi avets dzăsi: "Tsi vrei?" Ea apăndisi: "Ursea tsi aeshti doi urmat va shidets pi doisprădzatsi thronuri ti guidicari hilijili a melji si apună un di handreapta sh-altu di di doisprădzatsi fărili a Israelui. 29 Sh-caitsido tsi ari alăsat tră numa a mea căsi, fratsi, surări, tată, mama, [muljeari], cilimenji, agri, va s-ljea ună sută di ori ma multu, sh-va aibă bană eternă. (aiōnios g166) 30 Ma multsă di protslji va hibă tu coadă, sh-atselji di tu coadă va hibă protslji."

[Shi va s-vă patidzats cu pitedzlu cu cai mini va mi pitedz?] Ma nu easti tu măna a mea tsi s-shădeti di nandrepta a mea ică di nastănga a mea, că atseli locuri suntu tră atselji tsi s-etimăsiră di la Tatăl a meu." 24 Sh-căndu avdăză aesti zboari di dzatsi alantsă s-năräiră cu doi fratsăli. 25 Isusul lji acljimă ningă năsu sh-lă dzăsi: "Voi lu shtits că protslji a natiunilor lji domnească atselji sh-mărili au puteare pri năshii, 26 ma namisa di voi nu va s-hibă ashă! Cathiun di voi tsi va hibă mari, s-hibă huzmichearlu a vostru, 27 shi caitsido di voi tsi va hibă protlu, prindi s-hibă sclavlu a vostru, 28 că sh-Hiliju a omului nu vini tra s-lji huzmitipsească, ma huzmitipsească sh-di dari bana a lui ca arăscumpărari tră multsă." 29 Căndu elji ma ishea di lerico, un multsămi mari ma nidzea după Isusul. 30 Sh-ia, doi orghi eara apunats ningă

cali. Cându avdžără cā ma tritsea Isusul, apârnjiră s-aurlă: "Njiluia-nă noi, Doamne, Hilju al David!" 31 Multsâmea lji vârghea tsi s-păpsea, ma elji aurla ma multu: "Njiluia-nă noi, Doamne, Hilju al David!" 32 Atumtsea Isusul chindrui lji acljmă sh-lă ntribă: "Tsi vrets s-fac tră voi?" 33 Elji dzăsiră: "Doamne, s-nă si dsicljidză ocljili." 34 Sh-Isusul aspusi njilă tră năshi, bâgă măna pri ocljili a lor, sh-tu atsea oară loară videarea a ocljilor a lor sh-elji lu urmară.

21 Cându lji s-aprucheară a Ierusalemului shi agiumsiră tu Betfagă, aproapi de Muntii a Masnjilor, Isusul pitricu doi ucenitsi, 2 dzăcându a lor: "Imnats tu hoara tsi easti năntea a voastră, sh-atsia va aflats ună gumară ligată sh-gumărciu cu năsă. Dizligats-lji sh-adutsets-lji la mini! 3 Sh-macă vâră vă dsâtsi tsiva, dzătsets-lji că, 'Domnul ari ananghi tră năshi,' sh-at sel va li sâlăghească trăoară." 4 Tora aestă s-featsi tra si mplinească tsi eara dzăsă di la prufitlu: 5 "Dzătsets-lji a hiljilei a Sionului: 'Ia, ma ts-yini amirălu a tău, inimă-moali, acălcăt pri ună gumară, njică ca un gumăric, fătat di un pravdă ti ngărcari.'" 6 Ucenjitsilji s-dusiră sh-featsiră ashă cum lji avea ursit Isusul. 7 Adusiră gumara sh-gumărciu, ashtirnară pri năsi mantellii a lor sh-Isusul s-alină. 8 Sh-ună multsâmi multu mar ashtirna mantelili a lor pri cali, iară altsăli frândzea dedzi di ponji sh-li ashtirna pri cali. 9 Multsânjili tsi yinea năinti sh-atseali tsi lu urma, aurla, dzăcându: "Hosanna, a Hiljilui al David! Ghinicuvântat s-hibă atsel tsi yini tu numa a Domnului! Hosanna tu locurili multi analti!" 10 Cându intră Isusul tu Ierusalem, tută căsăbălu si sculă pri cicioari, sh-dzăsi: "Cai easti aestu?" 11 Shi multseâmea apândisi: "Aestu easti Isusul, prufitul di Nazaretul a Galileiliei." 12 Deapoea Isusul intră tu templu sh-lji așuni tuts atselji tsi vindea sh-acumpără tu templu sh-arustună measili a alăxitorilor di pâradz shi scannili a vinditorilor a purunghilor. 13 Sh-lă dzăsi a lor: "Easti scriată: 'Casa a mea va s-acljemă casă dă pârăcâlsiri,' ma voi u avets turnată ca un pishtireauă di furi." 14 Atumtsea viniră la năsu tu templu orghi shi shcljiochi sh-Isusul lji vindică. 15 Ma mărilji a preftsâlor shi scriblji s-nărăiră cându vidzură thavmatili tsi elu avea faptă shi cilimenjili tsi dzătsea cu harauă tu templu: "Hosanna a Hiljilui al David!" 16 Sh-lji dzăsiră: "Ma avdză tini tsi dzăc aeshti?" Isusul lă dzăsi a lor: "Ie! Nu avets căntătă pute: 'Dit gura a njitsilor sh-a bebilor tini ai adrată alăvdari?'" 17 Sh-după tsi lji alăsă atselji, ishi de căsăbă cătră Betania, sh-aclo tricu noaptea. 18 Dimineatsa curund, cându ma s-turna tu căsăbă, lu lo foama. 19 Pri cali vidzu

un hic sh-lji si-apruche, ma nu află tsiva, dicăt mash frândzili sh-dzăsi: "S-nu s-leagă frut pute la tini di totâna!" Sh-hiclu s-uscă trăoară. (aien 165) 20 Sh-cându vidzură aestă ucenitsilji s-ciudisiră sh-dzăsiră: "Cum s-uscă hiclu trăoară!" 21 Sh-Isusul apândisi: "Dealhea vă dzăc, ma s-avets pisti shi s-nu ndoits, va s-fătsets nu mash atsea tsi mini lji-feciu a hiclui, ma sh-canda s-lji dzătsets aishtui munti: 'Scoal-ti di aclo sh-arucă-ti tu amari', a estă va si s-facă. 22 Sh-itsido tsi căftats tu pârăcâlsiri, pistipsinda, va u-loats." 23 Cându intră tu templu, mărilji a preftsâlor sh-aushilji a popului lji s-aprucheară candu ma lji nvitsa, sh-lu ntribară: "Cu tsi autoritatli fati tini aesti lucru? Sh-cai ts-ari dată a estă autoritat?" 24 Sh-Isusul apândisi: "Sh-mini va vă fac ună ntribari, sh-macă voi va năpândisits, mini tutashă va vă dzăc, că cu tsi autoritatli fac tuti aesti lucru. 25 Pitedzlu a loanului di iu vini? Di la tser ică di la oaminijili?" Sh-elji minduea namisa di năshi, dzăcându: "Ma s-lji dzătsem di la tser, elu va nă dzăcă: 'Cătse atumtsea nu lji pistipsit?' 26 Macă va lji-dzătsem, 'di la oaminijili,' avem frică di multsâmea, că tutu lu aclejam loanul prufit." 27 Sh-lji-apândisiră a Isusului, dzăcându: "Nu shtim." Atumtsea elu lă dzăsi a lor: "Nitsi mini nu va vă dzăc că cu tsi autoritatli fac aesti lucru." 28 "Tsi minduits? Un om avea doi hilji sh-cum s-dusi cătră protlu, lji dzăsi: 'Hilje, duti ază s-lucredzi tu ayinjil!' 29 Elu apândisi: 'Nu voi,' ma, ma năpoi s-mitânjusi shi s-dusi. 30 Deapoea tatâl s-turnă cătră a doilu shi lji-dzăsi sh-a lui ună soi. Sh-elu lji-apândisi sh-dzăsi: 'Ie, doamne,' ma nu s-dusi. 31 Cai di dolji lu featsi vrearea a tatâlui?" Elji lji-dzăsiră: "Protlu." Isusul lă dzăsi a lor: "Dealhea vă dzăc că taxidarijii sh-putanili va intră năinti di voi tu amirăriljea a tserurilor." 32 Că loanul vini la voi tră spuneari calea a ndriptatiljei, sh-voi nu lu pistipsit, iară taxidarijii sh-putanili lji pistipsiră. Cu tut atsea, voi nitsi după tsi li avets vidzută aesti lucru, nu vă mitunjăsit sh-nu pistipsit. 33 "Ascultats ună altă parabolă. Eara un nicucir a casiljei, tsi simină un ayinji, sh-u anvărligă cu gardu shi săpă un loc di stulsinari aua, sh-adră un pirgu di viglari. Ayinjea lji u-pistipsi la niscântsă ayinjearli sh-fuzdi diparti. 34 Cându vini chirolu di adunari, elu pitricu huzmichearliji a lui la ayinjearliji ti adunari partea a lui di fruti. 35 Ma ayinjearliji lji acâtsară huzmichearliji a lui, unu lu bătură, alantu lu vătămară, sh-a treilu lu vătămară cu chetri. 36 Năpoi pitricu altsă huzmiceari, ma multsă di protslli, sh-ayinjearliji featsiră cu năshi un soi. 37 Tu soni, elu pitricu hilju a lui, dzăcându: 'Di hilju a meu va aiăbă respect.' 38 Ma ayinjearliji cându lu vidzură hilju, dzăsiră un cu-alantu: 'Aestu easti mushtinitorlu.

Haidets, s-lu vătămăm shi s-lom mushtinirea a lui.' Dumnidzălui după alihea, sh-nu ti meală di vără, că 39 Sh-lu acătsară, lu arcară nafoară di ayinji sh-tini nu vedz părearea di nafoară a oamnilor. 17 Dzălu vătămară. 40 Tora, cându va yină nicuchirlu a nă tora, cum mindueshti? Easti ndreptu si s-plătească ayinjilei, tsi va-l fac a ayinjearilor aishtor?" 41 Elji taxa a Cezarului, ică nu?" 18 Ma Isusul cunuscândă dzăsiră: "Elu va lji vătămăd di tută arălji, sh-va lă-u da arăutatea a lor, lă dzăsi: "Cătse mi cărtits, ipucrits? ayinjia la altsă ayinjear, tsi va s-da frutili tu chirolu 19 Spunets-nji denarlu a taxăljei." Atumtsea elji lji tsi prindi." 42 Isusul lă dzăsi a lor: "Nu avets căntată spusiră un denar. 20 Sh-elu lă dzăsi a lor: "A cui easti pute la Scriturili: 'Cheatru tsi masturilji u-scoasiră aestă fătsă sh-aestă scritură?" 21 Elji lj-dzăsiră: "A ca nilipsită, s-featsi cheatru a chioshlui. Aestu easti Cesarului." Atumtsea elu lă dzăsi a lor: "Dats-lă a ciudia tsi Domnul featsi sh-eastii thăvmătisit tu oclijili a Cesarului tsi easti a Cesarului sh-a Dumnidzălui tsi noshtri?" 43 Tră atsea mini ma vă dzăc a voauă, că easti a Dumnidzălui." 22 Sh-elji cându avzdăra aestă, va vă s-i ljea amărăljea a Dumnidzălui, sh-va ljsi da a s-ciudisiră, lu alăsără sh-fudziră. 23 Tu atsea dzuă unui popul tsi va da fruti. 44 Sh-atsel tsi va s-cadă pri viniră la năsu Saduceilji, tsi nu pistipsescu tu nyeari, aestă cheatră, va si s-frângă, sh-atsel pri cai va s-sh-lu ntribară, 24 dzăcăndă: "Nvitsătore, Moisiul ari cadă cheatru va si sărămă." 45 Sh-mărălji a preftsălor dzăsă: Macă vără moari sh-nu alasă cilimenji, fratili sh-Fariseilji candu li avzdăra parabolili a lui, aduchiră a lui si nsoară cu muljearea a lui, tra s-lji alasă că ma grea tră năshi. 46 Sh-căftă s-lu acătsa, ma mushtinitori a fratiui a lui. 25 Tora tră noi eara shapti frats, protlu si-nsură sh-muri. Nu alăsă mushtinitori, sh-u alăsă muljeari-sa a fratilui a lui. 26 Ashă sh-a doilu, sh-a treilu, până la a shaptilu. 27 Tu soni, muri sh-muljearea. 28 Tu nyeari, a cui di aeshti shapti va hibă muljearea? Că tuts u avură muljeari." 29 Ma Isusul apăndisi: "Hits tu căbată că nu u cunushtets nitsi Scritura, nitsi putearea a Dumnidzălui. 30 Tu nyeari oaminijili nitsi va si-nsoară sh-nitsi va si smărătă, ma elji va s-hibă ca anghilji tu tseruri. 31 Tora, tră nyearea a mortsălor, nu avets căntată tsi vă easti dzăsă di la Dumnidzălu: 32 'Mini escu Dumnidzălu al Avraham, Dumnidzălu al Isaac sh-al Iacov?' Dumnidzălu nu easti Dumnidzălu a mortsălor ma a yiilor.' 33 Sh-multsămea, cându li avzdă aesti s-ciudisea di nvitsătura a lui. 34 Tora Fariseilji cându avzdără că Isusul avea astupată gura a Saduceililor, s-adunară deadun. 35 Sh-un di atselji, nvitsătore di lege, ntribăndu, l-băgă tu provă: 36 "Nvitsătore, cai easti ordinlu ma mari tu Lege?" 37 Sh-Isusul dzăsi: "'S-vrei Domnul, Dumnidzălu a tău, cu tută inima a ta, cu tută suflitul a tău, sh-cu tută mintea a ta.' 38 Aestă easti protlu sh-ma marli ordin. 39 Sh-a doilu uni soi ca aestu easti: 'S-vrei aproapilu a tău uni soi ca cum ti vrei timi.' 40 Di aesti doi ordini si aspindzură Legea sh-Prufitsălji." 41 Tora cându s-adunară Fariseilji, Isusul lji ntribă: 42 "Cum minduists voi tră Hristolu? Hiljilu a cui easti?" Elji dzăsiră: "Al David." 43 Elu lă dzăsi a lor: "Ma cum, atumtsea Davidul, tu Duh, lu aclejeamă 'Domn'? Davidul dzăsi: 44 'Domnul Ijari dzăsă a Domnului a meu: Apun-ti tu nandreapta a mea până cându mini s-bagă dushmanilji a tălii ca scamnă sum cicioarili a tali.' 45 Macă Davidul lu aclejeamă 'Domn', cum poati s-hibă hiljilu a lui?" 46

22 Sh-Isusul lă gri năpoi a lor cu parabolă, dzăcăndă: 2 "Amărăljea a tserurilor lj-undzeashti a unui amiră, cai etimăsi numta a hiljilui. 3 Sh-pitricu huzmichearlii a lui s-lă grească a acljmatsălor tu numtă, ma elji nu vrură s-yină. 4 Pitricu altsă huzmicheari, dzăcăndă: 'Dzătsets-lă a acljmatsălor: Ia, mini am ndreaptă uspetsea, yitsălji sh-nămaljili grasi suntu tăljati, sh-itsido easti etimu. Haidets pi numtă.' 5 Ma elji nu vrură s-avdă shi s-dusiră, un tu agrul a lui sh-alantu tu lucrili a lui. 6 Sh-alantsălji după tsi acătsară huzmichearlii a lui, lji ngjurără sh-lji vătămară. 7 Atumtsea amărălju cându avzdă aestă, s-nără sh-pitricu armata a lui lji afărăsi atselji vătămători sh-arsii căsăbălu a lor. 8 Atumtsea lă dzăsi a huzmichearilor a lui: 'Numta easti etimă, ma acljmatsălji nu fură axii. 9 Dutsets-vă la crutsisirea a căliurilor sh-acljmats pi numtă caitsido tsi s-aflats.' 10 Sh-huzmichearlii ishir pri căliuri, adunară tută atselji tsi aflară, arăi sh-bunji, sh-loclu a numtăljei s-umplu cu acljmats. 11 Atumtsea amărălju intră s-veadă acljmatsălji, sh-vidzu aclo un om tsi nu avea nviscut stranjili di numtă. 12 Amărălju lj-dzăsi: 'Oaspe cum intrash aoa ni avut stranji di nuntă?' Sh-elu ncljisi gura. 13 Atumtsea amărălju lă dzăsi a servitorilor: 'Ligats-lu di manji sh-di cicioari, sh-arucats-lu tu scutidlu di nafoară. Aclo va hibă plăngul sh-cărtzinirea a dintălor.' 14 Isusul ncljisi zborlu a lui, dzăcăndă: 'Multsă suntu acljmats, ma putsânji suntu aleptsă.' 15 Atumtsea Fariseilji s-dipărtără shi s-minduiră, cum s-lu acătsa tu căbată. 16 Sh-pitricură ucenjitsili a lor deadun cu Iordanijili s-lji dzătsea: "Nvitsătore, noi shtim că tini eshti alihios, sh-tsi nvetsi calea a

Sh-vără nu putu s-lji apăndisea, sh-di atseauzuă vără nu cutidzea s-lu ntriba ma.

23 Atumtsea Isusul lă gri a multsănjilor sh-a ucenitsilor a lui, 2 shi dzăsi: "Scriblji sh-Fariseilji shidzură pri scannul al Moisiu. 3 Tră atsea, vigileats shi fătsets itsi vă dzăc, ma nu fătsets cum fac elji, cătse dzăc, ma nu fac. 4 Elji leagă sartsinji greali tsi s-poarta cu zori sh-li bagă pri plătărili a oamnijilor, ma elji nu vor s-li mină nitsi cu dzeeditlu a lor. 5 Ma tuti faptili a lor li facă tra si s-veadă di oaminjili, li lărdzescu filacterili a lor sh-li lundzescu hirilji a stranjilor a lor. 6 Arisescu protili locuri la uspetsi sh-protili locuri tu sinagodzi, 7 sh-ncljinăciunjili tu pădзи, shi si s-acleamă 'Rabi' di oaminjili. 8 Ma voi, nu alăsats s-vă acleamă 'Rabi', că mash un easti Nvitsâtorlu a vostru, sh-voi tuti hits frats. 9 Sh-pristi loc nu aclijimats vără 'tatăl' a vostru, că mash un easti Tatălu a vostru. Elu easti tu tseruri. 10 Nu alăsats s-vă acleamă printsu, că un easti printsul a vostru: Hristolu. 11 Ma marli di voi prindi s-hibă huzmichiaru a vostru. 12 Că cai va si s-analtsă, va si s-apleacă, sh-cai va si s-apleacă, va si s-analtsă. 13 Ma cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Că ncljdets amirărijea a tserurilor năntea a oamnijilor. Că nitsi voi nu intrats, nitsi nu alăsats atselji tsi vor s-intră. 14 [Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Că măcăts tu căsili a veduvilor, shi tră ocljili a lumiljei fătsets părăcălsiri lundzi, tră atsea voi va s-hits giudicats.] 15 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Că tritsetsi amarea sh-loclu ti fătseari prozelits, sh-căndu vără, s-fatsi ahtar lu fătsets hiljilu al Geehena, sh-di doauă ori ma arău di voi. (Geenna g1067) 16 Cavai di voi, călăuzi orghi tsi dzătsets: 'Macă vără si spigiură pi templu nu easti tsiva, macă si spigiură pi furia a templui prindi s-tsăna spigiurarea.' 17 Glari sh-orghi! Cai easti ma mari: furia ică templu tsi sămmtsashti furia? 18 Voi ninga dzătsets: 'Ma atsel tsi va si spigiură pi altarlu, nu easti tsiva, macă si spigiură pi doara tsi easti pi năsu, prindi s-tsăna spigiurarea.' 19 Orghi! Cai easti ma mară: doara ică altarlu tsi sămmtsashti doara? 20 Ma atsel tsi va si spigiură pi altarlu, si spigiură pi năsu sh-pi itsi lucri tsi suntu pisti năsu. 21 Atsel tsi si spigiură tră templu, si spigiură tră năsu sh-tră Dumnidzălu tsi băheadză aclo. 22 Ma atsel tsi va si spigiură pri tserlu, si spigiură pri thronlu al Dumnidzău sh-pri atsel tsi shădi pri năsu. 23 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Că voi lugursits a dzatsea a mentălei sh-a mărarijiei, shi alăsats după mână lucrili atseali ma greali a legiljiei: ndriptatea, njila sh-pistea. Aesti lucri prindi s-li fătsets ni alăsat după mână altăli.

24 Călăuzi orghi, tsi sticurats biutura tră s-mutats cunuplu, ma ascăpitats cămila! 25 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Că curatsă partea di nafoără a cupăljei, sh-a piatărăjei, iară di năuntru suntumplini cu arăchiri sh-cu zălumi. 26 Fariseu orbu! Cură ma năinti di năuntru cupa sh-piata, sh-di nafoără va s-hibă curată. 27 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Că undzits ca murmintsă alghiti, tsi di nafoără s-veadă mushati, ma năuntru suntumplini di oasisi a mortsălor sh-cu multă livushitură. 28 Ashă shi voi di nafoără vă aspunets a oaminjilor ca ndreptsă, ma di năuntru hitsmplină di ipucrizii sh-di anapudii. 29 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Că adratsu murmintsălli a prufitsălor shi stulsits grochili a ndreptsălor, 30 sh-dzătsets: 'Ma s-aveam bănat tu chirolu a păpănjilor a noshtri, nu va avem prilucrat cu năshi, la vătămarea a prufitsălor.' 31 Zburăndă ashătsi voi mărtirsits contra di voi, că hits hiljili atsilor tsi vătămără prufitsălli. 32 Voi u-tritset misura a păpănjilor a voshtri. 33 Sherchi, pulji di năpărtitsi! Cum va s-ascăpats di giudicarea a Geheniljei? (Geenna g1067) 34 Tră atsea, ia mini ma pitrec la voi prufitsi, shtiutsi shi srcibii. Voi niscantsă di năshi va lji vătămăts, sh-va lji crutsisits. Niscantsă altsă va lji bătets tu sinagogăli a voastri, sh-va lji avinats dit un căsăbă tu altu, 35 tra s-cadă pri voi tută sândzili a ndreptsălor, virsată pri loc, di la sândzili a ndreptului Abel pană la sândzili al Zaharia, hiljilu al Barahia, tsi voi lu vătămat namisa di templu sh-di altar. 36 Dealheea ma vă dzăc că tuti aesti lucri va s-cadă pri aestă fară. 37 Ierusalem, Ierusalem, tsi li vatsănni prufitsălli sh-li vatsănni cu chetri atselji pitricutsălli la tini! Di căti ori am vrută s-adun hiljili a tălli ashătsi cum aduni clocea puljili a ljei sum areapti, ma voi nu vrută! 38 Ia, templul a vostru ma armăni shcretă. 39 Că mini ma vă dzăc, că di tora sh-nclu nu va mi videts ma păñă căndu s-dzătsets: 'Ghinicuvăntat s-hibă atsel tsi yini tu numa a Domnului!"

24 Tora căndu Isusul ishi dit templu sh-ma s-dipărtă, ucenitsilji a lui lji s-aprucheară tsi s-lji spunea adărătūrili a templui. 2 Ma Isusul lă dzăsi a lor: "Nu li videts voi tuti aesti? Dealheea ma vă dzăc, că aoa nu va s-armăñă vără cheatră pristi cheatră, că tuti va s-hibă surpată." 3 Deapoea căndu elu shidzu tu Muntili a Masnjilor, lji s-aprucheară singur ucenitsilji u lui sh-lji dzăsiră: Nă-aspună căndu va s-undzească aesti lucri? Sh-cai va hibă semnu a vinităjiei a ta sh-a bitisităljei a etiljei? (aiōn g165) 4 Sh-Isusul apăndisi: "Afîrirs-vă s-nu vă arădă vără! 5 Că multsă va yină tu numa a mea, sh-va dzăcă: 'Mini escu Hristolu,' sh-

va s-arădă multsă oaminji. 6 Atumtsea va s-avdăts aleptsălji a lui di patru vimturili, di ună mardzină a di alumi sh-di hăbări tră alumti. Afirts-vă, sh-nu vă tserlui pănă la alantă. 32 Tora di la hiclu nvitsats aestă aspărats, că aesti tuti prindi si s-facă, ma bitisita parabolă: căndu tora dedzili a lui s-muljeadză, shi ninya nu va s-aibă vinită. 7 Va si scoală natsiunea scoată frândzăli, s-u shtits că vearea easti aproapi. contra a natsiuniljei, amirăriljea contra a amirăriljie, 33 Ashătsi sh-voi, căndu s-videts tuti aesti lucri, si va s-aibă urfanji di păni, sh-cutremburi tu multi locuri. shtits că elu easti aproapi, ningă ushă. 34 Dealihea 8 Ma tuti aesti lucri va s-hibă apărñjita a durerilor a ma vă dzăc că nu va treacă aestă ghenerată ni faptă amintariljei. 9 Atumtsea va s-vă prida tu munduri sh- tuti aesti. 35 Tserlu shi loclu va treacă, ma zboarili va s-vă vatāma, sh-di tuti natsiunili va s-vă aurască a meali nu va treacă." 36 "Iară di dzua atsea sh-di tră itia a număljei a mea. 10 Atumtsea multsa va s-oara atsea vără nu shtii, nitsi anghilji dit tser, nitsi dipărteadză di pisti, va vindă un-alantu, sh-va aurasca Hilljilu, ma singur Tatăl. 37 Shi ashă cum tu dzăllili al un-alantu. 11 Va s-easă multsă prufits arădioshi, sh- Noe, ashă va hibă sh-la vinita a Hiljilu a omlui. 38 Că va arădă multsă oaminji. 12 Sh-macă va s-multseacă ashă cum tu dzăllili atseali di cama năinti a nicariljei, anapudzilji, a multisăr va lă s-arătsească vrearea. 13 oaminjili măca sh-bea, si-nsura shi s-mărtă, pănă Ma atsel tsi va aravdă pănă tu soni, atsel va s-ascapă. căndu Noel intră tu varcă. 39 Elji nu aduchiră tsiva, 14 Sh-evanghelul aestu a amirăriljei va hibă predicat pănă căndu vini nicarea sh-lji lo tuti. Ashă va hibă pri tută lumea, ca ună mărtiri di tuti natsiunile sh- sh-tu vinita a Hiljilu a omlui. 40 Atumtsea doi va hibă atumtsea va hibă bitisita." 15 "Căndu s-videts lähtarea la agru, un va si s-ljea, sh-alantu va si s-alasă. 41 a shcretuiriljei, tsi easti paradzăs di prufitlu Daniel, sh- Doauă muljeri va s-matsină la moară, ună va si s-ljea loc tu loclu sâmtu (cai căntă s-lu aduchescă), 16 ljea, sh-alanta va si s-alasă. 42 Stats dishtiptat, că nu atumtsea atselji tsi suntu tu ludea, s-fugă pri muntsă. shtits tu tsi oară va s-yină Domnul a vostru. 43 Ma 17 Cai s-alfă pri tăratsta a casiljei, s-nu dipună s- si shtits aestă, că ma s-shtiea nicuchirlu a casiljei ljea tsiva di casă. 18 Cai easti pri agru s-nu si s- tu tsi oară a noaptilei va yinea furlu, va s-armănea toarnă s-ljea mantelul a lui. 19 Ma cavai di muljerili dishtiptat sh-nu va lu alăsa s-lji intra tu casă. 44 Tră atseali greali sh-atseali tsi va lji da sină a cilimeanlui aestă voi s-hits etimăsits, că Hiljilu a omlui va s-yină tu atseali dzăli. 20 Ma părăcălsits-vă tsi fudzirea a tu atsea oară căndu voi nu lu ashtiptats." 45 "Cai voastră s-nu hibă iarna, ică Sămbăta. 21 Că atumtsea easti atsel huzmichear pistimen sh-mintimen? Easti va aibă ună munduri ahăntu mar, căt nu ari undzit atsel tsi nicuchirlu I-băgă pristi huzmichearli a lui, pute di tu ahurhita a lumiljei, pănă ază, sh-nu va aibă tra s-lă da hrană tu oara tsi prindi. 46 Ca hara di vărăoară. 22 Sh-ma s-nu si shcurteadză atseali dzăli, atsel huzmichear tsi, căndu si s-toarnă nicuchirlu a nu va ascpa vără om, ma tră itia a aleptsălōr atseali lui, s-lu află făcăndă ashă. 47 Dealihea ma vă dzăc dzălii va si shcurteadză. 23 Atumtsea macă vără va că elu va s-lji pistipsească atsilui huzmichear tută vă dzăcă: 'Ia, Hristolu easti aoa,' ică: 'Easti aclo,' ayishterea a lui. 48 Ma, macă aestu huzmichear arău nu lu pistipsits. 24 Că va easă hristoshi arădioshi dzătsi tu inima a lui: 'Domnul a meu amăni s-yină,' 49 sh-prufitsi arădioshi, sh-va facă seamni mări, sh- sh-ahurheashti s-bată sotsilji a lui, sh-măcă sh-bea ahănti ciudii căt, ma s-putea s-arădă s-putea sh- aleptsălji. 25 Ia, adulsets-vă aminti că mini vă hăbărsii tu dzua atsea, căndu elu nu lu ashteapti, sh-tu oara ma năinti. 26 Sh-macă vă dzăcă: 'Ia, Hristolu easti tu atsea căndu elu nu u-shtii. 51 Elu va lu condamnă imjii,' nu dutsets-vă aclo. 'Ia, easti tu udădzili atseali greu sh-va lji da tih ea a ipucritsilor. Aclo va s-hibă ascumti,' nu pistipsits-lă. 27 Că ca ascăpirarea tsi plăngul sh-cărtsănlirea a dintsălōr."

25 "Atumtsea amirăriljea a tserurilor va s-undzească cu dzatsi virgini, tsi li loară căndilili a lor, sh-ishiră năintea a dzinirli. 2 Tora tsintsi di eali eara glari sh-tsintsi mintimeni. 3 Glarili, căndu loară căndilili a lor, nu loară cu năsi sh-untelemlu. 4 Lară mintimenili, deadun cu căndilili, loară sh-untelemlu tu vasili a lor. 5 Sh-metsi dziniri ma s-amăna, lă vini somnul a tutulor sh-durnjiră. 6 Ma cătră njedză-noapti s-avdăz un griri: 'Ia, ma yini dzinirli, ishists s-lu adunats!' 7 Atumtsea tuti virginili s-dishtiptară shi ndreapsiră

căndilili a lor. 8 Shglarili lă dzäsiră a mintimenilor: dintsălor.” 31 “Cându s-yină Hilju a omlui tu mărièrea ‘Dats-nă di unulemlu a vostru, că căndilili a noastră a lui, deadun cu tutu anghilji, atumtsea va s-apuñă ma s-astingă.’ 9 Ma mintimenili apăndisiră: ‘Nu, că nu pri thronlu a măririljei a lui. 32 Sh-tuti natsiunili va va nă-agiuñgă, nitsi a nouă nitsi a voauă. Ma ghini s-adună năintea a lui, sh-elu va li dispartă unlu di nidzets la vinditorli sh-acumpărăts.’ 10 Sh-cându eali alantu ashă cum disparti picurarlu oilili di căprili. 33 s-dusiră s-acumpără, yini dzinirli. Virginili tsi eara Sh-oili va li bagă nandreapta a lui sh-căprili nastăngă. etimi, intrară deadun cu năsu la numită, sh-usa si 34 Atumtsea Amirălu va l-dzăcă atsilor tsi va hibă ncljisi. 11 Ma napoi viniră sh-alanti virgini, dzăcăndă: nandreapta a lui: ‘Haidets għinieuvāntata a Tatħalui ‘Doamne, doamne, discljidi usha.’ 12 Ma elu apăndisi: a meu. Mushtinit-su amirārileja tsi s-featsi etimu tră ‘Dealiheha ma vă dzăc, că nu vă cunoscu.’ 13 Tră voi di la adrarea a lumiljei. 35 Că avui foami sh-atsea stats dishtiptat, că nu shħits nitsi dzua nitsi oara nji dedită ti mărcari, avui seati sh-nji dedită ti beari, căndu va yină.” 14 “Amirārileja a tserurilor undzeashti earam xen sh-mi preadunat, 36 earam dizviscut sh-mi tutashă ca un om, tsi căndu ma s-nchisea ti un nviscut, earam ländzit sh-voi mi vindicat, earam tu cālātorii lă acljimā huzmichearli sh-lă pistipsi a lor hapsi sh-vinită la mini.” 37 Atumtsea ndreptsăliji va s-lji avearea a lui. 15 A unui lji deadi tsintsi talentsă, a apăndisească: ‘Doamne, căndu ti vidzum agiun sh-ti altui doi sh-a altui un, a cuitsido după putearea a lui hrānim, ică nsitat shi s-deadimă ti beari? 38 Sh-cându sh-fudzi pi cali. 16 Trāoara atsel tsi avea loată tsintsi ti vidzum xen sh-ti preadunām, ică dizviscut sh-ti talentsă s-dusi, sh-featsi păzari sh-amintă tsintsi altsă. nviscum? 39 Sh-cându ti vidzum ländzit ică tu hapsi 17 Tutashă sh-atsel tsi avea loată doi talentsă amintă sh-vinimu la tini?” 40 Sh-Amirălu apăndisi: ‘Dealiheha doi altsă. 18 lară atsel tsi avea loată un, s-dusi, ma vă dzăc: Di cāti ori lji-u-avets faptă aestă a vărui disfeatsi ună groapă tu loc sh-ascumsi talentul a nicuchirli a lui. 19 După multu chiro, s-turnă nicuchirli a huzmichearilor sh-featsi lugurili cu elji. 20 Sh-atsel tsi avea loată tsintsi talentsă lji-ishi năinti sh-lji adusi tsintsi altsă, dzăcăndă: ‘Doamne, tini nji ai pistipstā tsintsi talentsă, ia cu atseali mini amintai tsintsi altsă.’ 21 Sh-nicuchirli lji-dzăsi: ‘Bravo, huzmichear bun sh-pistimen. Tini fushi pistimen ti lucri njitsi, mini va ti bag pi mări lucri. Haidi s-harseshti cu nicuchirli a tău!’ 22 Deapoea vini sh-atsel tsi avea loată doi talentsă sh-dzăsi: ‘Doamne, tini nji ai pistipstā doi talentsă. Ia, cu atseali mini amintai doi altsă.’ 23 Sh-nicuchirli a lui lji-dzăsi: ‘Bravo, huzmichear bun sh-pistimen. Tini fushi pistimen tu lucri njitsi, mini va ti bag pi mări lucri. Haidi s-harseshti cu nicuchirli a tău!’ 24 Tu bitisită vini sh-atsel tsi avea loată mash un talentu sh-dzăsi: ‘Doamne, mini lu shtiam că eshti om aspru, tsi seatsiri aclo iu nu ai siminată sh-adunju iu nu ai mpărtăstă, 25 tră atsea avui frică sh-mi dush sh-lu ascumshu talentul a tău tu loc. Ia, mini ma ts-u tornu atsel tsi easti a tău.’ 26 Sh-nicuchirli apăndisi: ‘Huzmichear anapud sh-timbil! Tini lu shtiai că mini seatsir aclo iu nu am siminată sh-adun aclo iu nu am mpărtăstă. 27 Tini prindea s-lji-aveai dată păradzli a meali la bancă sh-ashă, tu turnarea a mea mini va lji aveam loată cu amintatic. 28 Tră atsea loats aishtui talentul shi dats-lu atsilui tsi ari dzatsi talentsă. 29 Că atsilui tsi ari va lji si artirsească ma multă sh-va s-aibă multu. Ma atsilui tsi nu ari, va-lj si ljea sh-atsea tsi ari. 30 Arcats-lu tu scutidlu di nafoară a estu servitor arău. Aclo va hibă plăngul sh-cărtṣānirea a

26 Cându Isusul bitisi tuti aesti zboari, lă dzăsi a ucenitsilor a lui: 2 “Voi shħits că după doauă dzăli easti Pasħtili, sh-deapoea Hilju a omlui va s-prida ti crutsisiri.” 3 Atumtsea mārilji a prefsălor, sh-aushilji a populu s-adunară tu uborlu a arhipreftului tsi s-acljima Caifa. 4 Sh-apofäsiř s-lu acätsa Isusul cu tirtipi shi s-lu vatämä, 5 ma dzätsea: “Nu tu sārbātoari, tsi s-nu s-facă vără mintitūră tu popul.” 6 Cându Isusul eara tu Betania, tu casa al lebroslu Simon, 7 s-apriuče ună muljeari cu un vas di alabastru cu untulem di njir multu scumpă, shi lji-lu virsă pri caplu a lui, căndu elu ma shidea andupirat la measă. 8 Cându ucenitsilji a lui vidzură aestă, s-năřāiră shi ntribară: “Cătse tut aesti hārgiuiri geaba? 9 Aestu

untulem, putea si s-vindea multă scumpu sh-păradzili pute!" 34 Isusul Ij-dzăsi a lui: "Dealihea ma tsă dzăcă si s-dea a niavutsălor." 10 Ma Isusul lu achicăsi aestă că tu noaptea aestă, ma năinti tsi s-căntă cu cotulu, tini sh-lă dzăsi a lor: "Cătse u tulburatsă aestă muljeari? va mi aleapidz di trei ori." 35 Petru Iji dzăsi: "Sh-ca Ea featsi un lucru bun tră mini. 11 Că oarfănilji va li s-prindi s-mor cu tini, nu va ti aleapid pute." Ashă avetsi totăna cu voi, ma mini nu va mi avets totăna. dzăsiră sh-tuts ucenitsilji. 36 Atumtsea Isusul s-dusi 12 Că, virsândă aestu untulem njirusit pri truplu a deadun cu năshu tu un loc, tsi s-acljima Ghetsemani, meu, ea lu ndreapsi truplu a meu tră ngrupari. 13 sh-lă dzăsi a ucenitsilor: "Shidets aoa, iară mini ma mi Dealihea mini ma vă dzăc că iutsido tsi va s-hibă duc aclo s-mi părăcăsescu." 37 Sh-lo cu năsu Petru predicit aestu evanghelu tu tută lumea, va si aspună sh-doi hiljili al Zevedeu, sh-apărni si nvirineadză shi că tsi featsi aestă muljeari, tră amintirea a ljei." 14 s-aibă mari sicleti. 38 Atumtsea elu lă dzăsi a lor: Atumtsea un di atselji doisprădzatsi, cu numă luda "Sufilitu a meu easti multu nvirinat, pănă tu moarti. Iscariotul, s-dusi la mărilii a preftsălor, 15 sh-lă dzăsi Armănets aoa shi stats dishtiptat deadun cu mini." a lor: "Căti va nji dats tsi mini s-vă lu prida?" Sh-elj Ij- 39 Sh-cum s-dusi niheam ma năinti, cădu cu fatsa misurără treidzătsi părădză, sicli di asimi. 16 Sh-di pri loc shi s-părăcălsă dzăcăndă: "Tatăl a meu, macă atumtsea elu căfta oara s-lu prida. 17 Tu prota dzuă a easti putut, dipărteadz-u di la mini aestă cupă, cu tută Adzămilor, ucenitsilji s-aprucheară a Isusului sh-lu atsea, nu cum voi mini, ma cum vrei tini." 40 Deapoea ntribară: "Iu vrei s-nridzsem tră mărcari Pashtii?" 18 s-turnă la ucenitsilji shi Iji afădurnijnda, sh-iji dzăsi al Sh-elu apăndisi: "Dutsets-vă tu căsăbă la fileanlu sh- Petru: "Ma cum, nu putut s-vigleats cu mini macari dzătsets-lji: 'Nvitsătorlu dzătsi: Chirolu a meu easti ună oară? 41 Stats dishtiptat sh-părăcălsits-vă, s-aproapi. Va s-facă Pashtili la casa a ta deadun cu nu cădets tu cărtiri, că duhlu easti etimu, ma truplu ucenitsilji a melji." 19 Atumtsea ucenitsilji featsiră easti niputut." 42 S-dusi a doua oară shi s-părăcălsi ashă cum lă avea dimăndată Isusul shi itimăsiră dzăcăndă: "Tatăl a meu, macă nu easti putut tsi aestă Pashtili. 20 Sh-căndu ntunică, elu shidzu la measă cupă s-fugă di la mini fără si s-bea di mini, si s-facă deadun cu doisprădzatslji. 21 Căndu ma măca, dzăsi: vrearea a ta!" 43 Deapoea s-turnă sh-iji afăd năpoi tsi "Dealihea mini ma vă dzăc, că un di voi va mi durnjea, că ocliliji a lor eara somnusiti. 44 Sh-după prida." 22 Elji si nvirinară multu sh-cathiu di năshu tsi lă alăsă, s-dusi năpoi shi s-părăcălsi di-a treia ahurhi s-dzăcă: "Nacă escu mini, Doamne?" 23 Sh-oară, dzăcăndă idyili zboari. 45 Deapoea s-turnă la elu apăndisi: "Atsel tsi ari muljeată deadun cu mini ucenitsilji a lui sh-lă dzăsi a lor: "Tora ninga durnjits măshcătura tu cătsăń, elu va mi prida. 24 Ashă cum sh-vă discurmats? la vini oara, sh-Hiljilu a omlui va easti scriată tră năsu, Hiljilu a omlui s-dutsi. Ma cavai s-prida tu mănljili a amărtiosilor. 46 Sculats-vă, s-di atsel om tsi prida Hiljilu a omlui! Tră năsu va eara nidzem. Ia, atsel tsi ma mi prida easti aproapi." 47 Sh-ma ghini s-nu eara amintat pute." 25 Sh-luda, atsel iară Isusul ma grea, ia luda, un di doisprădzatslji, vini tsi va lu pridea, lu ntribă sh-lji dzăsi: "Rabbi, nacă sh-deadun cu năsu ună multsămi mar cu spătsi sh-cu escu mini atsel?" Elu Iji dzăsi: "Tini ma dzătsi!" 26 Sh-ciumădzi, pitricuts di mărilii a preftsălor sh-di aushilji iară elji ma măca, Isusul lo pănea, u-ghinicuvăntă, u a popului. 48 Tora atsel tsi lu pridea lă avea dată a lor frâmsi, sh-u deadi a ucenitsilor a lui sh-dzăsi: "Loats un semnu, dzăcăndă: "Atsel tsi mini va l-bashu, elu shi măcăts, aestă easti truplu a meu." 27 Deapoea easti, acătsats-lu." 49 Shi trăoară s-apruche la Isusul lo cupa, sh-hărăstăsi, sh-u-deadi a lor dzăcăndă: sh-lji dzăsi: "Salut, Nvitsător!" sh-lu băshe. 50 Isusul "Bets di aestă tută. 28 Aestu easti săndzili a meu a Iji dzăsi: "Oaspe, tsi ai tu minti s-fats?" Atumtsea elji pistiligrăturăljei, tsi easti virsată tră multsă tră jijtarea s-aprucheară, băgară mănljili pri Isusul sh-lu acătsară. a amărtiilor. 29 Sh-mini ma vă dzăc, că di tora sh- 51 Shi ia, un di atselji tsi eara cu Isusul, timsi măna, nclo mini nu va s-beau ma di aestu carpo a ayităljei, scoasi spata a lui, agudi huzmichearlui a arhiprefultui pănă tu atsea dzuă căndu deadun cu voi, va s-beau sh-lji tălje ureacjea. 52 Atumtsea Isusul Iji dzăsi: di nou tu Amirărljea a Tatălui a meu." 30 Sh-după tsi "Toarnă spata tu loclu a ljei, că tută atselji tsi ljea căntără himnul, ishiră nafoară la muntili a Masnjilior. spata, di spata va moară. 53 Minduits voi, că mini 31 Atumtsea Isusul lă dzăsi a lor: "Aestă noapti tută nu pot s-mi părăcălsescu a Tatălui a meu, dinăoară voi va s-mi apărăsits, că easti scriată: 'Va s-agudescu s-nji pitrecă ma multă di doisprădzats di legiunii picuraru sh-oili a cupiilei va s-arăspăndească.' 32 di anghilji? 54 Ma atumtsea cum va s-mplinească Ma după tsi s-hiu nyiată, va mi duc năinti di voi tu Scruturili, că după eali ashă prindi s-facă?" 55 Tu Galilea." 33 Atumtsea Petru apăndisi: "Sh-canda atsea oară Isusul lă dzăsi a multsănjilor: "Voi ishit s-tuts s-vă apărătsească, mini nu va s-vă apărătsescu mi acătsats mini cu spătsi sh-cu ciumădži, ca un fur.

la, cathi dzuă shideam cu voi nvitsănda tu templu, luda tsi lu avea pridată, cându lu vidzu că lu giudicară sh-voi nu mi acătsat. **56** Ma tuti aesti s-featsiră tsi Isusul, s-pishmânipsi, sh-lji turnă năpoi tredzâtsi di si mplinească Scriturili a prufitsilor." Atumtsea tuts asimi la mărili și a pretsălor sh-la aushlji, **4** dăcăndă: ucenitsilji lu alăsără sh-fudziră. **57** Sh-atselji tsi lu "Feciu amărtii că vindui un săndzi fără căbată." Ma avea acătsată Isusul, lu dusiră la Caiafa, arhipreftulu elji dzăsiră: "Tsi nă meală a noauă? Lucru ti tini!" iu eara adunată scribili sh-aushlji. **58** Sh-Petrul lu **5** Sh-ashă luda, l-arcă păradzli di asimi la templu, urmă di diparti pănă tu uborlu a arhipreftului, shi-după shi s-dusi si aspindzura. **6** Ma mărili și a preftsălor tsi intră atsia, s-apună deadun cu vigilitorli s-veadă adunară aesti păradzi di asimi sh-dzăsiră: "Nu prindi tsi va s-undzească. **59** Tora mărili și a preftsălor, sh-tut s-lji băgăm tu ayishteara a tempului, că easti păhălu sinedriul căftă vără mărtirii arădioasă contra al Isus, a săndzilui." **7** După tsi featsiră plan, cu aesti păradzi ti vătămari, **60** ma nu aflară tsiva, cu tută că viniră acumpărără agrulu a pociarlui di murminsăli a xenjilor. multsă martiri arădioshi. Ma napoi viniră doi altsă **8** Tră atsea agrulu a estu s-acleamei pănă tu dzua di martiri arădioshi, **61** tsi dzăsiră: "Aestu ari dzăsă: ază: "Agrulu a săndzilui." **9** Atumtsea simplini atsea 'Mini pot s-aspargu templul a Dumnidzălui shi s-lu tsi fu dzăsă pri pruflitu Ieremia: "Sh-loară di treidzâtsi adar ti trei dzăli." **62** Atumtsea arhipreftul si s-culă păradzili di asimi, păhălu tsi lu avea tinjisită hiljili al sh-lji dzăsi: "Nu ma apăndiseshi dip ti atseali tsi ma Israel, **10** sh-li deadiră tră agrul a pociarlui ashă mărtirisescu aeshti contra tini?" **63** lară Isusul tătsea. cum mi dimăndă Domnul." **11** Sh-Isusul stătu năintea Sh-arhipreftul grăi: "Mini ma ti spigiuru pri Dumnidzălu a guvernatorului sh-elu lu ntribă: "Tini eshti amirălu atsel yiulu s-nă dzătsi macă tini eshti Hristolu, Hilju a a ludeilor?" Sh-Isusul lji dzăsi: "Tini ma dzăts." **12** Dumnidzălui." **64** Isusul lji dzăsi: "Tini ma dzătsi! Sh- Deapoea mărili și a preftsălor sh-aushlji lu acuzără, mini ma vă dzăc că di tora sh-ma nclo voi va lu videts ma elu nu apăndisi dip. **13** Atumtsea Pilatul lu-ntribă: Hilju a omlui tsi sheadi di nandreapta a Puteariliei, "Nu avdă căti mărtirii s-dzăc contra tini?" **14** Ma sh-yininda pri niorilji a tserilui." **65** Atumtsea arhipreftul elu nu apăndisi la nitsi un zbor, ashătsi guvernatorulu arupsî stranjili a lui, dzăcăndă: "Elu blăstimă! Tră s-ciudisi multu. **15** Tora cu sibepaea a sărbătoariliei tsi nă lipsescu tora martirilji? Ia, tora lu avdătă guvernatorulu lu avea ca adeti tsi s-lji sălăghea a blăstemulu a lui. **66** Cum vă si pari a voaua?" Sh-elji popului un hăpsănit, atsel tsi vrea populu. **16** Avea apăndisiră: "Elu easti căbatar tră moartii" **67** Atumtsea atumtsea tu hapsi, un hăpsănit cu anami, cu numa lu scucheară pri fatsă, lu agudiră cu shupleacă, shi Baraba. **17** Cându s-adunară oaminjili, Pilatul lă ntribă niscântsă altsă lji-l-deadiră cu bushlu, **68** dzăcăndă: atselji: "Cai vrets s-vă sălăghescu, Baraba, ică Isusul, "Hristose, prufitseal! Cai ti agudi?" **69** lară Petrul tsi s-numeashti Hristos?" **18** Că elu lu shtia ghini shidea nafoară, tu ubor ună huzmicheară s-apruche că elji lu avea pridată di inati. **19** Sh-iară elu shidea dzăcăndă: "Sh-tini earai cu Isus Galileanu." **70** Ma pri scamnu la giudicată, muljearea a lui lj-pitricu elu lu alipidă năinte a tutulor dzăcăndă: "Nu shtiu tsi zbor: "Nu ti mintea dip cu lucrul atsilui ndreptulu, dzătsi!" **71** Sh-cându elu ma ishea la poartă, vidzu că ază am traptă multă tu yis tră itia a lui." **20** Ma ună altă huzmicheară sh-lă dzăsi atsilor tsi eara aclo: mărili și a preftsălor sh-aushlji lji umplură mintea a "Sh-aestu eara cu Isus Nazareanu!" **72** Ma Petrul multsâmiljei tsi s-căftă Baraba, sh-Isusul si s-vătăma. Iu alipidă năpoi spigiurăndă: "Mini nu lu cunoscu **21** Sh-guvernatorlu lă ntribă: "Cai di doilji vrets s-atsel om." **73** După putsăn s-aprucheară sh-atselji vă sălăghescu?" Elji dzăsira: "Baraba!" **22** Pilatlu tsi shidea aclo, sh-lji dzăsiră a Petrului: "Dealihea, lă dzăsi a lor: "Tsi s-fac, cu Isusul, tsi s-acleamei sh-tini eshti un di atselji, că grailu a tău ti spună!" Hristos?" Tuts lji apăndisiră: "S-crutsisească!" **23** Ma **74** Atumtsea elu ahurhi s-blastimă shi si spigiură, guvernatorul ntribă: "Cătse, tsi arău ari faptă?" Ma elji dzăcăndă: "Mini nu lu cunoscu atsel om!" Sh-tu oara aurla ma multu: "S-crutsisească!" **24** Atumtsea Pilatul, atsea căntă cucotlu. **75** Atumtsea Petrul adusi aminti vidzăndă că nu ma agiundzea iuva, sh-aurlarea ma atsea tsi lji avea dzăsă Isusul: "Ma năinti tsi s-căntă s-fătsea ma văroasă, lo apă sh-aspiлă mănjili năintea cucotlu, va s-mi aleapidz di trei ori." Shi elu ishi afoară a lor, dzăcăndă: "Mini escu ni-vinovat di săndzili a sh-plâmsi cu amăreatsă.

27 Cându vini dimineatsa, tuts mărili și a preftsălor sh-aushlji a popului featsiră plan contra al Isus tsi s-lu vătăma. **2** Sh-ashă cum lu ligară, lu dusiră sh-lu pridară la Pilat, guvernatorul romac. **3** Atumtsea,

năsu tută cohorta. **28** Sh-cum lu disviscură, lji arcară intrară tu sămtul căsăbă shi s-aspusiră la multsă. **54**
 pri plătari ună mantilă roshi amirărescu. **29** Sh-lji Tora centurionul sh-atselji tsi deadun cu năsu viglea
 mplătitră ună curună de schinji, lji-u băgară pri cap, Isusul, căndu vidzură cutremburarea sh-atseali tsi
 sh-lji deadiră un bastun tu măna atsea ndreapta sh- s-featsiră, s-asprără multu, sh-dzăsiră: "Dealihea
 dzinucljinda năintea a lui, arădea dzăcândă: "Salut, adest eara Hiliju a Dumnidzălui!" **55** Aclo era sh-multi
 amirălu a ludeilor!" **30** Deapoea lu ascuchiară, lji mulieri tsi mutrea di diparti. Eali avea urmată Isusul di
 loară bastunlu sh-cu atsel lu agudea n-capă. **31** După Galilea tsi s-lji huzmitipsea. **56** Namisa di năsi eara
 tsi lu pizuiră, lji-lu mutară mantelul shlu nviscură cu Maria Magdalena, Maria, muma al Iacov sh-al losif,
 stranjili a lui, sh-lu dusiră ti crutsisiri. **32** Sh-cara sh-muma a hiljilor al Zevedeu. **57** Sh-cum ntunică,
 ishiră afroără, aflără un om dit Cirenea, tsi s-acljima vini un om avut di Arimatea, cu numă losif, cai eara
 Simon, sh-lu strimsiră s-purta crutsea al Isus. **33** sh-năsu uceniclu al Isus. **58** Elu s-dusi la Pilatul sh-lji
 Căndu agiumsiră tu loclu tsi s-acljima Golgota, tsi căftă truplu al Isus. Atumtsea Pilatul deadi ordin tsi
 va s-dzăcă "Loclu a Cafcăljei", **34** lji deadiră s-bea s-lj dădea truplu. **59** Sh-losiful, după tsi lu lo truplu
 yină puscă misticat cu heari. Ma elu, după tsi u băgă lu anvărti cu ună pândză curată. **60** sh-lu băgă tu
 tu gură, nu vrea s-u bea. **35** După tsi lu crutsisiră, murmintul atsel noulu, tsi elu avea disfaptă tu un
 mpărtșără cu soarti stranjili a lui, [tra si mplinească cheatră. Deapoea arucuti ună cheatră mari tu intrata
 tsi eara dzăsă di la prufitul: "Mpărtșără namisa di a murmintului, sh-fudzi. **61** Sh-Maria Magdalena sh-
 năshi stranjili a meali sh-arcără soarti di tunica a alantă Marii shidea aclo, năintea a murmintului. **62**
 mea."] **36** Deapoea shidzură sh-lu viglea. **37** Pristi Sh-tu alantă dzuă, tsi eara după dzua a adărărălei,
 caplu a lui, băgară tutashă scriată acuza ti giudicarea mărilji a preftsălor sh-Fariseilji s-adunară la Pilatul,
 a lui: "Adest easti Isusul, Amirălu a ludeilor." **38** **63** dzăcândă: "Doamne, nă adusim a minti că atsel
 Atumtsea s-crutsisiră deadun cu năsu sh-doi ribelji, arăditor, căndu eara yiu, dzăsi: 'După trei dzăli mini
 unlu tu nandreaptea sh-alantu tu nastăngă. **39** Sh- va mi nyedz.' **64** Tră atsea dă ordin tsi murmintul si s-
 atselji tsi tritsea cătră aclo, lu ngiura giucăndă caplu, veaglji ghini până tu dzua a treia, s-nu yină ucenitsilji a
40 sh-dzăcăndă: "Tini tsi lu aspardză templul sh-lu lui noaptea shi s-lu fură truplu sh-deapoea s-lji dzăcă
 adară tră trei dzăli, ascapă-ti! Macă eshti Hiliju a a populu: 'Si-sculă dit mortsă, sh-ashă arădearea di
 Dumnidzălui, dipună-ti di crutsi!' **41** Tutashă, sh-mărilji ma napoea, va s-eara ma arău di atsea di ma năinti."
 a preftsălor, deadun cu scribli sh-cu aushiji, s-pizuea **65** Pilatul lji dzăsi a lor: "Viglitorlu lu avets, dutsets-
 sh-dzătsea: **42** "Elu ascăpă altsă, ma tora nu poati **66** vă shi siguripsits-lu, cum s-vă si veadi ma ghini." **66**
 si s-ascapă. Macă easti amirălu a Israelui, s-dipună Sh-elji s-dusiră sh-lu siguripsiră murmintul, băgară
 tora di crutsi sh-noi va pistipsim la năsu. **43** Elu ari
 pistipsită tu Dumnidză, sh-macă elu lu va s-lu ascapă
 tora, că ari dzăsă: "Mini escu Hiliju a Dumnidzălui." **44** Tutashă, lu ngiura sh-ribelijili tsi eara crutsisită cu
 năsu. **45** Di tu njeadzădzuă până la oara trei ti mirindu
 scutidu amvăli tut loclu. **46** Anvărliga di oara trei după
 prăndzu, Isusul aurlă cu boatsti analta, dzăcăndă: "Eli,
 Eli, lema sabachthani?", tsi va s-dzăcă: "Dumnidzălu
 a meu, Dumnidzălu a meu, cătse mi ai alăsată?"
47 Sh-niscăntsă di atselji tsi shidea aclo, căndu lu
 avdizră, dzăsiră: "Adest ma lji greashti al Ilia." **48** Sh-
 tu atsea oară, un di atseji s-dusi dalaga, lo un sfungu,
 lu mulje tu yin acră shi, după tsi lu băgă tu măeaua di
 un călami, lji deadi s-bea. **49** Ma alantsă dzătsea:
 "Alăsats-lu s-videm va s-yină Ilia s-lu ascapă." **50**
 Sh-Isusul aurlă ninga ună oară cu boatsti analta, sh-
 deadi sufilitu. **51** Sh-ia, velul a tempului s-arupsi pi
 doauă părtăsă di nsus până nghios, loclu cutrembură
 shi shcănghilli s-disicară, **52** murmintsăliji s-disfeatsiră,
 sh-multi trupuri a sămtsălor tsi avea muriț, s-nyeară.
53 Elji ishiră dit murmintsă după nyearea a Isusului,

Iji acātsarā cicioarili, shi si ncljinarā. 10 Atumtsea Isusul lā dzāsi a lor: "S-nu avets fricā, dutsets-vā dzātsets a fratsālor a melji tsi s-ducā tu Galilea sh-aclo va s-mi veadā." 11 Dupā tsi elji ma s-dutsea, niscāntsā di vigljitorlji, agiumsirā tu cāsābā sh-dzāsirā la mārilji a preftsālor tuti atseali tsi eara faptā. 12 Atumtsea aeshti featsirā plan cu aushlji sh-apofāsirā s-lā da a suldatsilor multsā pāradzi, 13 dzācānda a lor: "Dzātsets: 'Ucenitsilji a lui vinirā noaptea sh-lu furarā truplu, cāndu noi durnjeam.' 14 Sh-macā aestā va lu avdā guverntorlu, noi va lu cāndārsim atsel, sh-va lu fātsem tsi voi s-nu avets mirachi." 15 Sh-elji loarā pāradzli sh-featsirā ashā cum Iji nvitsarā, sh-aestu zbor s-arāspāndi la ludeilji pānā tu dzua di azā. 16 Deapoea di unsprādzatsi di ucenjitsilji s-dusirā tu Galilea, tu muntili atsel iu avea dimāndatā Isusul, 17 sh-cāndu lu vidzurā, si ncljinarā, ma niscāntsā si ndoljirā. 18 Deapoea Isusul s-apruche, sh-lā dzāsi a lor: "A njia njī si easti datā cathi puteari tu tser sh-pri loc. 19 Dutsets-vā sh-nvitsats ucenitsi di tuti fārili, pātidzānda tu numa a Tatālui, sh-a Hiljui sh-a Sāmtului Duh, 20 shi s-nveatsā s-facā tuti aesti tsi mini am dimāndatā. Sh-ia, mini escu cu voi tuti dzālili, pānā tu bitisita a etiljei." (aiōn g165)

Marcu

1 Ahurhirea a Evanghelului al Isus Hristos, Hiljilu al Dumnidzău. **2** Ashă cum easti scriată la prufitul Isaia: "Ia, mini [Dumnidzău] ma pitrec mandatorlu a meu dininti a fatsăljei a ta, tsi va s-ndreagă calea a ta dininti a ta, **3** boatsea atsilui tsi aurlă tu irnjjii: 'Ndridzets-lu calea a Domnului, ndreptatsă căljurili a lui!'" **4** Ioanul vini tu irnjjii ti pătidzari, predicându un pătidzari tră mitänjusirea a amărtiilor tsi Dumnidzău s-li ljeartă. **5** Sh-tut loclu al ludei sh-atsejii de Ierusalem nidzea la elu shi s-pătidza tutu di la năsu la răulu lordan spunănda amărtilli a lor. **6** Ma loanul eara nviscut cu stranji di lănnă ali gămili, tsânea un curauă di cheali avărliga di lji shi măca carcalets sh-njeari agră. **7** Elu ma predica dzăcăndă: "După mini yini un tsi easti ma vărtos di mini. Mini nu escu axiu nits s-mi apună dininti a lui ti dizligar ligătura a-sandalilor a lui. **8** Mini vă pătidzai cu apă, ma elu va vă pătidzească cu Duhlu Sămtu." **9** Sh-tu atseali dzăli undzi tsi Isusul vini di la Nazaretul a Galileiljei shi s-pătidză di la loanul tu lordan. **10** Shi dinăoară căndu ma insha di apă, vidzu că tserurili ma s-discljidea shi Duhlu ma dipuna pri năsu ca purumbu. **11** Sh-ună boatsi vini dit tseruri: "Tini eshti Hiljilu a meu vrutu cu cai escu hărsit." **12** Sh-dinăoară Duhlu Sămtu lu-adusi tu irnjjii. **13** Elu armasi tu irnjjii patrudzătsi di dzăli, băgati tu căteari di Satanlu. Sh-eara deadun cu agrimilji, shi anghilji l-huzmitipsea. **14** Shi după tsi loanul u hăpsäniră, Isus vini tu Galilei predicându evanghelul al Dumnidzău. **15** Sh-dzăcăndă: "Agiumsi chirolu shi s-apruche amărăriljea al Dumnidzău. Mitänjusits-vă sh-pistipsits evanghelul." **16** Trăcăndă pri ninga amarea a Galileiljei, vidzu Simonlu sh-Andrea, fratili a lui, arcăndă plăsile tu amari că eara piscării. **17** Shi Isus lă dzăsi a lor: "Urmatsmă shi mini va vă facă piscării a oamnilor." **18** Sh-trăoară atselji alăsară plăsili shi s-dusiră după năsu. **19** După tsi imnă ninga niheam, vidzu lacovul, hiljilu al Zebedeu shi loan, fratili a lui tsi mpitica plăsili a lor tu varcă. **20** Sh-trăoară li-achlijmă shi elji lu-alăsară tatilu a lor, Zevedeul tu varcă cu lucrutorlji, shi s-dusiră după năsu. **21** Deapoea intrară tu Capernaum shi dzua di Sămbătă trăoară intrară tu sinagogă shi nvitsa oaminilji. **22** Sh-oaminilji s-ciudisiră di nvitsătura-a lui, că elu lji nvitsa ca un tsi ari puteari sh-nu ca scribilji. **23** Atumtsea tu sinagoga-a lor eara un om putut cu un duh nicurat, tsi ahurhi s-aurlă, **24** dzăcăndă: "Tsi ari namisa di noi sh-di voi, Isus di Nazaret? Vinish tsi s-nă cherdzi? Mini lu shtiu cai eshti: Sămtulu al Dumnidzău." **25** Shi Isusul

lu ursi dzăcăndă: "Tats sh-eshi di la elu." **26** Shi duhlu nicurat, după tsi lu ascutură, aură cu mari sh-ishii di la năsu. **27** Sh-tuts s-ciudisiră ahătă multu căt ntriba unalantă dzăcăndă: Vahi tsi easti atsea? Tsi nvitsitără noauă easti atsea? Aestu lji urseashti cu puteari shi duhurili nicurati shi elji lu ascultă. **28** Shi anamea a lui s-avdă dinăoară pri tută loclu avărliga a Galileiljei. **29** Cum ishiră elji dit sinagogă, s-dusiră la casa al Simon shi al Andrei, cu lacovul sh-cu loanul. **30** Soacra al Simon eara băgată cu heavră, shi dinăoară elji lji-spusiră ti năsă. **31** Atumtsea elu s-apruche, lu-acătsă di măna shi-u sculă. Trăoară hevrili u-alăsară shi ea ahurhi s-lă huzmitipsească. **32** Seara după ascăpitarea a-soarilui, lji adusiră tutu lăndzitslji shi dracuțslji. **33** Sh-tută căsăbălu eara adunat năinti ali ushi. **34** Elu vindică mults di atselji tsi s-munduia di multi soi ti lăngoari, shi agiuni multsă dratsi, shu alăsă dratsilji s-greasăcă, că elji lu-cunushtea. **35** Deapoea, dimineatsa curund căndu ninga nu avea apirit, Isusul si-sculă, ishi shi s-dusi tu un loc ermu shi aclo s-părăcălsii. **36** Shi Simonlu sh-atsejii tsi eara cu năsu, lu-căftă. **37** Shi căndu lu aflarelă lji-dzăsiră: "Tuts ma ti caftă." **38** Shi elu lă dzăsi a lor: "Hai s-nidzem tu hoarili di aproapi tsi s-predică shi-aclo, că ti aestă am vinită." **39** Shi elu tricu tută Galilea predicăndă pri sinagogăli-a lor shi agjunea dratsilji. **40** Shi vini la elu un lepros, tsi părăcălsăndă lji-cădzu pi dzinuclji sh-lji dzăsi: "Ma s-vrei tini, pots s-mi curi." **41** Shi Isusul sămtsăndă njilă, lu timsi măna pri năsu sh-lji dzăsi: "Ie, voi, s-hii curat!" **42** Macăt dzăsi aestă, dinăoară lepra lu-alăsă shi s-vindică. **43** Deapoea, după tsi lursi, trăoară lu dipărtă, **44** dzăcăndă: "Vedz s-nu lji spunji tsiva-a văru, ma imnă la preftu, shi dă tsiva tră curarea-a ta, cum easti ursit tu legile a Moisiului, ca mărtirii tră năshii." **45** Ma elu, ishindă, apărni s-greasăcă shi să scurprisească la mults faptulu, ahătă multu căt Isusul nu putea s-intra discljis tu căsăbă, ma stătea nafoară pri locuri ermi. Sh-di tuti părtisili yinea la năsu.

2 După ndouă dzăli, Isus vini năpoi tu Capernaum shi s-avdă că elu eara la casă. **2** Dinăoară s-adunară ahănts mults oaminji căt nu aflai loc nitsi dininti ali poarti. Sh-elu lă nvitsa zborlu. **3** Atumtsea viniră niscăntsii, tsi adusiră un om paralizat tsi lupața patru ishi. **4** Ma niputăndă s-apruchia ti itia a multsămiljei, dizvălliră plocili a citiilei iu eara Isusul, shi după tsi disfeatsiră ună guvă lu-dipusiră patlu pi cai stătea paralizatlu. **5** Isusul vidzăndă pistea a lor lji-dzăsi a paralizatlu: "Hilje, amărtiili a tali săntu ljirtati!" **6** Ma atsia shidea niscăntsă scribi tsi tu ininjili

a lor mindua: 7 "Cătse vahi aestu ma blastimă? Cai poati s-ljeartă amărtii, singur di Dumnidzălu?" 8 Ma Isusul tsi trăoară aduchi tu suflitul a lui că elji ma mindua aesti lucri cu mintea-a lor, lă dzăsi: "Cătse ti Sâmbăta." 28 Tră atsea Hiljilu a omlui easti Domn a li minduits aesti lucri tu ininjili a voastri? 9 Tsi easti Sâmbătăljei.

ma lishor s-lji dzătsă a paralizatui: 'Amărtii a tali săntu ljirtati', ama s-lji dzătsă: 'Scoală-ti, ljea patlu a tău sh-imnă!?' 10 Ma tra si-shtits că Hiljilu a omlui ari puteari s-ljeartă amărtii pri loc, 11 mini ma ts-dzăcă: 'Scoală-ti, ljea patlu shi imnă la casa a ta!'" 12 Shi elu si sculă dinăoară, lo patlu a lui, shi ishi afoară dininti a tutslor, shi ashă tuts s-ciudisiră shi alăvdară Dumnidzălu dzăcănda: "Ună ahtari thavmă nu u-avem vidzut pute!" 13 Isus ishi năpoi mardzina di amari shi multsămea yinea la năsu shi elu lă-nvitsa. 14 Trăcănda vidzu Levilu, hiljilu al Alfeu apunat iu spăltea taxa, sh-lji dzăsi: "Urmeadz-mi!" Sh-elu si sculă shi s-dusi după năsu. 15 Sh-ma năpoi căndu Isusul eara la measă la casa a Levilui, multsă taxidări sh-amărtioshi shădea la measă cu Isusul sh-cu ucenitsilji a lui, că eara multsă atselji tsi nidzea după năsu. 16 Atumtsea scriblji shi Fariseilji, căndu vidzură că ma măca deadun cu taxidărlji shi amărtioshlji, lă-dzăsiră a ucenitsilor a lui: "Cum măcă sh-bea elu deadun cu taxidărlji shi amărtioshlji?" 17 Sh-Isusul căndu li avzdă, lă-dzăsi a lor: "Nu săntu sănătoshlji tsi au ananghi ti iatru, ma ländzitslji. Mini nu vinj s-acljemă ndreptsilji, ma amărtioshlji tră mitănjiusiri." 18 Atumtsea ucenitsilji al loan shi a Fariseilor tsănea păreasinji. Atselji viniră la Isusul shi lu ntribără: "Cătse ucenitsilji al loan shi atselji al Fariseilor tsănană păreasinji, shi ucenitsilji a tălli nu tsăană păreasinji?" 19 Sh-Isusul răspunsi a lor: "Pot s-tsănană preasinji acljimatsilji pi numtă căndu dzinirlu easti cu elji? Di căt chiro dzinirlu easti cu elji nu pot s-tsănană preasinji!" 20 Ma va s-yină dzăllili căndu va s-hibă loată dzinirlu di la elji, shi atumtsea tu atseali dzăli elji va s-tsănană păreasinji. 21 Vără nu bagă tu un stranji vecliju un peticu nou, că altă soi lu arupi stranjilu shi azmulenzearea s-fatsi ma mară. 22 Tută ashă vără nu bagă yinu nou tu foali veachli, altă soi yinlu atsel noulu aspardzi foalili, yinlu s-vearsi shi foalili cheară, ashă că yinlu atselu noulu s-bagă tu foali nali." 23 Shi undzi tsi ună dzuă di Sâmbătă elu ma tritsea namisa di agri siminati, shi trăcănda ucenitsilji a lui arupea schipuri. 24 Shi Fariseilji lji-dzăsiră: "Vedză, cătse lu facă aestă tsi nu prindi s-lu facă dzua di Sâmbătă?" 25 Shi elu lă dzăsi a lor: "Ma nu avets ghivăsită Tu Scriturili tsi featsi Davidul, căndu avea ananghi shi agiuna, elu shi tuts alantsilji tsi eara cu năsu? 26 Elu intră tu casa al Dumnidzău tu chirolu a arhipreftului Abiatar, shi măcă pănjili di dininti, tsi nu prindi s-li măca nitsiunu, ma singur preftsălji, shi elu lă deadi sh-atsilor tsi eara cu năsu." 27 Deapoea lă dzăsi a lor: "Sâmbăta easti făptă ti omlu, sh-nu omlu mindua aesti lucri cu mintea-a lor, lă dzăsi: "Cătse ti Sâmbăta." 28 Tră atsea Hiljilu a omlui easti Domn a li minduits aesti lucri tu ininjili a voastri? 9 Tsi easti Sâmbătăljei.

3 Deapoea elu intră tu sinagogă, shi aclo eara un om cu măna uscată. 2 Niscântsă lu viglea Isusul macă va lu vindica dzua di Sâmbătă, shi deapoea s-lu vărghea. 3 Elu lji-dzăsi a omlui cu măna uscată: "Scoală-ti namisa a tutlor!" 4 Deapoea lă dzăsi a lor: "Tsi easti ndreptu dzua di Sâmbătă, s-fatsă ghini ică s-fatsă arău, s-ascachi un suflit ică su-vatsănjă?" Ma elji tătsea. 5 Atumtsea elu, cum lji-vidzu avărliga cu inati, shi nvirinat că ininjili a lor eara indiferent, lji dzăsi a omlui: "Tindă măna!" Elu u timsi shi măna a lui s-featsi ca alanta sănătoasă. 6 Sh-Fariseilji ishiră afoară shi trăoară apofasiră cu Herodianilji, cum suvatmă. 7 Isusul cu ucenitsilji a lui s-dusi cătră amari shi ună multsămi mari di oaminj dit Galilea shi dit Iudea lu-urmă, 8 sh-dit Ierusalim, sh-dit Idumea, shi di napărti di lordan, tutashă ună multsămi mari di avărliga di Tiro sh-di Sidon. Căndu avzdără atseali lucri mări tsi elu fătsea, viniră la năsu. 9 Sh-elu lă dzăsi a ucenitsilor a lui s-aibă totăna etimu ună varcă, tsi lumea s-nu-u pindzea. 10 Elu avea vindicată multsă oaminj, tuts tsi avea lăngaro s-aduna avărliga di năsu s-băga măna pi năsu. 11 Shi duhurili nicurati anda u-vedea cădea pi dintsii dininti a lui sh-aurla dzăcănda: "Tini eshti Hiljilu al Dumnidzău!" 12 Ma elu lji vărghea tsi s-nu spunea cai eara elu. 13 Deapoea elu s-alină pri munti, shi acljimă aproapi di năsu atselji tsi vrea. Shi elji viniră la năsu. 14 Sh-elu aleapsi doisprădzatsi (tsi s-acljima apostoluj), s-hibă cu năsu shi s-lji pitritsea s-predica, 15 shi s-avea puteari s-agunească dratsilji. 16 Shi ia doisprădzatsilji: Simonlu, a cui lj băgă numa Petru, 17 Iacovul, hiljilu al Zebedeu, shi Ioani, fratili al Iacov, tsi lă băgă numa Boanerges, tsi va s-dzăcă hiljilji a bubundzariilei. 18 Andrea, Filip, Bartolomeu, Matei, Toma, Iacovul, hiljilu al Alfeu, Tadeu, shi Simon Cananeanlu, 19 shi Iuda Iscariotul, tsi ma năpoi lu vindu. 20 Apoea intrară la ună casă. Shi s-adună ună multsămi mară căt nitsi păni nu putea s-măca. 21 Shi căndu soia a lui lo di hăbari, s-dusi su-ljea, că dzătsea: "Nu easti ghini di minti." 22 Lară scriblji tsi avea dipunată dit Ieruzalem, dzătsea: "Elu ari Buelzebul sh-lji aguneashti dratsilji cu printsilu a dratsilor." 23 Ma elu li-acljimă aproapi di năsu shi lă gri cu parabolă: "Cum poati Satanlu su agunească Satanlu? 24 Ma că ună amirărilji di năuntru easti mpărtsătă, atsea amirărilje nu poati s-băneadză. 25

Macă ună casă di năuntru să-mpartsă, atsea casă nu poati s-băneadză. 26 Ashă, macă Satanlu si-scoală contra a veliljei a lui, shi easti părtsăt, nu poati si tsăna, ma s-bitiseashti ică cheari. 27 Nitsiu nu-poati s-intră tu casa a omlui vărtos shi s-lji-u arăchească avearea a lui, ni lăgătă ma năinti omlu atsel vărtoslu, atumtsea poati s-lji-u afură casa. 28 Dealihea ma vă dzăc că a oamnijor va s-lă hibă ljirtati itsi amărtii shi cathi blăstem tsi va s-dzăcă. 29 Ma di atselu tsi va s-blăsteamă contra a Duhlui Sămtu nu va s-aibă ljirtari di totăna. Elu easti amărtios ti eta tută.” (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Isusul li dzăsi aesti că elji dzătsea: “Elu ari un duh nicurat!” 31 Tu oara atsea viniră fratsilji a lui shi muma, shi stânda afoară, pitricură sh-lji griră. 32 Multsămea eara apunat avărliga di năsu, shi-lji dzăsiră: “Ia, muma shi fratsilji a tăli, săntu nafoară sh-ma ti caftă.” 33 Ma elu apăndisi a lor: “Cai easti muma-a mea ică fratsilji a melji?” 34 Daepoea, mutrinda avărliga di atselji tsi shădea ningă năsu, dzăsi: “Ia, muma-a mea shi fratsilji-a melji! 35 Că, caitsido tsi fatsu vrearea al Dumnidzău, elu easti fratili-a meu, sora-a mea shi muma.”

4 Deapoea Isusul apărñji să-nveatsă mardzina di amari. Shi avărliga di năsu s-adună un multsămi mari di oaminj, căt elu intră tu varcă shi-shădea pi năsa, shi tută multsămea eara mardzina di amari. 2 Sh-elu lă nvitsa a lor cu paraboli multi lucruri, shi tu nvitsătura-a lui lă dzăsi: 3 “Ascultats! Ia, ishi siminătorlu s-seamină. 4 Sh-căndu elu simina, niscănti gărăts a farăljei cădzură pi cali shi puljili a tserlui viniră shi l-măcară. 5 Sh-putsăni di fară cădu pi loc chitros, iu nu avea multă tsară shi deadi dinăoară, că nu avea tsară hăndoasă. 6 Ma căndu ishi soarili spăliră sh-ti atsea, tsi nu avea rădătsină s-uscă. 7 Sh-ună parti a farăljei cădu namisa di schinji, schinjilji criscură, lji acătsară anasa sh-nu deadi carpo. 8 Ună altă parti cădu pi tsară bună, sh-deadi carpo tsi crishtea sh-adusi: ună treidzătsi, alanta shaidzătsi, sh-alanta ună sută.” 9 Deapoea elu lă dzăsi a lor: “Cai ari urechli tră avdări, s-avdă.” 10 Căndu Isusul eara singur, atselji tsi eara avărliga di năsu deadun cu doisprădzatsilji, lu ntribară ti parabola. 11 Elu lă dzăsi a lor: “A voauă vă easti dată s-cunushtets mistiryul a amirăriljei al Dumnidzău, iară atsilor tsi săntu afoară tuti aesti să si da cu paraboli: 12 ‘Mutrinda, s-veadă ma s-nu bagă oară, shi avdănda, s-avdă ma s-nu aduchescă, că s-nu mitănjusească shi amărtii s-ljeartă.’” 13 Deapoea lă dzăsi a lor: “Nu u-aduchits aestă parabolă? Ma atumtsea cum va li aduchits tuti alanti paraboli? 14 Siminătorlu seamină Zborlu. 15

Atselji ningă cali săntu atselji pri la cai si seamină Satanlu shi lă-scoati sborlu siminată la năshi. 16 Tusatshă atselji tsi u-ljea fara pri chetri, săntu atselji tsi căndu lu avdări zborlu, trăoară u ljea cu harauă, 17 ma tsi nu acătsară rădătsină pri năshă, shi săntu ti putsăni chiro, shi căndu yini zorea ică avinarea tră itia a-zborlui, si-scandalizescu trăoară. 18 Atselji cai u-ljea fara namisa di scinj, săntu atselji tsi lu-ascultă zborlu, 19 ma nvirinărilă-a ashtie eti, arăderili-a averilor, shi mania ti alti lucri tsi lji intră a omlui, astupu sborlu shi nu da carpo. (aiōn g165) 20 lară atselji tsi u loară fara tu tsară bună, săntu atselji tsi ascultă zborlu, u ljea shi aducă carpo: un treidzăts, altu shaidzăts shi altu ună sută.” 21 Deapoea lă dzăsi a lor: “Vahi s-bagă lamba sum un găleată ică sum un pat? Nu si s-bagă nafoară sh-ma ti caftă.” 22 Că nu ari tsiva ascumtu tsi s-nu s-dizvilească, shi tsiva faptu pri ascumtu tsi s-nu easă tu lunjină. 23 Cai ari ureclji ti avdări, s-avdă!” 24 Shi lă dzăsi a lor: “Băgăts oară atsea tsi avdătsă. Cu atsea misură tsi voi misurats, va vă si misură, shi a voauă tsi avdăts va vă si da ma multu. 25 Că atsilui tsi ari va lji si da, ma atsilui tsi nu ari va lji si ljea shi atsea tsi ari.” 26 Isusul dzăsi: “Amirăriljea al Dumnidzău easti ca un om tsi arucă simintsa pri loc. 27 Noaptea shi dzua, căndu elu doarmi shi si scoală, simintsa fitruseashti shi creashti, fără si shtibă elu cum. 28 Di singur locul lu fatiști: ma năinti curpanlu, sh-apoea schiclu, shi tu soni schiclu cu gărnutsi. 29 Lară căndu carpolu s-coatsi, trăoară s-bagă seatsira, că yini oara di sitsiră.” 30 Elu dzăsi: “Cu tsi undzeashti amirăriljea al Dumnidzău? Ică cu tsi parabolă sus-aspunem? 31 Ea undzeashti cu simintsa di sinap tsi easti siminat tu loc. Atsea simintsă easti ma njică pri loc. 32 Ma după tsi si seamină, creashti shi s-fatsi ma mari di tuti zărzăvătsile, shi sâlgheashti alumăchi ahăti mări căt puljili a tserlui poată s-află streaħă sum aumbra a lor.” 33 Shi cu multi ahtări paraboli lă spunea a lor sborlu, ashă cum elji putea s-lu achicăsea. 34 Sh-nu lă grea a lor fără paraboli, iară a ucenitsilor a lui ahoria, lă spunea itsido. 35 Tu seara a aishtei dzua, lă dzăsi a lor: “Tritsem pi alantă parti.” 36 Sh-ucenitsilji, cum u nhisiră multsămea, u loară Isusul ashă cum eara tu varcă. Cu năsu eara sh-niscănti vărtsi njitsi. 37 Tu oară aestă si s-featsi ună furtună mari shi văljurili s-plăscănea pri varcă ahăt multă căt ea ma s-umplea. 38 Lară elu durnjea tu varcă pri ună căpitinj. Elji lu dishtiptară shi lji dzăsiră: “Nvitsătore nu ai mirachi tră noi că ma ni nicăm?” 39 Sh-elu cum si dishtiptă lji aură a vimtului sh-lji gri ali amari: “Tătsă shi isihăsea-ti!” Shi vimtulu păpsi

shi s-featsi isihii mari. 40 Sh-lă dzăsi a lor: "Cătse năsă, tsi s-vindică shi s-băneadză." 24 Sh-elu s-dusi hits ahănt fricoshi? Cum nu avets pisti?" 41 Sh-elji lji cu năsu, sh-ună multsămi mari nidzea după năsu acătsă ună frică mari shi dzătsea un cu-alantu: "Cai easti aesti tsi lu ascultă sh-vimtulu sh-amarea?"

5 Ashă agiumsiră tu alantă parti a amarăljei tu locurili a Gherasenilor. 2 Shi macăt Isusul dipună dit varcă, trăoară lji ishi năinti dit murmintsă un om umplut cu un duh nicurat, 3 elu băna tu murmintsă sh-vănu avea putut s-lu liga cu singir. 4 Di multi ori lu avea ligată cu prănghi shi singir, ma elu totăna frândzea singirilă sh-aruepa prănghili, sh-nitsiunu nu putea s-lu imireadză. 5 Dipriună noaptea sh-dzua, prit murmintsă sh-prit muntsă, tritsea aurlăndă shi tăljănda truplu a lui cu chetri. 6 Căndu elu lu vidzu Isusul di diparti, imnă shi s-ncljină dininti a lui. 7 Sh-cu ună aurărari mari dzăsi: "Tsi ari namisa di mini sh-di tini, Isus, Hiljilu al Dumnidzău atsel multu analtu? Mini mi spigiură pi numă al Dumnidzău, nu mi pidipsea!" 8 Că Isusul lji-avea dzăsa: "Duh nicurat, eshi dit aestu om!" 9 Atumtsea Isusul lu ntribă: "Cai easti numa a ta?" Shi elu apândisi dzăcăndă: "Mini mi aclejamă Legion, că him multsă." 10 Shi l-părăcălsea multu tsi si nu li aghunească dit loclu atselu. 11 Aclo la coasta a muntului eara ună cupii mari di portsi tsi păshtea. 12 Atumtsea tutu demonijili părăcălsiră dzăcăndă: "Pitreatis-nă la portsi tsi s-intrămu tu năshii." 13 Sh-Isusul trăoară lădeadi izini a lor, sh-duhurili nicurati după tsi ishiră, intrără la portsilii, sh-cupia s-arucă nghios di tu ripă tu amari. Era aproapi doauă njilji di capitii tsi s-nicară tu amari. 14 Atseliji tsi păshtea portsilii fudziră sh-uscupsiră shtirea tu căsăbă sh-pri hoari. Sh-oamnjili viniră s-video tsi avea undzită. 15 Căndu viniră la Isus, vidzură drăcuitlu mpadi, nviscut sh-cu mintea ntreag, atselu tsi eara demonizat di leghionlu, shi avea frică. 16 Atseliji tsi u avea vidzută, lji spusiră a lor că tsi lji avea undzită a demonizatli shi a portslor. 17 Atumsina atseliji ahuriră s-lji părăcălsească al Isus s-fugă di sinurili a lor. 18 Căndu elu ma intra tu varcă, atselu tsi eara demonizat lji părăcălsea tsi s-putea s-fudzea cu năsu. 19 Ma Isusul nu lji deadi izini, shi ljdăsi: "Imnă la casa a ta, la-a tălli shi spună a-lor tsi lucru mări featsi Domnul shi cum ti njilui." 20 Sh-elu fudzi shi ahurhi să predica pri regiunea di Decapolis di tuti atseali tsi avea faptă Isusul shi tutu s-ciudisiră. 21 Shi căndu Isus tricu năpoi tu alantă parti cu varcă, un multsămi mară s-adună avărliga di năsu, sh-elu armasi mardzina di amari. 22 Deapoea vini un di ma mărlji a sinagogăljei, cu numă lair, tsi căndu lu vidzu, lji-cădălu la cicioari. 23 Sh-multu lă părăcăsii dzăcăndă: "Hiljea a mea ma moari, haidi shi bagă mănjili pri

shi s-pindzea avărliga di năsu. 25 Namisa di năsu eara ună muljeari tsi l-j-cura sândzili di doisprădzatsi di anji. 26 Sh-avea traptă multi di partea a iatsrilor sh-avea chirută tută avearea a ljei fără utilii, shma s-fătsea ma rău. 27 Căndu avdă si zbura di Isusul, intră la multsămea, sh-după năsă timsi măna la stranjili al Isus. 28 Ea dzătsea: "Macă va bagă măna la stranjili a lui, va mi vindică." 29 Sh-trăoară curarea a sândzilui păpsi shi ea sămtsă tu truplu a ljei că s-vindică di atsea lăangoari. 30 Ma trăoară Isusul sămtsă un puteari tsi avea ishit di la năsu, s-turnă cătră multsămea sh-dzăsi: "Cai deadi di stranjili a meali?" 31 Sh-ucenitsilji a lui lji-dzăsiră: "Nu vedz că multsămea ma s-pingă di tuti părtăli shi tini dzătsi: 'Cai deadi di miri?'" 32 Elu mutrea avărliga s-video cai u featsi aestă. 33 Atumtsea, muljearea mălină di frică sh-trimurăndă, că shtia tsi avea pătsătă, vini shi lji căduz pu cicioari shi l-j-spusi tută alihea. 34 Sh-elu lji-dzăsi: "Hilje, pista a ta ti-vindică, imnă tu pace că eshti vindicată di lăangoarea a ta!" 35 lară Isusul ninga ma grea, viniră niscăntsi di la casa a primarului a sinagogăljei dzăcăndă: "Hiljea a ta muri. Cătse lu cărteshti ninga nvitsătorlu?" 36 Ma Isusul căndu avdă tsi dzăsiră, lji dzăsi a primarului a sinagogăljei: "Nu ti aspară, mash s-ai pistusini!" 37 Nu alăsă s-lu urmeadză nitsiun altă, dicăt mash Petru, Iacovul shi Ioanul, fratli al Iacov. 38 Shi după cum agiumsi la casa a marlui a sinagogăljei, vidzu ună mintitură mari shi oaminji tsi plăndzea shi văita cu boatsi. 39 Intră sh-lă dzăsi a lor: "Cătse aurlats shi plăndzets? Feata nu muri, ma doarmi." 40 Elji s-pizuiră, ma elu după tsi lji scoasi tutu afoară, lo cu năsu tat-su shi mă-sa-a li feati sh-atselji tsi eara cu năsă, sh-intră aclo iu eara feata. 41 Elu u lo feata di măna shi ljdăsi: "Talitha kumi", tsi va s-dzăcă: "Feată, atsăia ma tsă-dzăc: Scoală-ti!" 42 Trăoară feata si sculă shi imnă singur. Ea eara di doisprădzatsi di anji. Sh-elji si ciudisiră multu. 43 Ma elu lă deadi ordin tsi vără s-nu shtia. Sh-lă ursi si l-j-da ali feati di măcară.

6 Apoea Isusul fudzi di aclo sh-vini tu tsara a lui, shi ucenitsilji a lui u urmară. 2 Căndu vini Sămbăta, ahurhi să li nvitsa tu sinagogă. Sh-multsă căndu lu-avdza, s-ciudisea sh-dzătsea: "Di iu l-j-yină aishtui aesti? Tsi mintiminjii easti atsea tsi l-j-easti dată? Sh-cum s-facă aesti thavmati cu mănjili a lui?" 3 Nu easti aestu lemnar, hiljilu ali Marii, fratili al Iacov, sh-al lose, al luda sh-al Simon? Sh-nu săntu aoa namisa di noi surărili a lui?" Shi si scandalizea di itia a lui. 4 Isusul

lă dzăsi a lor: "Nitsiunu prufit nu easti dispretsuit dicăt sh-ti tinjia a acljmatsilor. 27 Ashă trăoară amirălu mash tu patria a lui, tu soia a lui sh-tu casa a lui." 5 pitricu un vigljitor s-lji aducă caplu al laon. 28 Shi Sh-nu pătu s-facă atsia nitsiună thavmă, dicăt mash elu s-dusi tu hapsi, lă-tălje caplu sh-lji lu-adusi pri s-vindică vărăndoi lăndzitsă băgânda măna pri năshi. ună tăpsii, lji lu deadi ali feati shi feata lji lu deadi a 6 Shi s-ciudisea ti nipistipsirea a lor. Isusul imna mumăljei. 29 Cându ucenitsilji al loan lji avdără aesti, avărliga pri hoarili sh-lă-nvitsa. 7 Sh-lă acljmă atselji viniră, loară triplu a lui shi lu băgară tu murmintu. 30 doisprădzatsi sh-ahurhi s-lji pitreacă doi căti doi sh-u Tora apostolilji s-adunară ningă Isus shi lji spusiră deadi puteari pristi duhurili nicuratii. 8 Sh-lă dimăndă tuti atseali tsi avea faptă shi tsi lji-avea nvitsată. 31 s-nu ljea tsiva altă pri cali, dicăt mash ună ciumagă, Sh-elu lă dzăsi a lor: "Haidets tu un loc tu irniji sh-nitsi trastă, nitsi păni, nitsi păradzi tu brân, 9 Ma s- discurmats-vă." Că oamnjilji tsi yinea shi s-dutsea ncalcă mash sandalili shi s-nu bagă două păreaciji eara ahântsă multsă căt nu avea chiro di măcari. di tunică. 10 Deapoea lă dzăsi: "Iutsido tsi s-intrats 32 S-nchisiră cu ună varcă cătră un loc ermu shi tu ună casă, armănets aclo pănă s-fudzit di aclo. dipărtat. 33 Macăt multsămea lă vidzu tsi s-nchisiră, 11 Macăt niscântsă nu vă aschteaptă sh-nu vă avdă, multsi di atselji lu cunuscură, sh-di tuti căsăbadzli cându s-fudzits di aclo, ascuturats puhlu di cicioarili- viniră aclo pi cicioari shi agiumsiră dininti a lor shi a voastri, ca mărtirii contra-a lor. [Dealilhea vă dzăc s-adunară avărliga di năsu. 34 Cându Isus ishi dit că dzua a giudicărăljei Sodoma sh-Gomora va si s-varcă, vidzu ună multsămi mară shi lji-vini rău, că veadă cu ma multă lishuredz dicăt atselu căsăbă.] era ca oili fără picurar. Shi ahurhi s-lă neveatsă multi 12 Ashă atselji s-dusiră sh-predica a oamnilor tsi lucri. 35 Shi cum tricu multu chiro, ucenitsilji a lui s-s-mităniusească 13 Sh-agunească multsă demonji aprucheară sh-lji-dzăsiră: "Aestu loc easti ermu sh-sh-aungă cu untulem multsă lăndzits sh-li vindica. tora easti amănată. 36 Dă-lă cali aishtoru oaminji 14 Tora amirălu Herod avdă si sbura di Isusul că si s-ducă tu cămpurili sh-hoarili di avărliga tsi s-numa a lui eara faptă cunuscute sh-elu dzăsi: "loan acumpără păni, că nu au tsiva ti măcari." 37 Iară pătidzătorlu s-inje dit mortsă, trăt atsea pri năsu ma elu apăndisindă lă dzăsi a lor: "Dats-lă voi s-măcăl" lucreadză putearili cu mari ciudii." 15 Niscântsă altsă Sh-elji lji-dzăsiră: "Prindi s-nidzem noi s-acumpărăm dzătsea: "Easti Ilia." Sh-niscântsă altsă dzătsea: "Easti două sută di denari păni shi s-lă dăm ti măcari?" un prufit ică un di prufitsilji." 16 Ma cându Herodul 38 Elu lă dzăsi a lor: "Căti pănji avets? Imnats sh-avdă tuti atseali, dzăsi: "A loanlui, a cui lji tăljal mutrits!" După tsi vidzură dzăsiră: "Tsintsi pănji sh-caplu, s-inje dit mortsă!" 17 Că Herodul avea dată doi peshti." 39 Atumtsea elu deadi ordin a lor tsi s-lji ordin s-acătsa loanul shi si s-tsânea ligată tu hapsi di ndreagă tuts, apunats grupi-grupi pri yiarba veardi. itia a Herodiadăljei, muljearea al Filip, fratli a lui, că lu 40 Ashă atselji s-apunară tu grupuri căti ună sută avea loatăti muljeari. 18 loanlu lă-dzătsea al Herod: sh-căti tsindzătsi. 41 Apoea elu lo tsintsi pănjili sh- "Nu ai ndriptati s-ai muljearea a fratilui a tău." 19 doi peshti, sculă ochililji cătră tser, ghinicuvăntăndă, Herodiada lu aura sh-vrea s-lu vătăma, ma nu putea. părtă pănjili sh-u deadi a ucenitsilor a lui, tsi s-u 20 Herodul s-afirea di loanlu tsi lu cunushtea ca om părtă a lor, tutashă u părtă a lor sh-peshtilji. 42 Tuts ndrept shi sămtă, sh-lu apăra, sh-după tsi avdza măcară păn s-făntiră. 43 Sh-adunară doisprădzatsi di multi lucri di năsu, fătsea multi lucri, sh-lu asculta căneastri cu sărmă di pănji shi cu armănturi di peshti. cu vreari. 21 Ma vini dzua tsi lipsea shi Herodul, tu 44 Atselji tsi măcară pănjili eara tsintsi njilji di bărbats. dzua a amintariljei a lui adră uspetisi ti mărilji a lui, 45 Trăoară Isusul lă ursi ucenitsilji a lui s-intra tu capitănjilji sh-tinjsitsilji a Galileiljei. 22 Intră hiljea a varcă shi si s-ducă tu alantă parti cătră Betsaida, Herodiadăljei, giucă sh-lji arăsi al Irod shi a lor tsi pănă-cându elu s-alăsa s-dispărtsea mutsămea. 46 shidea deadun cu năsu la measă, atumtsea amirălu Macăt li salută, elu s-alină tu munti ti părăcălsiri. lji-dzăsi a featiljei: "Caftă-nji itsi vrei shi mini va ts-u 47 Cându tunică varca eara namisa di amari sh-elu dau." 23 Sh-lji si spigiură: "Iutsido tsi va nji caftsă va singur eara tu meal. 48 Cându lji vidzu ucenitsilji, ts-u dau, păn la giumentatea a amirăriljei-a mea." 24 elji ma s-pidipsea năftăndă, că viimtul eara contra Ea ishi afoară sh-lji dsăsi a mumăljei: "Tsi prindi s-lji lor. Tu a patrulu vigljitor a noaptăljei Isusul s-nchisi caftă?" Shi ea apăndisi: "Caplu al loan Pătidzătorlui!" cătră năshi imnăndă pri amari sh-elu vrea s-lji tristea. 25 Ea s-turnă trăoară la amirălu sh-lji-căftă açonjea: 49 Ma elji, cându lu-vidzură că ma tritsea pri amari, "Mini voi tsi tini s-nji dai trăoară tu tăpsii caplu al loan mintuiră că eara ună fantazmă shi ahurhiră s-aurlă. Pitidzătorlu." 26 Sh-amirălu cu tută că si nvirină multu 50 Tuts lu vidzură sh-eara lăhtărsitsă, ma elu trăoară di aestă, nu vrea s-arnisea ti itia că eara spigiurătă ahurhi s-greasă cu năshi, sh-dsăsi: "Curaiu! Mini

escu, nu vā-aspārats!" 51 Deapoea s-alină tu varcă tră achicăsirea a parabolăjei. 18 Sh-elu lă-dzăsi a lor: cu năshi sh-vimtul păpsi. Sh-atselji armasiră ciudisits "Sh-voi nu avets minti n-capă. Nu-u aduchitsă că itsi shi si thăvmătisiră. 52 Că nu lu-avea aduchită thavma a pănilor că inima a lor eara chirisită. 53 După tsi a pănilor că inima a lor eara chirisită. 53 După tsi intră di nafoară la omlu nu poati s-u lăvăshescă? 19 Că nu lji-intră tu inimă, ma tu păntică, sh-deapoea lutricură, agiumsiră tu loclu a Ghenezaretului, sh-aclo u-scoată tu tualet?" Zburăndă ashi, elu li declară curati ligără varca. 54 Sh-cându ishiră dit varcă, oamnijili lutu măcarili. 20 Elu dzăsi: "Atsea tsi easi di la omlu, lu cunusură dinăoară. 55 Shi trăcăndă trăoară pisti tută fati lăvos. 21 Că di năuntru, va s-dzăcă dit inima locurili di avărligă, ahuriră s-aducă tută lăndzitsilji pri a-omlui ies minduirili arali, ncălcarea a cărunciliei, paturi iutsido tsi avdza că s-află elu. 56 Iutsido tsi elu furărilii, vătămărili, 22 putănsirili, măniili, ruteatsili, intra, tu hoari, tu căsăbadz ică tu măhăladz oamnijili băga lăndzitsilji tu padi, sh-lu păräcălsea tsi s-băga hăzămărili. 23 Tuti atseli arăli ies di năuntru sh-u măna pi stranjili a lui. Sh-tuts atselji tsi băgară măna lăvăshescu omlu." 24 Deapoea s-nchisi di aclo shi s-vindicără.

7 Atumtsea s-adunară avărliga di năsu Fariseilji shi niscăntsă scribi tsi avea vinită di Ieruzalem. 2 Atselji băgară oară că niscăntsă di ucenitsilji a lui ma măca păni cu mănjili lăvushiti, va s-dzăcă ni-latii. 3 Fariseilji sh-tuts ludeilji nu măcă ni-latii ghini mănjili ma năinti, tsănăndă adetsili a vecililor. 4 Sh-cându stoarnă dit păzari nu măcă macă nu săntu lată ma năinti. Suntu multi alti lucri tsi atselji prindi s-li fac ti itia a adetsilor: larea a cupilor, a pocilor, a căldărilor shi a paturilor. 5 Deapoea Fariseilji shi scribili lu ntribără: "Cătse ucenitsilji a tălii nu facă după adetsili a vecililor, ma măcă păni ni aspălati mănjili?" 6 Ma elu apăndisinda lă dzăsi a lor: "Ghini prufitipsi Iisaia tră voi, ipucrits, ashă cum easti scriată: 'Aestu popul cu budzili mi tinjiseashti, ma inima-a lor easti diparti di mini. 7 Ma di geaba mi alăvdatsă, nvitsăndă ună doctrină tsi easti ună dimăndari uminească.' 8 Alăsăndă di ună parti ordinul al Dumnidzău, ma tsănets adetsili a oamnijilor, aspălarea a pocilor sh-a cupilor, shi fătsets multi alti ahtări lucri." 9 Sh-ningă lă dzăsi a lor: "Voi hits axii ti arnisiri ordinul al Dumnidzău, sh-di tsăneari adetuliu a vostru. 10 Moisiul dzăsi: 'Tinjisea tatălu a tău sh-muma a ta.' Shi: 'Atselu tsi blastimă tatălu sh-muma, easti giudicată cu moarti.' 11 Ma voi dzătsets: 'Macă vără lji-dzătsi a-tatălu a lui ică ali mumi a lui, itsi pot s-facă tră voi easti un Curban, va s-dzăcă un pisches tră Dumnidzălu,' 12 nu lu alăsats atselu s-facă tsiva di tatălu a lui ică di muma a lui, 13 ashi voi arnisits zborlu al Dumnidzău cu adetuliu a vostru, tsi voi lu avets clirunumsită. Shi voi ma fătsets multi alti ahtări lucri." 14 Deapoea acljimă tută lumea avărliga di năsu shi lji-dzăsi: "Mi ascultats tută shi aduchits! 15 Nu ari tsiva di nafoară a omlui, tsi intrăndă tu năsu s-u lăvăshescu, aljumtrea, săntu atseli lucri tsi easă di la năsu tsi u lăvăshescu." 16 [Cai ari ureclji tră avzdări, s-avdă!] 17 Ma napoea, cându elu s-turnă la

tutu măcarili. 20 Elu dzăsi: "Atsea tsi easi di la omlu, lu cunusură dinăoară. 55 Shi trăcăndă trăoară pisti tută fati lăvos. 21 Că di năuntru, va s-dzăcă dit inima locurili di avărligă, ahuriră s-aducă tută lăndzitsilji pri a-omlui ies minduirili arali, ncălcarea a cărunciliei, paturi iutsido tsi avdza că s-află elu. 56 Iutsido tsi elu furărilii, vătămărili, 22 putănsirili, măniili, ruteatsili, intra, tu hoari, tu căsăbadz ică tu măhăladz oamnijili băga lăndzitsilji tu padi, sh-lu păräcălsea tsi s-băga hăzămărili. 23 Tuti atseli arăli ies di năuntru sh-u măna pi stranjili a lui. Sh-tuts atselji tsi băgară măna lăvăshescu omlu." 24 Deapoea s-nchisi di aclo shi s-dusi tu căsăbălu a Tirlui. Intră tu ună casă sh-vrea tsi nitsiu s-nu lu shtibă, ma nu putu s-armăna ascumtu. 25 Ună muljeari, tsi hiljea a ljei avea un duh nicurată, avdzăndă di Isusul, vini sh-cădu la cicioarili a lui. 26 Tora atsea muljeari eara elenică, cu rădătsină Sirofenică. Shi lji păräcălsi a lui tsi s-lu aghunea draclu di hilja a ljei. 27 Lară Isusul dzăsi: "Alasă cilimenjili prota s-fântească, că nu easti ghini s-ljeai pănea a-cilimenjilor shi s-u arutsă a cătsăljilor." 28 Ma ea apăndisi shi lji-dzăsi: "Ghini ma greshtă, Doamne, ma shi cătsăljili sum masă măcă sârmili a cilimenjilor!" 29 Atumtsea elu lji-dzăsi: "Tră adestu sbor a tău, fudz, draclu ishi di hiljea a-tal!" 30 Sh-ea, cându s-turnă la casa a-ljei, u-află feata tu pat shi draclu avea ishită. 31 După tsi s-nchisi năpoi di locuri a Tirlui shi s-dusi cătră Sidon, Isusul agiumsii la amarea a Galileiljei, namisa di loclu a Decapolei. 32 Sh-lji adusiră un mut tsi cu zori grea, shi lji-păräcălsiră s-bagă mănjili pi năsu s-lu vindica. 33 Cum lu lo, diparti di multsămea, lji-băgă dzeadzitli tu urecliji a lui, shi după tsi scuchie dzeaditlu, lji-acătsă limba. 34 Deapoea sculă oclilji cătră tser, suschiră shi-lj dzăsi: "Effatha", tsi va s-dzăcă: "Discljidi-til" 35 Shi trăoară s-discljisiră urechilji shi s-dizligă gura sh-elu gri cum prindi. 36 Sh-Isusul lă-ursi atselji tsi s-nu lji-spunea a vărui. Ma căt ma multu lă ursea ahtăt ma multu elji lu scurpișea sborlu. 37 Sh-multu ciudisits, dzătsea: "Elu itsido lu ari faptă ghini, tsi surdzăljii s-avdă shi mutsilii s-grească!"

8 Tu atseali dzăsi, s-adună ună multsămi multu mari sh-nu avea tsi s-măca, Isusul lă-gri a ucenitsilor sh-lă dzăsi a lor: "Nj-eastii njilă di aestă multsămi, că s-featsiră trei dzăli tsi sta cu mini, sh-nu ari tsi s-măcă. 3 Sh-ma s-lji pitrecu la casă ni măcat, va-s armăna pi cali, niscăntsă di elji au vinit di diparti." 4 Sh-ucenitsilji a lui lji-apăndisiră: "Cum va s-lji fântea vără cu păni aeshti aoa tu irnjjii?" 5 Sh-elu lji-ntribă: "Căti păni avets?" Elji dzăsiră: "Shapti." 6 Atumtsea elu lă-deadi

ordin ali multsāmi s-apună mpadi. Sh-lo shapti pānjili, s vatāmă shi după trei dzāli va s-injeadză. 32 Sh-hărăstisi, li-frămsi shi li-deadi a ucenitsilor a-lui tsi s-li elu lă dzăsi aesti zboari pri fatsă. Atumtsea Petrul lu părtsea ali multsāmi, sh-elji li părtșară. 7 Avea sh- lo dinăparti sh-apărni s-lu vărghească. 33 Ma elu niscânti peshtii njitsi. După tsi li-ghinicuvăntă, ordină s-turnă, vidzu ucenitsilji a lui sh-ljii aurlă a Petrului tsi sh-atselji s-lji mpărtsa la mutsāmea. 8 Ashă elji dzăcăndă: "Fudz di la mini, drac, că tini nu ai minti măcară shi s-făntiră, sh-adunară shapti coshuri cu ti lucrili al Dumnidzău, ma ti lucrili a-oamnijilor." 34 băcătsili tsi armasiră. 9 Atselji tsi măcară eara vără Sh-u acljimă ningă năsu mutsāmea cu ucenitsilji a patru njili di oaminji, deapoea lă-alăsă. 10 Elu trăoară lui, sh-lă dzăsi: "Caitsido tsi va s-yină după mini, s-intră tu varcă cu ucenitsilji a lui shi s-dusi tu locurili alipidească bana a lui, s-ljea crutsea a lui, shi s-mi a-Dalmanutiljei. 11 Viniră Fariseilji shi acătsară si urmează. 35 Că atselu tsi va s-ascapă bana a lui, zburăscă cu năsu, căftăndă un semnu dit tser tsi su va su-cheardă, ma atselu tsi va-su cheardă bana a băgă tu provă. 12 Elu suschirândă dzăsi: "Cătse aestă lui ti itia a mea sh-ti evanghelul, va s-ascapă. 36 Tsi ghenerată caftă un semnu? Dealieha ma vă dzăc că buneatăsă va s-aibă omlu s-amintă ntreagă lumea ma aishei ghenerată nu-va să si da nitsiun semnu." 13 că ma napoea va s-cheardă suflitlu a lui? 37 Ică tsi Sh-lji alăsă, intră napoi tu varcă shi tricu di napărti. 14 poati s-da omlu tu alăxirea a suflitlu a lui? 38 Că a Tora ucenitsilji avea agărshat s-ljea păni, sh-tu varcă caitsido tsi va-lji yină rushăni tră mini sh-tră zboarili a nu-avea tsiva dicăt mash ună singur păni. 15 Isusul lă meali namisa di aestă ghenerată cărună-călcată shi urlă dzăcăndă: "S-avets căshtiga, afirts-vă di maeaua a amărtioasă, tră atsea va lj-yină rushăni sh-a Hiljilu a a Fariseilor sh-di maeaua al Irodul!" 16 Ma atselji omlui, căndu s-agiuungă la mărièrea a Tatilui a lui, cu mindua namisa di năshi, dzăcăndă: "Nu avem păni." anghilji sămtsăs.

9 Deapoea Isusul lă dzăsi a lor: "Dealieha vă-dzăc că namisa di voi tsi hits aoa săntu niscântsă tsi nu-va u gusteadză moartea ma năinti tsi s-veadă că va s-yină cu puteari amirăriljea al Dumnidzău." 2 După shasi dzăli Isusul lo cu năsu Petrul, Iacovul sh-loanul sh-li adusi dinăparti, singur atselji pri un munti analtu. Shi s-alăxi năintea a lor. 3 Shi stranjili a lui si strălutsiră shi s-featsiră albi ca neaua, ashă cum nu poati s-li alăghească nitsiun alghitor pri loc. 4 Sh-a lor lă si fănpisi Elia cu Moisiu tsi ma zbura cu Isusul. 5 Atumtsea lo zborlu Petrul sh-lji dzăsi al Isus: "Nvitsătore, tră noi easti ghini s-him aoa, s-adrăm trei călivă, ună tră tini, ună tră Moisiu shi ună tră Elia!" 6 Elu nu-shtia tsi s-dzătsea, că elji eara aspărats. 7 Deapoea vini un nior tsi lă amvăli cu aumbra a lui, sh-dit nior ishi ună boatsi tsi dzăsi: "Aestu easti Hiljilu a meu vrut! Ascultats-lu!" 8 Shi trăoară elji vidzură avărliga, ma nu vidzură vără, dicăt singur Isusul cu năshi. 9 Tora căndu ma dipuna dit munti, Isusul lăordină si nu spună a vărui lucrili tsi avea vidzut, păñăcăndu Hiljilu a-omlui s-nyeadză dit mortsă. 10 Elji lu tsăñură zborlu shi s-ntriba un cu alantu că tsi va s-dzătsea s-injeadză dit mortsă. 11 Deapoea lu ntribară dzăcăndă: "Cătse scribli dzăc că ma năinti prindi s-yină Elia?" 12 Sh-elu, apăndisinda, lă dzăsi a lor: "Elia dealieha prindi s-yină ma năinti shi s-adară itsido. Ma ashă cum easti scriată tră Hiljilu a-Omlui, elu prindi s-hibă munduit sh-s-dispretsuit. 13 Ma mini ma vă-dzăc că Elia vini sh-cu năsu featsiră tsi vrură, ashă cum easti scriată ti năsu." 14 Căndu s-turnă la

ucenitsilji a lui, vidzu ună multisāmi mari avărliga di mi aproachi mini, sh-caitsido tsi mi aproachi mini, năshī sh-niscānts scribi tsi ma si-ncācea cu năshī. nu mi aproachi mini, ma atselu tsi mi ari pitricut.”

15 Shi dinăoară tută multisāmea, cându lu vidzu, s- 38 Atumtsea loanul lo sborlu sh-dzăsi: “Nvitsătore, ciudisi sh-vini trăoară la năsu ti salutari. 16 Sh-elu lă noi vidzum un om tsi nu nă-urmeadză, tsi li aĝunea ntribă scribli: “Tră tse ma vă ncāceats cu năshī?” 17 demonjili tu numa a ta, sh-noi lu chidicām că elu nu Sh-un dit multisāmea apăndisinda, dzăsi: “Nvitsătore, yinea după noi.” 39 Ma Isusul dzăsi: “Nu lu chidicatsă ts-adush ficiarlu a meu tsi ari un duh mut, 18 shi u- că nu ari om tsi poati s-facă thavmă tu numea a mea, acatsi iutsido, lu-plăscāneashti sh-elu spumeadză, sh-ma napoi s-grească arău tră mini. 40 Că cai nu cărtăsāneashti dintsilji sh-lji ngjeatsă cicioarili. Lă easti contra a noi, easti cu noi. 41 Caitsido tsi va dzăsh a ucenitsilor a tălji su-ağunească, ma elji nu putură s-lu facă.” 19 Sh-elu dzăsi: “Ghenerată tsi nu-pistipseshti, păñă-căndu va s-hiu cu voi? Păñă- căndu va s-vă aravdă! Adutsets-lu aoa!” 20 Sh- elji lu-adusiră. Macăt duhlu lu vidzu, lu-plăscāni cu fuchii cilimeanlu tsi avea cădzut mpadi, shi s-arucutea spumănda. 21 Sh-Isusul lu-ntribă tat-su a lui: “Căt chiro ari tsi s-fatsi aestă?” Sh-elu dzăsi: “Di cu njic. 22 Di multi ori lu ari arucată tu foc sh-tu apă tra s-lu cheară, ma s-pots s-fats tsiva, s-ai njilă tră noi shi nă agiută!” 23 Sh-Isusul lji-dzăsi: “Macă tini pots s-pistipseshtă, itsido easti putut tră atselu tsi pistipseashti.” 24 Dinăoară tattu a-ficiorlui, aurlănda cu lăcri, dzăsi: “Mini pistipsescu, Doamne, agiută ni-pistipsirea a mea!” 25 Atumtsea Isusul, vidzănda că multisāmea ma yinea trăoară, lă aurălă al duhlu nicurat, dzăcăndă: “Tini duh tsi l-fats mut shi surdă, mini ti ursescu, s-eshi di la năsu sh-nu intră pute la năsu.” 26 Sh-demonul, aurlănda shi trunduindă, ishi di la năsu. Sh-ficiarlu armasi ca mort, ashă căt multis oaminj dzătsea: “Ari murit.” 27 Ma Isusul lu-acătsă di mănnă, lu-sculă sh-elu shidzu pi cicioari. 28 Căndu Isusul intră tu casă, ucenitsilji a lui lu ntribară dinăpartă: “Cătse noi nu putum s-lu aĝunim?” 29 Sh- elu lă dzăsi a lor: “Aestă soi di duhuri nu-pots s-li aĝuneshti altă soi, dicăt mash cu păräcălsiri.” 30 După tsi s-nchisiră di aclo, tricură pri Galilei, sh-elu nu vrea s-lu shribă vără. 31 Elu lă-nvitsa ucenitsilji a lui sh-lă dzătsea a lor: “Trăoară Hiljilu a-omlui va si s-prida tu mănnili a oamnilor sh-elji va lu vatămă, sh-după tsi va s-hibă vătămată, elu va s-injeadză a-treia dzuă.” 32 Ma elji nu li-achicăsea atseali zboari sh-avea frică s-lu ntriba Isusul. 33 Sh-agiumsiră tu Capernaum, sh-căndu intră n-casă, lă-ntribă: “Tră tsi vă ntribats namisa di voi pri cali?” 34 Ma elji păpsiră, că pri cali dzătsea cu un-alantu că cai di elji easti ma marlu. 35 Atumtsea elu shidzu, lă acljimă di doisprădzatsilji sh-lă dzăsi a lor: “Macă vără va s-hibă protlu, prindi s-hibă ma năpoi di tuti shi huzmiclearu a tutulor.” 36 Deapoea lu- un cilimean sh-lu băgă namisa a lor. Deapoea luănda mbratsă lă dzăsi a lor: 37 “Caitsido tsi aproachi un dit aeshtă cilimenji tu numa a mea,

nu mi aproachi mini, sh-caitsido tsi mi aproachi mini, năshī sh-niscānts scribi tsi ma si-ncācea cu năshī. nu mi aproachi mini, ma atselu tsi mi ari pitricut.”

38 Atumtsea loanul lo sborlu sh-dzăsi: “Nvitsătore, ciudisi sh-vini trăoară la năsu ti salutari. 39 Ma Isusul dzăsi: “Nu lu chidicatsă ts-adush ficiarlu a meu tsi ari un duh mut, 40 Că cai nu ari om tsi poati s-facă thavmă tu numea a mea, acatsi iutsido, lu-plăscāneashti sh-elu spumeadză, sh-ma napoi s-grească arău tră mini. 41 Caitsido tsi va dzăsh a ucenitsilor a tălji su-ağunească, ma elji nu putură s-lu facă.” 42 Sh-eli va si scandalizeadză un di aeshtă njitsilji tsi pistipsescu la mini, va eara ma ghini ti năsu s-lji spindzira tu zvercă ună cheatră mară di moară sh-si s-arucă tu amari. 43 Tora, macă măna a ta ti scandalizeadzi ti amărtii, talji-u, easti ma ghini tră tini s-intsri tu bana eternă cu măna tsungă, dicăt s-ai doauă manji shi s-ti duts tu Ghehena, tu foclu tsi nu s-astindzi pute. (Geenna g1067) 44 [Aclo iu iermul a lor nu moari sh-foclu nu s-astindzi.] 45 Macă ciciorlu a tău ti scandalizeadzi ti amărtii, talji-u, easti ma ghini tră tini s-intsri tu bană shcliop, dicăt s-ai doauă cicioari shi s-ti arucă tu Ghehena, tu foclu tsi nu s-astindzi pute. (Geenna g1067) 46 [Aclo iu iermul a lor nu moari sh-foclu nu s-astindzi pute.] 47 Sh-macă oclijul a tău ti adutsi tu amărtii, scoat-lu. Easti ma ghini tră tini s-intsri tu bană cu un ocliju, dicăt s-ai doi oclji shi s-ti arucă tu Ghehena, (Geenna g1067) 48 aclo iu iermul a lor nu moari sh-foclu nu s-astindzi pute. 49 Că caitsido prindi s-săreadză tu foc sh-itsi curban prindi s-săreadză cu sari. 50 Sarea easti bună, macă sarea cheari njurizma, cu tsi va lu turnats njurizma? S-avets sari pri voi shi bănats tu pace namisa di voi.”

10 După tsi fudzi di aclo, Isusul s-dusi tu locurili a ludeiljei ningă lordan, sh-năpoi s-adunară avărliga di năsu multisāmea. Elu năpoi ahurii s-lă nveatsă ashă cum eara adetea. 2 Sh-Fariseilji lu băgară tu provă shi lu ntribară: “Macă ari izini bărbatlu, s-lu alasă muljearea?” 3 Sh-elu, apăndisinda, lă dzăsi a lor: “Tsi vă ari ordinată Moise?” 4 Elji dzăsiră: “Moise ari dată volji si-scrii carteia a dispărtsărilei shi su-alasă muljearea.” 5 Sh-Isusul apăndisinda lă dzăsi a lor: “Tră itia a chiritisirilei a inimilor a voastră elu u scriătsea regulă. 6 Ma tu apărnjita a adărarăilei, Dumnidzălu lă adră mascrulu sh-theamina. 7 Tră aestă bărbatul va alasă tatul sh-muma sh-va si s-mpriuneadză cu muljearea a lui. 8 Ashă amindoilji va s-hibă un trup singur. Ashă elji nu săntu ma doi, ma un trup singur. 9 Tră atsea omlu s-nu mpartsă atsea tsi Dumnidzălu ari mpriunată!” 10 Sh-la casă

ucenitsilji a lui lu-ntribară năpoi tră aestă cauză. 11 dininti. Sh-at selji eara trumuxits sh-lu urma cu frică. Atumtsea elu lă-dzăsi a lor: "Atseli tsi alasi muljearea Sh-elu lă adună di doisprădzatsilji năpoi dinăparti sh-a lui shi si nsoari cu ună altă, ncalcă căruna cu năsă. ahurhi s lă dzăcă tsi va s-lji undzească: 33 "Noi ma 12 Tutashă macă muljearea alasă bărbatlu shi s-măriti nidzem cătră leruzalem shi Hiljilu a omlui va s-prida cu un altu, ncalcă căruna." 13 Atumtsea Iji-adusiră a arhipreftsilor sh-a scribilor, sh-elji va lu giudica cu niscântă cilimenji njitsi tsi elu s-băga măna pi năshi. moarti sh-va lu prida tu măna a păgănilor. 34 Aeshti Ma ucenitsilji Iji-vărghiră atselji tsi Iji adusiră. 14 Cându va lu pizuească, va lu scuchi, va lu zăpălească sh-Isusul lu vidzu aestă, si nvirină sh-lă dzăsi: "Alásats-va lu vatămă, ma elu a treia dzuă va s-injeadză." Iji nitsli cilimenji s-yină la mini sh-nu Iji chidăcătsă, 35 Atumtsea lacovul sh-loanul, hiljilu al Zevedeu scă a lor easti amirăriljea al Dumnidzău. 15 Dealihea aprucheară la Isus sh-lji dzăsiră: "Nvitsătore, noi vrem ma vă dzăc că caitsido tsi nu u-aproachi amirăriljea tsi tini s-fats tră noi atsea tsi va-s-tsă-căftămu." 36 Shi al Dumnidzău ca un cilimean njică, nu va s-intră elu lă-dzăsi a lor: "Tsi vrets s-fac tră voi?" 37 Elji Iji-la năsă." 16 Shi cum Iji lo mbratsă, Iji ghinicuvăntă dsăsiră: "Alas-nă tsi s-nă apunăm un di nandreapta băgănda mănjili pi năshi. 17 Tora cându ma s-fătsea a ta shi alantu di nastănga a ta tu mărire a ta." etimu ti cali, ishi dininti trăoară un om, s-dzinuclej dininti a lui, sh-lu-ntribă: "Nvitsătore bun, tsi prindi Putes voi s-bets cupa a munduirilor tsi mini va s-beu s-facă tsi s-mushtinitescu bana di totăna?" (aiōnios g166) 18 Sh-Isusul Iji-dzăsi: "Cătse nji-dzăts bun? Vără pătidzat?" 39 Elji dzăsiră: "Ie, putem." Sh-Isusul lă nu easti bun, dicăt mash un singur, Dumnidzălu. 19 dzăsi a lor: "Dealihea va s-bets atsea cupă tsi va su Tini li cunoshti ordinli: "Nu calcă căruna. Nu vatămă. beu mini, sh-va-s-vă pătidzats cu atsea pătițiuni tsi mini escu Nu fur. Nu fă mărtirii arădioasă. Nu arăd. Tinjisea mini escu pătidzat, 40 ma nu easti ndreptul a meu tsi tatălu a tău shi muma a ta." 20 Sh-elu apăndisinda, s-apună di nandreapta a mea ică di nastănga a mea, Iji-dzăsi: "Nvitsătore, tuti atseali mini li-am făptă di ma easti tră atselji tsi easti adrată." 41 Sh-cându li cu njic." 21 Sh-Isusul lu vidzu cu vreari sh-lji dzăsi: avdăra aesti, alantsă dzatsi aburhiră s-nărească "Un lucru tsă lipseashti: vindă tuti tsi ai shi dă-li a contra al lacov sh-al loan. 42 Ma Isus lă acljmă ningă niavutslor shi va s-ai ună yishteari tu tser. Deapoea năsu sh-lă dzăsi: "Voi lu shtits că atselji tsi s-acleamă haidi, ljea crutsea sh-mi urmează." 22 Sh-elu s- domitor a lumiliei lă chivernisescu atselji, sh-mărilii a nvirină tră aesti sboari sh-fudzi amăros că avea multi lor folosească pristi năshii puterea a lor, 43 ma atsea averi. 23 Sh-Isusul după tsi arucă mutrita avărliga, nu prindi s-undzească namisa de voi. Macă vără di voi lă dzăsi a ucenitsilor a lui: "Căt greu easti tră atselji tsi va s-facă mari, va s-hibă huzmichearlu a vostru. tsi au aveari s-intră tu amirăriljea al Dumnidzău!" 24 44 Sh-caitsido di voi tsi va s-hibă protlu, va s-hibă Ucenitsilji s-ciudisiră di zboarili a lui. Iară Isusul gri huzmichearlu a tutulor. 45 Că sh-Hiljilu a omlui nu-năpoi sh-lă dzăsi a lor: "Hilji, căt greu easti tsi s-intră vini s-lji huzmitipsească, ma s-huzmitipsească shi di tu amirăriljea al Dumnidzălu [atselji tsi s-andoapiră dari bana a lui ca prets ti acumpărarea a multsilor." 46 la avearea]. 25 Easti ma lishor s-treacă pri guva a- Ashătsi agiumsiră tu lerico. Cându elu ma isha di acliună cămilă dicăt s-intră un avut tu amirăriljea al lerico cu ucenitsilji a lui sh-cu ună multsămi mari, hiljilu Dumnidzău." 26 Sh-elji s-ciudisiră sh-ma multu sh- al Timaeu, Bartimeul orbu, eara apunat mardzina dzătsea cu un alantu: "Atumtsea cai poati si-ascapă?" di cali sh-căfta. 47 Cându elu avdăză că atselu tsi 27 Ma Isusul lă vidzu sh-dzăsi: "Aestă tră oamnijii ma tritsea eara Isus Nazareas, apărnișii s-aură shi s-estii niputătă, ma nu ti Dumnidzălu. Că itsido easti dzăcă: "Isus, Hiljilu al David, njiliua-mi!" 48 Multsă putută ti Dumnidzălu." 28 Atumtsea Petrul lo sborlu Iji-aurla s-păpsea, ma elu aurla sh-ma multă: "Hiljilu sh-dzăsi: "Noi alăsăm itsido sh-ti urmăm tini." 29 Isus al David, njiliua-mi!" 49 Sh-Isus chindru sh-ordină apăndisinda, dzăsi: "Dealihea ma vă dzăc că nu ari tsi s-lu acleamă. Elji lu acljmără orbulu, dzăcăndă: vără om tsi ari alăsat casa, fratsilji, surărilii, tatlu, "Curaiu, scoală-ti, elu ma ti acleamă!" 50 Atumtsea muma, hiljilu ică agrili tră mini sh-tră evanghelul, 30 elu lu-arucă nclo mantolu a lui, si-sculă sh-vini la Isus. shi s-nu-ljea tora, tu adestu chiro ună sută di ori ma 51 Sh-Isus Iji-dzăsi: "Tsi vrei s-tsă fac mini!" Orbulu Iji mult căsi, frats, surări, mumi, hilji sh-agri, deadun cu dzăsi: "Rabboni, s-nji-si s-toarnă videareal!" 52 Sh-avinărilii sh-tu eta alantă, tu bana eternă. (aiōn g165, Isus Iji-dzăsi: "Imnă, pistipsirea a ta ti vindică!" Sh-aiōnios g166) 31 Sh-multsă di protsilji va s-hibă atselji di trăoara atsilui Iji si-turnă videarea shi s-nchisi pri cali ma napoi, shi atselji di ma năpoi va s-hibă protsilji." după Isus.

32 Atselji eara pri cali cătră leruzalem, shi Isus imna

11 Tora cāndu s-apruchearā di Ierusalem, cātrā a lui, ma va s-pistipseascā cā atsea tsi ma dzātsi Betfaghe sh-Betania, ningā Muntili a Masnjiloi, va s-facā, itsido va s-lji si-adarā. **24** Trā atsea ma Isus pitricu doi di ucenitsilji a lui, 2 dzācānda: "Imnats vā dzāc cā tuti atseali tsi voi cāftats pārācālsinda, tu hoara di dininti a-voastrā, sh-ma cāt s-intrats aclo, pistipsits cā va li-loats sh-va-vā si da a voauā. **25** Sh-va s-aflats un gumāric ligat, tsi nu lji-avea ncālicat cāndu ahurhits s-pārācālsits, macā avets tsiva contra vārā. Dizligats-lu sh-adutsets-lu la mini. **3** Sh-macā a vārui, ljirtats-lu tsi sh-Tatālu a vostru tsi easti tu vārā vā-dzātsi: 'Cātse ma fātsets ashā?', apāndisits- tseruri, s-vā ljeartā amārtii a voastri. **26** [Macā voi nu lā: 'L-hāržāeashti Domnulu. Elu va u-toarnā trāoarā ljirtats, nitsi Tatālu a vostru tsi easti tu tseruri, nu va-s-aoa.' **4** Elji s-dusirā shi aflarā gumāriclu ligat aproapi vā ljeartā amārtii a voastri.] **27** Deapoea elji vinirā di unā ushā, pi cali sh-u-dizligarā. **5** Niscāntsā di nāpoi tu Ierusalem, sh-cāndu elu imna prit templu, atselji tsi eara aclo lā dzāsirā a lor: "Tsi fātsets? mārili a preftsilor, scriblji, sh-aushilji s-apruchearā, Cātse dizligats gumāriclu?" **6** Aeshtā l-apāndisirā **28** sh-lji dzāsirā: "Cu tsi puteari li fats tini aesti lucri? ashā cum lā avea dzāsā Isusul sh-elji lji alāsarā s- fugā. **7** Atumtsea lji-adusirā al Isus cāricilu, bāgarā pri supru mantolul a lor sh-elu s-apunā pi nās. **8** Mults vā fac un ntribari. Apāndisits-nji sh-mini va vā-dzāc oaminj ashtirna stranjili a lor pri cali sh-alantsilji tāljea cā cu tsi puteari li fac aesti lucri. **30** Pātidzarea a dedzi di ponj sh-li aruca pri cali. **9** Sh-cum atselji loanului eara dit tser icā di la oaminji? Apāndisits-nji." tsi nidzea nānti, sh-atselji tsi yinea dupā Isus, aurla **31** Elji ahurhirā s-minduea namisa di nāshi: "Ma s-sh-dzātsea: 'Hosana! Ghinicuvāntatā easti atselu tsi dzātsem 'dit tser', elu va s-dzāc: 'Atumtsea cātse voi yini tu numa a Domnului! **10** Ghinicuvāntatā easti nu lji-pistipsitā?' **32** Ma s-lji dzātsem 'di la oamnili...' amirārileja al David, tatāl a nostru tsi yini tu numa a (elji avea fricā di populu, cā tuti dzātsea cā loanlu Domnului. Hosana tu locurili multi analti!" **11** Ashā easti dealihea un prufit). **33** Trā atsea apāndisinda, lji intrā Isus tu Ieruzalem sh-tu templu. Sh-dupā tsi vidzu ghini itsido, bāgā oarā cā eara amānat, ishi lā dzāsi a lor: "Nitsi mini nu ma vā-dzāc cā cu tsi deadun cu doispridzatsilji cātrā Betania. **12** Alantā dzuā, cāndu ishirā di Betania elu avea foami. **13** Sh-vidzānda di diparti un hic tsi avea frāndzi, elu s-dusi di videari nacā putea s-afla tsiva aclo. Ma cāndu s-apruche nu AFLA tsiva, dicāt frāndzi, cā nu eara chiroli a hitsilor. **14** Sh-Isus lji gri a hiclui, dzācānda: "Vārā s-nu mācā pute frut di la tini." Sh-ucenitsilji a lui luvadzārā. (aiōn g165) **15** Ashā agiumsirā tu Ieruzalem. Isusul dupā tsi intrā tu templu, apārnji s-lji aģuneascā atselji tsi vindea shi acumpāra nāuntru a templui sh-li rāsturnā measili a alāxitorilor di pāradzī shi scammili a vinditorilor di purunghi. **16** Sh-nu alāsa vārā tsi s-purta lucri prit templu. **17** Sh-lā nvitsa, dzācānda: "Vahi nu easti scriatā: 'Casa a mea va s-acleamā casa a pārācālsirjei di tuti natsiunili?' Voi, lu avets adratā ca unā pishtireauā di furil!" **18** Tora scriblji sh-mārili a preftsilor cāndu li avdzārā aesti sboari cāfta cā cum s-lu vātāma, ma avea fricā di nāsu, cā tutā multsāmea eara ciudisit di nvitsātura a lui. **19** Cāndu s-featsi searā, Isusul ishi nafoarā di cāsābā. **20** Tu alantā dzuā dimineatsa, tricānda vidzurā cā hiclui eara uscat dit rādātsinā. **21** Sh-Petrul adusi a-minti shi lji-dzāsi: "Nvitsātore, ia, hiclui tsi tini blāstimash easti uscat." **22** Sh-Isusul apāndisinda lā dzāsi a lor: "Avets pistipsirea al Dumnidzāu! **23** Dealihaea vādzāc, macā vārā va lji dzāc aishuti munti: 'Scolā-ti shi arucā-ti tu amari', sh-nu va s-aibā dilemā tu inima

12 Sh-deapoea apārnji s-lā greascā cu parabolā: "Un om siminā unā ayinji, u avārligā cu gardu, adrā unā loc di zdruminari aua, adārā un pirgu trā vigljeari sh-lā-u pistipsi a niscānts ayinjitori sh-deapoea s-dusi diparti. **2** Sh-tu chiroli a cutseariljei pitricu un sclav la ayinjitorji di loari di nāshi unā parti di auā a-ayinjiljei. **3** Ma elji lu-acātsarā, lu bāturā shlu turnarā cu manjili goali. **4** Elu pitricu nāpoi un altā sclav, ma elji dupā tsi lu-agudirā cu chetri, lu pliguirā tu cap sh-u turnarā rushinat. **5** Nāpoi pitricu ninga un altā, ma elji lu vātāmarā. Ma nāpoi pitricu mults altsā sh-di aeshti mults lji-bāturā, shi alantsilji lji-vātāmarā. **6** Lj-armasi ninga un di pitritseari: hiljilu a lui vrut. Tu soni l-pitricu sh-atselu dzācānda: 'Ti hiljilu a meu va s-aibā respect.' **7** Ma ayinjitorilj dzāsirā un cu alantu: 'Aestu easti clirunomlu, hai s-lu vātāmām shi s-nā armānā a noauā clirunumia.' **8** Sh-lu acātsarā, lu vātāmarā, sh-lu-arucārā nafoarā di ayinji. **9** Tsi va s-facā domnul a-ayinjiljei? Elu va s-yinā sh-va s-lji chearā ayinjitorli shi ayinjea va u-da a alantsilor. **10** Ma nu u-avets ghivāsitā aestā scritura: 'Cheatra tsi masturlji u-arcarā, s-featsi cheatra a cohilui?' **11** Atsea easti faptā di la Domnul sh-eastii unā thavmā tu oclijili a noastryi." **12** Sh-elji cāftarā s-lu acatsā, cā achicāsirā cā elu lā avea dzāsā atsea parabolā contra a lor, ma

avea frică di multsâmea, sh-lu-alâsară sh-fudziră. 13 cu tută putearea, shi s-lu vrei aproapilu ca vetea a ta, După atsea lji-pitricură niscântsă Farisei sh-lerodianji ma multu di căt olocaustlji sh-curbănjilji.” 34 Isusul tsi s-lu acâtsa tu zboari. 14 Aeshti viniră sh-lji dzâsiră: vidzânda că atselu eara apândisită cu minti, lji dsâsi: “Nvitsâtore, noi lu shtim că tini eshtă dealihea sh- “Tini nu eshti diparti di amirâriljea a Dumnidzâlui.” nu ntreghi di vâră, că nu badză oară fânipsirea a Sh-vâră altă nu cutidzea s-lu ntriba. 35 Sh-Isusul oamnilor, ma lji nvetsă calea a Dumnidzâlui după nvitsânda tu templu, dsâsi: “Cum pot s-dzăc scribiji că ndriptatea. Easti ndreptu s-plăteshti taxa a Cezarui ică Hristolu easti Hiljilu al David? 36 Că mash Davidul, prit nu? Prindi s-u plâtim ică nu?” 15 Ma elu, cunuscânda Sufilitu Sâmtu dsâsi: ‘Domnulu lji-dsâsi a Domnului a ipucrizia-a lor, lă-dzâsi: “Câtse mi bâgats tu provă? meu: “Shedz tu nandreapta a mea, pân-cându s-lji Adutsets-nji un denar tsi s-lu ved!” 16 Elji lji-adusiră. facă neamitsilji a tâlli scamnă di cicioarili a tali.” 37 Shi elu lă dzâsi a lor: “A cui easti aestă fatsă sh-aestu Idhiul Davidul lu aclieamă Domn, cum poati elu s-priscriș?” Elji lji-dzâsiră: “A Cesarului.” 17 Atumtsea hibă hiljilu a lui?” Sh-multsâmea lu avdza cu harauă. Isus apândisi sh-lă dzâsi a lor: “Dats-lji a Cesarului 38 Sh-elu lă dsâtssea a lor tu nvitsâtura a lui: “Afirts-vă atsea tsi easti a Cesarului, sh-a Dumnidzâlui atsea di scriblji, tsi arâescu s-imnă cu stranji lundzi shi s-tsi easti a Dumnidzâlui.” Sh-elji s-ciudisiră cu năsu. Iji saluteadză tu padi, 39 shi s-aibă protili locuri tu 18 Deapoea viniră niscântsă Sadutsei tsi dzâc tsi nu sinagogă sh-protili locuri uspetsi. 40 Elji măcă căsili a ari injeari, sh-lu ntribară dzăcândă: 19 “Nvitsâtore, veduvilor shi tra si s-veadă, s-părâcălsescu multu. Elji Moisul nă-alâsă scrisă tsi cându moari fratili a vârui va s-ljea un giudicari ma greu.” 41 Isusul s-apună sh-alası muljearea ni-fâră cilimenji, fratili a lui prindi năinti di cutia a aishteariljei sh-mutrea oamnilor tsi si-nsoară cu veduva tra s-lji facă dupăyinitorii a fratilui. bâga năuntru denar, avutsli bâga năuntru ma multu. 20 Tora eara shapti frats, protlu si-nsură sh-muri ni 42 Vini ună veduvă niavută sh-bâgă doi pâradz njitsi, alâsată cilimenji. 21 U lo a doilu, ma sh-elu muri ni alâsat cilimenji, tutashă sh-a treilu. 22 Di shaptilu i tsi fac un quadrant. 43 Sh-Isusul lji-aclijimă ucenjitsilji loară di muljeari sh-muriră, sh-nu alâsără clirunonji a lui ningă năsu sh-lă dsâsi: “Vă dzăc dealihea că (dupăyinitorii). Sh-după tuti muri sh-muljearea. 23 tuti alantsilji. 44 Că tuti bâgară năuntru dit primultulu La injeari, cându va-s injeadză, muljearea a cui di a lor, ma ea cu ni-avearea a ljei bâgă tută tsi avea di năshi va s-hibă ea? Că di shapti u-avură muljeari.” 24 bänari.”

Isusul apândisindă lă dsâsi a lor: “Tră atsea voi hits tu căbată că nu li-shtits nitsi scriturili nitsi putearea a Dumnidzâlui. 25 Cându oaminilji va s-injeadză dit mortsă, nitsi va si-nsoară, nitsi va si s-mărită, ma va s-hibă ca anghilji dit tser. 26 Căt di nyearea a mortilor, nu avets ghivăsit tu carteia a Moisul că cum gri Dumnidzâlui dit rudz dzăcândă: ‘Mini escu Dumnidzâlui al Abraham, Dumnidzâlui al Isac, sh-Dumnidzâlui al Iacov.’ 27 Elu nu easti Dumnidzâlui a mortsâlor, ma Dumnidzâlui a yilor. Ashă că voi fătsets căbată.” 28 Sh-un di scriblji tsi avea avzdâtă zburarea a lor, achicăsindă că elu lă avea apândisită ghini, s-apruche sh-lu-ntribă: “Cai easti protlu di tuti ordinârili?” 29 Sh-Isusul apândisi: “Protlu ordin a tutulor easti: ‘Ascultă Izrael! Domnul, Dumnidzâlui a nostru easti singur Domn.’ 30 Shi ‘S-vrei Domnulu, Dumnidzâlui a tău, cu tută inima a ta, cu tută sufilitu a tău, cu tută mintea a ta, sh-cu tută putearea a ta!’ Aestă easti protlu ordin. 31 Shi a doilu lji-undzeashti aishtui: ‘S-lu vrei aproapilu a tău ca vetea a ta.’ Nu ari altă ordin ma mară di aestu.” 32 Shi scriblu lji dzâsi: “Ghini, nvitsâtore. Ai dzâsă după alihea, că ari singur un Dumnidzâl sh-nu ari vâră altu dicăt elu. 33 Shi s-lu vrei cu tută inima, cu tută mintea, cu tută sufilitu sh-

13 Cându elu ma ishea di templu, un di ucenjitsilji a lui lji-dsâsi: “Nvitsâtore, vedz tsi chetri shi tsi adârături!” 2 Sh-Isusul apândisindă lji-dsâsi: “Li vedz aesti adârături mări? Nu va s-armăna cheatră pisti cheatră ni dărămat.” 3 Sh-după tsi elu eara apunat pri Muntili a Masnilor năinti a templui, Petrul, Iacovul, Ioanul shi Andrea lu ntribară dinăparti: 4 “Dză-nă, cându va s-facă aesti lucri sh-cai va s-hibă semnul a chirolu tsi tuti atseali lucri va s-facă?” 5 Isusul apândisindă a lor ahurhi s-dzăcă: “Bâgats mintea s-nu vă-arădă vâră. 6 Că va-s yină multsă pi numa a mea dzăcândă: ‘Mini escu Hristolu.’ Sh-va si s-arădă multsă oaminji. 7 Ma cându s-avdzâts si zburăscu di alumti sh-di hâbâri di alumti, nu vă cutrimburats, că aesti lucri prindi si s-adără, ma nu va s-hibă bitisita. 8 Va să scoală natsiunea contra a natsiunăljei, amirâriljea contra a amirâriljei, va s-facă cutremburi pri multi locuri, va s-aibă jali di pâni sh-mintituri. Atseli lucri va s-hibă ahurihirea a durearilor di amintari. 9 Căshtigats-vă ti bana a voastră! Că va vă prida la giudicatorli sh-va vă bată tu sinagogă. Va vă scoată năinti a guvernatorilor shi a amiradzilor tră itia a mea tsi s-mărtirsits năinti a lor. 10 Ma năinti

prindi tsi s-hibă predicată evanghelul la tutu oamnili. a lui, cathiun tu loclu a lui, sh-portarlu lu urseashti s-
11 Cându va vă aducă s-vă prida, s-nu avets gaile hibă dishtiptat. 35 Tră atsea stats dishtiptat, că nu lu
di ma năinti tră atsea tsi prindi s-dzătsets shi s-nu shtits cându va s-yină domnulu ali casi, seara ma
minduits tsiva. Dzătsets tsi vă yini tu minti tu oara shtits cându cănti cucotulu, ma dimineatsa,
atsea, că nu hits voi tsi grits ma easti Duhlu Sămtu. 36 tsi turnânda niashtăptat, s-nu vă află tu somn. 37
12 Tora fratili va prida fratilu a lui la moarti shi tatălu Tora, aestă tsi vă dzăcă a voauă, lă-u dzăcă a tutulor:
hiljilu, sh-hiljili va să scoală contra a părintilor sh-S-hits dishtiptat!"

14 După două dzăli eara Pashtili sh-Adzămili, sh-mărilji a preftisilor shi scriblji căftă cum
s-lu acătsa Isusul cu ilei, shi s-lu vătăma. 2 Ma dzătsea: "Nu tu chirolu a sărbătoarăljei, tsi s-nu aibă
mintituru tu popul." 3 Isusul eara tu Betania, tu casa al Simon tsi eara lepros, sh-cându eara la measă
intră ună muljear cu un vasă di alabastru cu untulem njurizmos cu nard curat, multu scump sh-ea lu frâmsi
vaslu di alabastru sh-lji lu-vărsă untulemlu pri cap.

4 Niscântsă s-năräiră sh-dzăsiră: "Cătse tută aestă hărgiuri a untulemlui?" 5 Că aestu untulem putea s-
vindea ma multu di trei suti di denari shi aesti si s-da a niavutisilor. Sh-eara nevisits cu năsu. 6 Ma Isusul
dzăsi: "Alăsats-lu! Cătse u munduits? Ea featsi un lucru bună tră mini. 7 Că niavutisili și lji avets totăna
cu voi, sh-cându s-vrets, putets s-lă fătsets ghini. Ma mini nu va mi-avets totăna. 8 Ea featsi atsea tsi
putu, aumsi di ma năinti truplu a meu trăngrupari. 9 Dealihea ma vă dzăcă că tu tută dunjeaua iutsido tsi
va s-hibă predicat aestu evanghelu, va să spunea shi atsea tsi ea featsi, tră adutsearea aminti a ljei." 10
Atumtsea luda Iascariotul, un di doisprădzatsilji, s-dusi la mărilji a preftisilor tsi s-prida Isusul. 11 Sh-eljii cându
lu avdzárră, s-hărsiră sh-lji tăxiră că va lji da păradzi. Ashă elu căftă oara tsi prindi tră pridari. 12 Tu prota
dzăuă a Adzămilor, cându s-featsi curbanlu a Pashtiliei ucenitsilji a lui dzăsiră: "Iu vrei s-nidzem s-adrăm di
măcar Pashtili?" 13 Sh-elu pitricu doi di ucenjitsili a lui dzăcăndă: "Imnats tu căsăbă sh-aclo va s-adunats
un om tsi tsăni un stamnă plină cu apă, urmats-lu atselu. 14 Sh-aclo iu elu va s-intră, dzătsets-lji a
domnului ali casi: 'Nvitsătorlu ntreabi: Iu easti udălu tsi putem s-măcăm Pashtili cu ucenitsilji a melji?' 15
Sh-elu va vă spună nsus ună udă mară uidisită sh-gata. Aclo etimăsits tră noi." 16 Ucenitsilji a lui s-
dusiră, agiumsiră tu căsăbă aflare ashă cum dzăsi elu, sh-etimăsiră Pashtili. 17 Cându s-featsi seară,
Isusul vini cu doisprădzatsilji. 18 Cându ma shidea la measă sh-măcă, Isusul dzăsi: "Dealieha vă
dzăcă că un di voi tsi ma măcă cu mini, va mi vindă." 19 Atumtsea elji ahuriră să nvirineadză sh-dzătsea
un cu alantu: "S-nu hiu mini?" [Shi un altă dzăsi: "S-nu hiu mini?"] 20 Sh-elu, apăndisinda lă dzăsi a

lor: "Easti un di doisprădzatsilji tsi moalji cu mini tu mărlii a preftsilor, di scriblji sh-di aushlji. 44 Sh-elu tsi cătsăn. 21 Ma Hiljilu a omlui ma s-dutsi cum easti ma lu pridea lji avea dată a-lor un semn: "Atselu tsi scriată tră năsu, ma cavai di atselu om tsi vindi Hiljilu va s-bashu, elu easti. Acătsats-lu shi adutsets-lu cu a omlui. Va eara ma ghini tră năsu, tsi atselu om s-nu mari căshtigă." 45 Sh-cum agiumsi s-apruche trăoară eara amintat pute!" 22 Sh-căndu elji ma măca, Isusul la năsu sh-lji dzăsi: "Rabbi, Rabbi!" Sh-lu băshe. 46 lo pănea, u ghinicuvăntă, u părtăsă, sh-lă-u deadi a Atumtsea elji băgară măna pri năsu sh-lu acătsară. lor dăcăndă: "Loats sh-măcats. Aestu easti truplu a 47 Un di atselji tsi s-alfa aclo, scoasi spata, agudi meu." 23 Deapoea lo cupa, lu hărăstăsi, lă-u deadi a sclavu a arhipreftului sh-lji tâlje ureaclja. 48 Sh-Isusul lor sh-tuts biură di năsă. 24 Atumtsea lă dzăsi: "Aestu apăndisinda, lă dzăsi: "Avets vinit cu spăts sh-cu easti săndzilu a meu, a pisti-ligarijei, tsi s-vearsi tră pălenji tsi s-mi acătsats? 49 Cathi dzuă earam namisa multsă. 25 Dealihea vă dzăcă că nu va beau ma dit di voi tu templu rvitsăndă sh-voi nu mi acătsats. Ma carpolu a ayinjiljei păñă tu atsea dzuă căndu va s-u aëstă s-fatsi tra si mplinească Scriturili." 50 Atumtsea beau di nou tu amirăriljea al Dumnidzău." 26 Sh-după ucenitsilji lu alăsără sh-fudziră tuts. 51 Sh-un tinir, tsi căntără un himn, ishiră shi s-dusiră cătră Muntșili tsi era anvărtit cu un păndză pi truplu dispuljat ma a Masnjilor. 27 Isusul lă dzăsi a lor: "Voi tuts va s-vă lu urma, sh-elji lu acătsară. 52 Elu u alăsă păndza scandalizats cu mini aestă seară, că easti scriată: 'Va sh-fudzi dispuljat. 53 Atumtsea elji lu dusiră Isusul lu agudescă picurarlu sh-oili va s-arăspăndească.' la arhipreftulu iu s-adunară mărlili a preftsilor, aushlji 28 Ma după tsi va mi-injedz, mini va mi duc năinti di shi scriblji. 54 Petru lu urmă di diparti păñă năuntru voi tu Galilea." 29 Sh-Petrul lji-dzăsi: "Ca s-hibă că tu pălatlu a arhipreftului shi s-apună aclo deadun tuts alantsilji si scandalizeazd cu tini, mini nu va mi cu vigljitorii shi s-ncăldza ningă foc. 55 Sh-mărlili scandalizescu." 30 Sh-Isusul lji-dzăsi: "Mini ma ts- a preftsilor sh-tută sinedrul căftă mărtirii contra al dzăcă dealihea că ază, tu aeastă noapti, năinti tsi Isus s-lu vătăma, ma nu ma afla. 56 Multsă oamij cucotul s-căntă doauă ori, tini va mi alipideshti trei fătsea mărtirii arădioasă contra a lui, ma mărtirii a lor ori." 31 Ma elu insistăndă, dăzăse: "Sh-ca s-hibă că nu s-uidisea. 57 Atumtsea niscăntsă si sculară sh-prindi s-mor cu tini, nu va ti alipidescu pute." Ună mărtiriră cu ilei contra a lui dăcăndă: 58 "Noi lu avem soi dzăsiră sh-tuts alantsilji. 32 Deapoea agiumsiră avdătă că tsi ari dzăsă: 'Mini va lu aspargă aestu la un loc tsi s-acljima Ghetsemani, sh-elu lă dzăsi a templu adrată cu mănjii, sh-di trei dzăli u s-adară ucenitsilor a lui: "Apunats-vă aoa, păñă căndu mini un altu tsi nu easti făptă di oamnijili.'" 59 Ma nits ti s-hiu părăcălsită." 33 Sh-lo cu năsu Petru, Iacovul aestă mărtiria a lor nu s-uidisea. 60 Atumtsea si sculă sh-loanul, sh-ahurhi s-aibă frică sh-agonii. 34 Sh-lă arhipreftul namisa di cunvendă sh-lu ntribă Isusul dăsi a lor: "Suflitu a meu easti multu nvirinat, păñă tu dzăcăndă: "Nu apăndisesti dip? Tsi ma mărtirisescu moarti, armănets aoa shi s-hits dishtiptat." 35 Sh-cum aeshtă contra di tini?" 61 Ma elu păpsi sh-nu apăndisi s-dusi niheim năinti, cădu pi dintsi shi s-părăcălse, dip. Arhipreftul năpoi lu ntribă sh-lji dzăsi: "Tini eshti tsi ma s-eara putut, s-fudzea di la năsu aestă oară. Hristolu, Hiljilu a Ghinicuvăntatului?" 62 Sh-Isusul 36 Sh-dzăsi: "Abba, Tate, itsido tră tini easti putut, dzăsi: "Mini escu. Sh-voi va lu videts Hiljilu a omlui dipărteadz-lu di la mini aestă cupă. Ma nu atsea tsi apunat tu nandreapta a Puteariljei shi vininda cu voi mini, ma atsea tsi vrei tini!" 37 Apoia s-turnă năpoi, norili a tserlui." 63 Atumtsea arhipreftul, arupăndă sh-lji afă durnjinda sh-lji dzăsi a Petru: "Simon ma stranjili dzăsi: "Tsi ananghi avem ti mărtirioshilji? dormji? Nu putush s-stai dishtiptat nitsi ună oară?" 38 64 Voi lu avdătă blăstemlu, cum lu videts?" Sh-tuts Armănets dishtiptat sh-părăcălsis-vă tsi s-nu intrats lu giudicără cu moarti. 65 Sh-niscăntsă ahuriră s-tu căteari. Duhlu easti etimu, ma truplu easti niputut." lu scuchea, s-lji anvălea fatsa, shi s-lu agudea cu 39 S-dipărtă năpoi shi s-părăcălisi dzăcăndă idhili shupleacă shi s-lji dzătsea: "Prufitipseal" Sh-vigljitorii zboari. 40 Căndu s-turnă, lă afă năpoi tu somn, că lu agudea. 66 Căndu Petru eara nghios tu ubor, vini ocljilji a lor eara greli sh-elji nu shtia tsi s-apăndisea. un di huzmichearlă a arhipreftului. 67 Sh-căndu vidzu 41 S-turnă di a treia oară sh-lă dzătsi a lor: "Ninga Petru tsi ma s-ncăldza, lu vidzu cu căshtiga sh-lji ma durnjits sh-vă discurmats. Agiundzi, vini oara! la, dzăsi: "Sh-tini earai cu Isus Nazareas." 68 Petru Hiljilu a omlui ma s-prida tu mănjili a amărtioshilor. 42 alipidăndă dzăsi: "Nu lu cunoscu, sh-nu achicăsescu Sculats-vă, s-ni dutsem. Ia, atselu tsi ma mi prida tsi dzătsi." Deapoea ishi nafoară tu intrata a uborlui easti aproapi!" 43 Sh-tu atsea oară, căndu elu ninga sh-cucotlu căntă. 69 Sh-huzmicheara vidzăndă năpoi ma grea, vini luda, un di doisprădzatsilji, sh-cu năsu ahurhi s-lă grească atsilor tsi eara aclo: "Aestu easti di ună multsămi mară cu spăts sh-cu pălenji, pitricut di năshi." 70 Ma elu năpoi u-ari alipidat. Sh-niheimă ma

năpoi oamnii lji dzăsiră năpoi a Petru lui: "Dealihea tini eshti un si atselji, că tini eshti Gallilean sh-grearea si spigiură: "Mini nu lu cunoscu atselu om ti cai ma a ta s-cunoashti." 71 Ma elu ahurhi s-blastimă shi cu năsu crutsisiră doi furi, un tu nandreapta a lui sh-grits." 72 Sh-cucotlu căntă di a doauă oară. Atumtsea alantu tu nastăngă a lui. 28 [Ashă si plini Scritura a Petru lui-vini tu minti zborul tsi Isusul lji avea tsi dzătsi: "Elu s-luguri cu urutsilii."] 29 Sh-atselji tsi dzăsă: "Ma năinti tsi cucotlu s-căntă di doauă ori, tini tritsea atsia aproapi lu ngiura sh-giucănda caplu, va mi aleapidz trei ori." Sh-cum mindui aestă, plâmsi.

15 Curund dimineata mărilii a preftisilor cu aushili, scriblii sh-tut Sinedriul fătsea consiliu, în ligără Isusul, lu dusiră nafoară sh-lj-i-lu-deadiră al Pilat. 2 Sh-Pilatul lu ntribă: "Tini eshti amirălu a ludeilor?" Sh-elu apăndisinda lji dzăsi: "Tini dzăts!" 3 Mărilii a preftisilor lu acuza di multi lucri, ma elu nu apăndisea dip. 4 Pilatul lu ntribă năpoi dzăcăndă: "Nu apăndiseshi dip? Vedz ti căti lucri ti acuzească!" 5 Ma Isusul nu apăndisi dip, sh-Pilatul armasi ciudisită. 6 Tu cathi sărbătoari eara ca adet tsi sâlăghaea a lor un hăpsănit, caitsido tsi populu căfta. 7 Sh-eara tu hapsi un om aclijimată Baraba, deadun cu sotsilii a lui rebilii, tsi avea faptă un vătămară la un ribiljusir. 8 Sh-multsămea, aurlăndă, ahurhi tsi s-caftă s-facă ashă cum avea faptă totăna cu năshi. 9 lară Pilatul lă apăndisi a lor dzăcăndă: "Vrets s-vă sâlăghescu amirălu a Iudenijilor?" 10 Că lu shtia tsi mărilii a preftisilor lu avea pridată di inati. 11 Ma mărilii a preftisilor deadiră curaiu a multsămiljei s-căftă sâlăghirea al Baraba. 12 Sh-Pilatul lo zborul năpoi sh-lă dzăsi a lor: "Tsi vrets s-fac cu atselu tsi voi lu aclijimats amirălu a ludeilor?" 13 Elji aurără năpoi: "Crutsisits-lu!" 14 Sh-Pilatul lă dzăsi a lor: "Ma tsi arău ari faptă?" Atumtsea elji aurără sh-ma multu: "Crutsisits-lu?" 15 Tră atsea Pilatul vrândă s-lj-i arăsea a multsămiljei, lă-u sâlăghi Baraba. Sh-după tsi zăpăliră Isusul, lă-u deadir a lor tsi s-lu crutsisea. 16 Sh-suldatsilii lu-dusiră Isusul tu uborlu di năuntru, tu pretorium sh-adunară tută cohorta. 17 Lu-nviscură cu mitashi, lji mplătită ună căruni di schinji sh-lj-i-u băgară pri capă 18 Deapoea ahurhiră s-lu salutească, dzăcăndă: "Sănătati amirălu a ludeilor!" 19 Sh-lu agudea pristi capă cu un călam, lu scuhea sh-dzinucljinda dininti a lui, lu alăvdă. 20 După tsi arăsiră cu năsu, lu disviscură mitasha, lu nviscură cu stranjili a lui, sh-lu scoasiră afoară s-u crutsisea. 21 Elji ursiră un călător, Simonul di Cireneia tsi s-turna dit agru, tatălu al Alexandru sh-al Rufi, tsi s-lu tsănea crutsea a lui. 22 Deapoea lu dusiră Isusul tu locu aclijimată Golgota, tsi va s-dzăcă "Locu a Cafcăljei." 23 Lji deadiră s-bea yină misticat cu njiră, ma elu nu u lo. 24 Sh-după tsi lu crutsisiră, lji părtăsără stranjili a lui sh-arcară soarti tsi s-shtia tsi va avea

cathiunu. 25 Eara oara a treia căndu lu crutsisiră. 26 Scritura tsi spunea itia a cătișurisiriljei tsi eara băgată a ta s-cunoashti." 27 Deadun cu năsu crutsisiră doi furi, un tu nandreapta a lui sh-grits." 28 [Ashă si plini Scritura a Petru lui-vini tu minti zborul tsi Isusul lji avea tsi dzătsi: "Elu s-luguri cu urutsilii."] 29 Sh-atselji tsi dzăsă: "Tini tsi aspărdzeai templu sh-lu adrai di trei dzăli, 30 ascapă-ti sh-dipună di crutsi." 31 Tutashă sh-mărilii a preftisilor shi scriblii arădănda dzătsea cu un alantu: "Alantsilii lă ascăpă, ma elu nu poati s-ascăpă. 32 Hristolu, amirălu a Israelui, s-dipună tora de crutsi tsi s-lu videm shi s-lu pistipsim." Sh-atselji tsi eara crutsisit deadun cu năsu, lu ngiura. 33 Deapoea căndu vini a shasea oară, ntuneariclu amvăli tut loclu păñă la a noaua oară. 34 Sh-la oara a noaua Isusul aură cu boatsi analită: "Eloi, Eloi lama sabacthani?", tsi va s-dsăcă: "Dumnidălu a meu, Dumnidălu a meu cătse mi ai alăsat?" 35 Sh-niscăntsă di atselji di aproapi, căndu avdzără, dzăsiră: "Ia, elu ma greashti al Ilia!" 36 Atumtsea un di năshii vini trăoară mulje un sfungar tu puscă, sh-după tsi u băgă tu un călam lji-u deadi s-bea, dzăcăndă: "Alăsats-lu, s-videm macă va yină Ilia s-lu dipun nghios." 37 Ma Isusul cum featsi un sghileari mari deadi sufilitu. 38 Sh-velul tu templu s-disică pi dau di nsus păñă nghios. 39 Centurionul tsi stătea năinti al Isus, căndu vidzu că Isusul zghili ashă, sh-deadi sufilitu, dzăsi: "Dealihă a estu om eara Hilijilu a Dumnidălui!" 40 Atsia eara tutashă sh-muljerili tsi videa di diparti. Namisa di năsi eara Maria Magdalena sh-Maria, muma a lacovul atsel njiclu sh-al lose, sh-Salomeia, 41 tsi lu avea urmat sh-lj-i avea huzmitipsită di căndu eara tu Galile, eara sh-multi alti tsi avea vinit deadun cu elu tu Ieruzalem. 42 Tora s-apruche seara, sh-eara Etimăsirea, tsi va s-dzăcă apirirea di Sămbătă, 43 Iosif dit Arimatea, un consilier respectat, cai ashtipta amirăriljea a Dumnidălui, cu curaiu intră la Pilatul sh căftă truplu al Isus. 44 Sh-Pilatul s-ciudisi tsi ora elu avea murit. Aclijimă centurionul sh-lu ntribă macă avea murit di mult chiro. 45 Shi cum si siguripsi di centurionlu, lji lu alăsă truplu al Iosif. 46 Aestu, după tsi acumpără ună păndză, lu dipună Isusul di crutsi, lu amvărti cu păndză sh-lu băgă tu un murmintu tsi erea disfapt tu cheatră, deapoea arucuti un cheatră dininti di usha a murmintului. 47 Sh-Maria Magdalena sh-Maria, muma al lose mutrea iu lu băgară.

16 Cum tricu Sămbătă, Maria Magdalena sh-Maria, muma al lacov, sh-Salomea, acumpărării njurizmati s-nidzea s-aundzea Isusul. 2 Dimineata tu prota duză a stămănlăiei, multu curund, eali viniră la

murmintu cându ma isha soarili. 3 Sh-dzătsea namisa di năsi: "Cai va nă-u arucutească cheatra di la intrarea a murmintului?" 4 Ma cându sculară ocljilji, vidzură că cheatra eara arucuită cu tută că eara multu mari. 5 Intrără la murmintu sh-vidzură un tinir tsi eara apunat di nandreapta, nviscut cu albi, sh-armasiră aspărată. 6 Ma elu lă dzăsi a lor: "Nu vă aspărataș! Voi căftats Isus Nazareanul tsi eara crutsisită, elu s-nyle, nu easti aoa. Ia, loclu iu eara băgată. 7 Tora immnats s-lă-dzătsets a ucenitsilor a lui sh-a Petru lui că elu ma s-dutsi dininti di voi tu Galilea, aclo va lu videts ashă cum vă dzăsi." 8 Sh-eali ishiră trăoară sh-fudziră dit murmintu că li acătsă cutremburlu sh-ciudia, sh-nu lji-dzăsiră tsiva a vârui că avea frică. 9 (note: *The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.*) [Tora Isusul după tsi eara nyeat dimineatsa tu protauzu a stămănljei, s-fănipsi prota ali Marii Magdalena, di la cai avea aghunit shapti demonji. 10 Ea s-dusi sh-lu spusi a lor tsi eara deadun cu năsă tsi văita sh-plăndzea. 11 Ma aeshtă cându avdăzără că eara yiu shi s-vidzu di ea nu lu pistipsiră. 12 După aesti lucri, s-fănipsi tu ună altă formă a doilor di năshi, tsi ma nidzea tu hoară. 13 Sh-elji s-dusiră sh-lu spusiră la alantsi, ma nitsi aeshti nu lu pistipsiră. 14 Tu soni s-fănipsi a unsprădzatsilor cându eara la measă sh-lji vârghi tră nipistipsirea a lor sh-tră chitrisirea a inimănljei, că nu avea pistipsită la năshi tsi lu avea vidzută nyeat. 15 Deapoea lă dzăsi a lor: "Nidzets tu tută lumea sh-predicats evanghelul a tutulor. 16 Atselu tsi pistipseashti shi s-păteadzi, va s-hibă ascăpat. Ma atselu tsi nu ari pistipsit va s-hibă giudicat. 17 Aesti săntu semnili tsi va s-urmeadză atselji tsi va s-pistipsească: tu numă a mea elji va li aghunească demonijili sh-va s-grească limbi nali, 18 va li acătsă cu măna năpărtsili, sh-macă va s-bea tsiva ti muriri, nu va s-facă tsiva arău, va s-bagă mănjili pi lăndzitsili sh-aeshti va s-vindică." 19 Domnul Isus, după tsi lă gri a lor, si sculă tu tser shi s-apună tu nandreapta a Dumnidzălui. 20 Deapoea elji fudziră sh-predicară iutsido, iară Domnul lucra deadun cu năshi sh-alihipsea zborlu cu seamnili tsi lu urma. Amin.]

1 Timoteu

1 Pavlul, apostul al Isus Hristos, cu dimândăciunea al Dumnidzău, Ascăpătorul a nostru, sh-al Domnul Isus Hristos, tsi easti nădja a noastră, 2 al Timoteu, hiliju a meu alihios tu pisti: Har, njilă sh-pace di la Dumnidzălu Tatāl a nostru sh-di la Isus Hristos, Domnul a nostru. 3 Ashă cum ti păräcălsii căndu mi nchisii cătră Machidunii, shedz tu Efes s-dimândză niscăntsă oaminji tsi s-nu nveatsă ma nvitsături arădioasi, 4 s-nu ascultă mituluyii sh-ghenealoghii tsi nu au bitisiri, tsi facă ncăceari ma multu dicăt năintirea a faptilor a Dumnidzăului sh-tsi s-andoapir tu pisti. 5 Năetea aishtei dimândăciuni easti vrearea di-la ună inimă curată, di-la ună conshtintsă chischină sh-di-la ună pisti fără ipucrizii. 6 Niscăntsă, cara s-dipărtără di aesti lucri, s-turnără la zboari goali. 7 Elji vor s-hibă nvitsători a legiljei, ma nu aduchescu nitsi atseali tsi dzăc, nitsi atseali tsi spun cu sigurantsă. 8 Sh-noi shtim că legea easti bună, macă omlu u foloseashti cum prindi. 9 Noi shtim, că legea nu easti faptă ti ndreptul, ma ti atselji tsi ncalcă legea, tră-ribelijili, tră atselji fără-dumnidză, tră amărtioshiji, tră nisămtsălij sh-lăvoshilji, tră atselji tsi vatămătălă sh-muma, tră vătămătărli, 10 tră curvarilji, tră homosexualilji, tră arăchitorilji a oamnilor, tră arăditorilji, tră atselji tsi ncalcă spigiurarea, sh-tră caitsido altu tsi easti contra a nvitsătărălei atsiliei sănătoasă. 11 Aestă nvitsătură easti după Evangelhel a măririlei a ghinicuvăntatului Dumnidză tsi nji si pistipsi a njia. 12 Mini hăristisescu Hristolu Isus Domnul a nostru, tsi nji deadi fuchii, că mi află axiu tră pistipsiri, sh-mi băgă tu lucru. 13 Cu tută că cama năñiti earam blăstimător, avinător sh-tiran, Dumnidzălu nji deadi njilă, că li fătseam di nishtirea sh-nipistipsirea a mea. 14 Harea a Domnului a nostru nji si deadi cu artirsiri deadun cu pistipsirea sh-vrearea tu Isus Hristos. 15 Aestu zbor easti pistipsit sh-axiu ti aprucheari didip: Hristolu Isus vini tu lumi ti ascăpari amărtioshiji, di la cai mini escu protlu. 16 Tră atsea mi njilui mini ca protlu a amărtioshilor, tsi Isus Hristolu s-aspună ma năinti tu mini tută arăvdarea a lui, tsi s-earam ca urnechi tră atselji tsi va s-pistipsească tu năsu tră bana eternă. (aiōnios g166) 17 Tră atsea a Amirălui eternu, nimuritlu, nividzutlu, singurlu Dumnidză, s-lji hibă tinjii sh-măririi tu eta a etilor! Amen. (aiōn g165) 18 Ma ts-u pistipsescu aestă dimândăciuni, hiliju a meu Timoteu, după prufitipsiril tsi s-featsiră ma năinti tră tini, tsi după atseali s-fatsă alumta atsea buna, 19 tsăñanda pista sh-ună conshtintsă bună. Niscăntsă alipidănda, cădzură di

pista a lor. 20 Di aeshti suntu Imeneu sh-Alexandrul, tsi mini lji pridedu tu mănjili a Satanului tsi s-nveatsă s-nu blastimă.

2 Tsă fac rigeai năinti di tuti, si s-facă spigiurari, rugăciunji, interviniri sh-hăristisiri tră tuts oaminjili, 2 tră amiradzlj sh-tră tuts atselji cai suntu tu puteari, tra s-putem s-tritsem ună bană arihătipsă sh-tu pace cu itsi dumnidzăsiri sh-tinjii. 3 Aestă easti bună sh-arisită năintea al Dumnidzău, Ascăpătorulu a nostru. 4 Elu va tsi tuts oamnjili si ascapă shi s-agiuungă la cunushtearea a alihiljei. 5 Un easti Dumnidzălu, sh-un singur easti misitlu ntră Dumnidzălu sh-oamnjili: Hristolu Isus om, 6 tsi deadi bana ca arăscumpărari tră tuts, ca mărtirii tu chirolu tsi prindi. 7 Tră atsea mini mi băgară predicator sh-apostul – dzăc alihea, nu arăd – nvitsător la păngănjili tu pisti sh-tu alihea. 8 Voi, tsi bărbatsli s-păräcălsescă iutsido, sculănda mănjili atseali curati, făra năriri sh-fărăngrăni. 9 Tutashă, voi tsi sh-muljerili si nvească cu simplitati, cu tăpinii sh-cu tinjii, sh-nu cu cusitsi sh-cu furii, cu mărgăritări sh-cu stranji scumpi, 10 ma cu fapti buni, cum lă-au hari a muljerilor tsi suntu spigiurati la Dumnidzău. 11 Muljearea s-nveatsă tu tătseari, sh-cu sumbăgari tră tuti. 12 Mini nu u alasă muljearea tsi s-nveatsă, sh-nitsi s-aibă autoritatii pristi bărbatlu, ma si sta tăcută. 13 Că ma năinti s-featsi Adamlu, sh-deapoea Eva. 14 Sh-nu s-arăsi Adamlu, ma muljearea s-arăsi sh-cădzu tu amărtii. 15 Cu tută atsea ea va si-ascapă prit amintarea a cilimenjilor, macă ea va armăna tu pisti, tu vreari sh-tu sâmtătsiri cu tăpinii.

3 Aestu zbor easti pistipsit: Macă vără va si s-facă episcop, lucru bun va. 2 Lipseashti tsi episcopulu s-hibă fără cusuri, bărbat a unei singur muljeari, mintimen, misurat, respectat, oaspiror, cădăr s-nveatsă sh-altsă, 3 s-nu hibă dată după yinlu, s-nu hibă violent, ma s-hibă arăvdător, s-nu hibă gindăvos, s-nu hibă tămăcheare a păradzilor. 4 Elu prindi s-hibă om tsi u nicuchireashti ghini casa a lui sh-prindi s-aibă cilimenjili ursits sh-cu multu respect. 5 Că macă vără nu shtii s-nicuchirească casa a lui, cum va s-aibă căshtigăti bisearica a Dumnidzăului? 6 Episcopulu s-nu hibă macăt-turnat tu pisti, tra s-nu lji crească mintea shi s-cadă tu pozita a cătădzicăsiriljei a draclui. 7 Elu prindi s-aibă mărtirii bună di la atselji di nafoară, tsi s-nu cadă tu rushinari shi s-nu s-acatsă tu laclu a draclui. 8 Tutashă diaconjili prindi s-hibă cu tinjii, nu cu doauă făts, s-nu si s-da dup multu yin, s-nu hibă tămăcheare di amintatic ni-ndreptu. 9 Elji prindi s-tsăñă cu conshtintsă curată mistiryiul a pistiljei. 10 Aeshti si s-băgă ma năinti tu provă, deapoea s-facă

huzmitipsirea a lor macă suntu fără cusuri. **11** Muljerili a lor s-hibă tinjisiti, nu munafitsi, ma misurati sh-pistimeni tu itsido. **12** Diaconilji s-hibă bârbatsilji a unei singur muljeari, s-lă nicuchirească ghini cilmenilji sh-alants oaminji ali fumelji. **13** Că atselji tsi au faptări ficiori sh-nipots, aeshti s-nveatsă ma năinti să ghini diaconia, amintă numă bună shi mari sigurantsă spună dumnidzăsirea cătră atselji di casa a lor tu pista al Isus Hristos. **14** Ma ts-li scriu aesti lucru că am nădii că va yină trăoară la tini, **15** ma, ma mi amănaï, să shtii că cum oamnijili prindi si s-poartă tu casa al Dumnidzău, că voi crishtinilji hits bisearica a Dumnidzălui atsilui yiulu, colona shi thimeliju a alihiljei. **16** Shi fără shubei că mistiriyil a pistiljei easti mari: Hristolu s-fânirusi tu trup, s-ndraptă tu Duh, s-aspusi la anghiljei, s-ghinîhâbârsi la păngânilji, s-pistipsi tu lumi, s-anâltsă tu măriri.

4 Duhlu dzâtsi curat, că tu chirolu di soni niscântsă

va u aleapidă pista, sh(va urmeadză duhurili arădioasi shi nvitsături a demonilor. **2** Atselji nveatsă arădearili cu ipucrizii, sh-au conshtintsă moartă, sharsă cu her ardios. **3** Elji va curmu nsurarea shi va s-vă ursească s-nu măcats niscânti de măcărili tsi Dumnidzălu adră si s-ljea cu hăristisiri di atselji tsi pistipescu shi l-cunoscu alihea. **4** Că itsi făptură a Dumnidzălui easti bună sh-tsiva nu easti ti arucari, macă s-ljea cu hăristisiri, **5** că easti sâmtsăsită prit zborlu a Dumnidzălui sh-prit părăcălsirea. **6** Macă lă-li nvetsi aesti lucri a fratsilor sh-a surârilor, tini va s-hii un huzmichear bun al Isus Hristos, hrănit cu zboarili a pistiljei sh-a nvitsătûrilei atsiliei buni, tsi urmeshti. **7** Dipărteadză-ti di părăvulili zurliti sh-prufani, shi nveatsă-ti tu dumnidzăsiri, **8** că talimea a truplui easti ti putsăni chiro axiu, ma dumnidzăsirea easti axiu ti itsido, că ari tăxirea a banâljei di tora shatsiljei tsi va yină. **9** Aestu zbor easti pistipsit sh-axiu di apruchiarididip. **10** Tră-aestă, noi ma lucrăm multu shi alumtăm, că avem nădăit la Dumnidzălu atsel yiulu, tsi easti Ascăpătorlu a tutu oamnijilor, shi ma multu a pistimenijilor. **11** Ursea aesti shi nvetsăli aesti lucri. **12** Vără s-nu u atimusească tinireatsu a ta atsea noaua, ma făti exemplu di pistimeni tu zbor, tu purtari, tu vreari, tu pisti sh-tu chischineatsă. **13** Bagă mîntea la ghivâsirea discljsă a Scruturâljei, la urnipsirea shi la nvitsătûră păñă s-yină mini. **14** Nu lalasă după măñă doara tsi ts-eastii dată prit prufitipsiri, cu bâgarea a mănjilor pri tini di-la aushilji. **15** Mindua-ti di aesti shi s-armânni didip tu aesti, tsi năintarea a ta s-hibă vidzut di tutu. **16** Afirea-ti tini sh-nvitsătura a ta, veaglijii aesti lucri, că, făcându ashâtsi, va s-ascachi bana a ta shi atselji tsi ti ascultă.

5 Nu vărghea cu aspru un aush, ma urnipsea-lu ca tatâli a tău, sh-ma tinirlji ca frats, **2** moashili ca muma, fetili ca surâri cu chischineatsă. **3** Tinjisea shi s-tinjisească părintsălii a lor, că aestă easti arăsită năintea a Dumnidzălui. **5** Shi atsea tsi easti dealheea veduvă sh-ari armasă singur, nădăeashti la Dumnidzălu shi armâni tu spigurari shi tu rugăciunji noapti sh-dzuă. **6** Lară atsea tsi bâneadză nifrânat, cu tută că bâneadză, easti moartă. **7** Dimândă-lă sh-aesti, tsi nitsiună s-nu hibă cu cusuri. **8** Macă vără nu s-căshtigheadzi di oamnijili a lui, sh-ma multu di atselji a casăljei a lui, elu u ari alipidat pista shi easti ma arău di un nipistimen. **9** Ună veduvă si s-registreadză tu lista a veduvilor, ma s-hibă nu ma noauă di shaidzătsi di anji, shi s-aibă avută un singur bârbat. **10** Ea s-aibă mărtirii tră fapti buni, tsi ari criscută cilimenilji a ljei, ari ashiptătă xenilji, ari aspilață cicioarili a sâmtsâlror, ari agiutat niavutlji, shi easti puituită dipriună cu itsido lucru bună. **11** Ma nu aproachi veduvili ma nali, că, cându va si s-da după vrearii a lor, va s-arnisească Hristolu sh-va caftă si s-mărită. **12** Deapoea ljea pri năsi giudicata, că au ncălcăt pista di prota. **13** Meti eali si nveatsă s-hibă timbeli imnănda casă di casă, sh-nu mash timbeli, ma sh-dărdăroasi zburănda di geaba. **14** Tră atsea, voi tsi veduvili atseali nali si s-mărită, s-aibă cilimenji, si s-facă nicuchiri a căsilor shi s-nu da a contrarliu vără tră greari ti arău, **15** că niscânti tora s-turnără surmeadză Satanlu. **16** Macă vără pistimen ari veduvi tră căshtigari, s-li agiută shi s-nu si facă sartsină a bisericăljei, tsi bisearica s-poată s-agiuță atseli tsi suntu tu ananghi. **17** Aushilji tsi chivernisească ghini lucrili a bisericăljei, si s-tinjisească di două ori, ma multu atselji tsi s-apustusescu cu predicari sh-cu nvitsari. **18** Că Scritura dzâtsi: "Nu lji leagă gura a boulii cându alunseashti tu grănar," shi: "Lucrutorul u ari cu dhichi paga a lui." **19** Nu aproachi nitsi ună acuză contra un aush, mash cându ari doi ică trei martiri. **20** Lară atselji tsi amărtisescu vărgheajii năintea a tutulor, tsi sh-alantsălii s-au frică. **21** Mini ti spigură năintea a Dumnidzălui, al Hristos Isus sh-a anghiljilor atsilor aleptsă, tsi s-li fatsă aesti dimândăciuni fără pri-giudicari, shi nu fă tsiva cu hătări. **22** Nu ajujniseati s-badză mănjili la vară tsi su numeshti tră huzmitipsiri shi nu ti fă urtag tu amărtilli altsilor. Veaglijii-ti chischin! **23** Nu bea mash apă, ma ljea putsăni yin di stomaclu a tău sh-di lăngoarili a tali atseli multi. **24** La niscântsă oaminji amărtilli s-

veadă lishor sh-imnă năintea a lor tu giudicată, iară la facă avuts cu fapti buni, s-hibă giumertsă sh-etinji tră altsă s-veadă ma napoi. 25 Tutashă, sh-faptii atseali dari, 19 adunănda ca ayishteari un bun thimelju tră buni s-ved, ma sh-atseali tsi suntu nividzuti nu pot s- yinitura, tsi s-aglundzemu bana alihioasă. 20 Timote, veaglji atsea tsi tsă s-ari pistipsită, firinda di zboarili atseali di geaba sh-lumeshti sh-di cuntrărilii atsiljei tsi cu nindriptati (gabimisht) s-aclejami shtiintsă, 21 tsi lu ambrătsisiră niscântsi shi ishiră di pisti. Harul s-hibă cu voi!

6 Tutsi săntu sum giuglu a sclăviliilei si lji lugursească nicuchirlji a lor axii ti itsi tinjii, tsi numa a Dumnidzăului sh-nvitsătura a noastră nu si s- ngiură. 2 Shi atselji tsi li au nicuchirlji pistimenji, s-nu lji atimusească că săntu frats, ma s-lă servirească sh- ma ghini, că atselji tsi au hăiri di lucrul a lor săntu pistimenji sh-vruts. Nveats-lă aeasti lucru sh-dimăndă- lă. 3 Macă vără nveatsă ună nvitsătură altă shi nu ascultă zboarili atseali sănătoasi a Domnului a nostru Isus Hristos sh-nvitsătura după dumnidzăsirea, 4 elu easti fulid shi nu shtii tsiva. Elji va ma multu debatsili shi ncăcearili cu zboari, di-la cai s-amintă zilia, ncăcearea, ngiurărilii, shubeili atseli arăli, 5 debatsili di geaba a oamnilor cu minti asparti shi guliti di alihea, tsi minduescă că dumnidzăsirea easti tră amintari. 6 Ma dumnidzăsirea adutsi un mari amintatic, macă omlu s-hărseashti cu atsea tsi ari. 7 Că noi nu avem adus tsiva tu aestă dunjauă, sh-nu va-lom tsiva cu noi. 8 Macă avem s-măcăm shi s-nă nvisitem, s-himă hărăstisită cu aestă. 9 Ma atselji tsi vor si s-facă avuts, cad tu cărteari, tu cearc sh-tu multi orixi ni-minduiti sh-zăřasiti, tsi li afundusescu oaminjilji tu cădeari sh-aspărđzeari. 10 Că vrearea di păradzi easti rădătsina a tut arăilor, shi avândă orixi multă, niscântsi s-dipărtără di pisti sh-pătsără multi dureari. 11 Ma tini, omlu a Dumnidzăului, dipărteadză-ti di aesti sh-urmeadză ndriptatea, dumnidzăsirea, pista, vrearea, arăvdarea shi muljeatsa-a-inimăljei. 12 Alumtă-ti tră alumta atsea buna a pistăljei. Ambrătsăsea bana eternă, tu cai ti aclijimară sh-tră cai ai dată bună mărtirii tră pista năintea a mults martirii. (aiōnios g166) 13 Ma ti spigjură năinti a Dumnidzăului, cai da bană a tutulor shi năinti a Hristului Isus, tsi deadi ună mărtirii bună năintea al Pontius Pilat, 14 s-lu veaglji aestă dimăndăciuni fără damcă sh-cusuri, până cându s-aspună Domnul a nostru Isus Hristos. 15 Elu tu chirolu tsi lipseashti va si s-aspuñă di Dumnidzălu, ghinicuvăntatlu shi singurlu Domnitor, Amirălu a amirărilor shi Domnul a domnilor. 16 Elu singur u ari nimurirea shi sta tu lunjină niaprucheată, tsi nitsiu nu u ari vidzută pute shi nu poati s-u veadă. Atsilui s-lji hibă tinjia shi putearea eternă! Amen. (aiōnios g166) 17 Dimăndă- lă avutslji a lumiliei aishtei s-nu hibă pirifanj, shi s- nu nădăească la ayishteara tsi easti nisigur, ma tu Dumnidzălu, tsi nă da cu multeatsă itsido s-nă hărsească. (aiōn g165) 18 Dimăndă s-facă ghinetsi, si s-

2 Timoteu

1 Pavlul, apostulu al Isus Hristos prit vrearea a Dumnidzălui, tră bana tăxit prit pista tu Hristolu Isus, 2 al Timoteu, hiljilu a meu vrut: Har, njilă sh-pace di la Dumnidzău Tatăl, shi di la Hristolu Isus, Domnul a nostru. 3 Hăristisescu Dumnidzălu, a cui Ijhuzmitipsescu ashă ca ntănjili a melji cu conshtincă curată, tsi fără păpsiri ti aduc aminti tu păräcălsirili a meali, noaptea sh-dzua. 4 Cându aduc aminti lăcrinjili a tali, am multu dor s-ti ved tra s-mi umplu cu harauă, 5 că aduc aminti pista atsea aliihioasa tsi easti tu tini, cai ma năinti eara la maia a ta Loida sh-la muma a ta Euniche sh-escu sigur că easti sh-la tini. 6 Ti adestu motiv ma ts-u tăcănescu, s-u disheptpsi doara al Dumnidzău tsi easti tu tini cu băgarea a mănjilor a meali. 7 Că Dumnidzălu nu nă deadi Duhlu tsi nă da frică, ma Duhlu tsi nă da fuchii, vreari sh-frunimeatsă. 8 S-nu ai arushăni s-mărtirseshtă Domnul a nostru, sh-di mini, hăpsăntitu a lui, ma munduia-ti deadun cu mini ti evanghelul după putearea a Dumnidzăului. 9 Elu nă ascăpă shi nă aclijimă cu ună aclijimari sămtă, nu după faptili a noastri, ma după scupolu a lui sh-după harlu, tsi nă si deadi tu Hristolu Isus năinti di ahurhita a chiroliu. (aiōnios g166) 10 Tora s-fânirusi prit aspunearea a Ascăpătorului a nostru Isus Hristos, tsi dărămă moartea shi scoasi tu lunjină bana sh-nimurirea prit evanghelul, 11 tră atsel, mini mi băgară predicator, apostul shi nvitsător. 12 Di idya itii mini ma mi munduescu sh-di aesti, ma nu am arushăni, că shtiu la cai am pistipsită sh-escu sigur că elu poati s-u veaglijii atsea tsi nj-ari pistipsită păñă tu atsea dzuă. 13 Tsân-lu modelu a zboarilor atseali buni, tsi avdăsh di la mini cu pisti sh-vreari, tsi suntu tu Hristolu Isus. 14 Veaglijii ayishtarea atsea buna tsi s-pistipsi a tsâia prit Duhlu Sântu tsi bâneadzi tu noi. 15 Tini lu shtii că tuts atselji tsi suntu tu Asia njî turnară plătărilii, sh-namisa di elji Fighelul sh-Hermogenul. 16 Domnulu s-lji da njilă a casâljei a Onesiforului, că di multi ori nj-deadi curaiu sh-nu avu arushăni di prânghili a meali. 17 Shi, cându vini la Roma, mi căftă multu păñă-cându mi află. 18 Domnulu s-lji da s-află njilă di partea a Domnului tu dzua a lui. Tini lu shtii multu ghini căt aqiuatari pii feasti tu Efes.

2 Tini, hiljilu a meu, nvārtusheati tu harul tsi easti
tu Hristolu Isus, 2 sh-atseali tsi avdzāsh di la mini
nāintea a multisor martirii, dā-li la oaminji pistimenji,
tsi va s-poatā s-nveatsā sh-altsā. 3 Tini impartsā-li cu
mini munduirili, ca un suldat bun al Isus Hristos. 4 Cā
nitsiunu di atselji tsi s-ducā suldat nu s-minteashti

cu lucrili a banăljei, tsi s-lji arăsească atsilui tsi luară loată tu armată. 5 Tutashă, macă vără ljea parti tu arenă ca dalagător, nu si incuruneadzi ma s-nu aibă alăgată după regulili a giocului. 6 Agricultorlu tsi lucrează multu prindi s-lu ljea protul birichetlu. 7 Minduia tră atseali tsi tsă dzăc, că Domnul va tsă da minti tră tuti. 8 Adu aminti tsi Isus Hristolu, di fara a Davidului, s-nyie dit mortsă, după evanghelul a meu, 9 tră cai mini ma mi munduescu până tu prânghi ca un arău-făcător. Ma zborlu a Dumnidzălui nu se leagă cu prânghi. 10 Tră atsea mini li aravdu tuti tră itia a aleptilor, tsi elji s-aibă ascăparea tsi easti tu Hristolu Isus, deadun cu mărire eternă. (aiōnios g166) 11 Aestu zbor easti pistipsit, că: Macă noi murim cu năsu, sh-va s-băñăm cu năsu. 12 Macă noi arăvdăm, va s-domnim deadun cu năsu. Macă va lu alipidăm, sh-elu va nă aleapid. 13 Macă him nipistimenji, elu armăni pistimeni. Că elu nu poati s-aleapid bănaticlu a lui. 14 Adu-lă aminti atsilor aesti lucri, spigurândă năintea a Domnului s-nu să ncaci cu zboari, că nu axizeashti shi fatsi arău atsilor tsi avdu. 15 Bagă mintea s-eshi năintea a Dumnidzălui ca om aprovat, ca lucrutor tsi nu ari cătse si arushuneadză, că dzătsi ndreputu zborlu a alihiljei. 16 Afirea-ti de zboarăli atseli goali, tsi li dipărteadză oamnijii ma multu di Dumnidzălu. 17 Nvitsătura a lor va să scursească ca ună cangrenă. Di aeshti suntu Himeneul sh-Filetul. 18 Elji s-dipărtaără di alihea, dzăcăndă că nyiearea easti faptă shi răstoană pista a niscântsălor. 19 Cu tut atsea, thimelijiu atsel vărtoslu a Dumnidzălui sta niminat, sh-ari aestă vulă: "Domnul lji cunoashtă atselji tsi suntu a lui," shi: "Caitsido tsi acatsi n-gură numa a Hristolui s-dipărteadză di arăutatea." 20 Tu ună casă mari nu ari mash vasi di furii sh-di asimi, ma sh-di lemn sh-di lut, născântă tră tinjisiri, alantili nu tră tinjisiri. 21 Macă vără s-cătărseashti di aesti lucri, va hibă un vasu di tinjii, sâmtăsit sh-lipsit di Mastru, etimăsit di itsi lucru bun. 22 Dipărteadzăti di orixile a tinireatsăljei sh-duti după ndriptatea, după pistea, după vrearea sh-după pacea, deadun cu atselji tsi aclejamă Domnul cu inimă curată. 23 Afireati tutashă di cuvendzăli atseali glari sh-fără minti, shtiinda că atseali aducă ncâceari. 24 Că huzmichearul a Domnului nu prindi si s-ncaci, ma

3 ribă mică cu turtă, unde S-nveată sănătății și arăvdător. 25 S-nveatsă cu muljeatsă contrarăilii, cu nădii că Dumnidzălu lă da a lor mitănjusirea tsi s-agiungă s-cunoască alihea, 26 și s-yină tu minti, ascăpândă di cearcul a dracului, tsi lă ari acătsat roghi s-fac vrearea a lui.

3 Prindi s-u shtii aestă: tu dzălili di ma năpoi va După aestă mi aschteapti curuna a ndriptatiljei tsi yină chiro greu. 2 Oaminjiji va hibă egoishtsi, Domnul, Giudicătorlu atsel ndreptu, va nj-i u da atsea tămăchearii di păradi, alăvdători, pirifanji, blăstimători, niascultători a pârintsălor, aharishti a buneatsăljei, nipistimenji, 3 ni-durutsi, ni-puitutsi, zburători, ni-tsănutsi, cătilji, tsi nu l-vor buna, 4 prudotsi, cap-groshi, fuldulji, cheflui ma multu di căt dumnidzescu. 5 Dalmatsia. (aiōn g165) 11 Cu mini easti mash Luca, Atselji suntu dumnidzescu tu videari, ma alipidats a Ijea-lu Marculu sh-adu-lu cu tini, că nj-easti multu puteariljei a Dumnidzălui. Sh-di aeshti dipărteadzti. 6 Că di la aeshti suntu atselji tsi intră pri căsi shi 13 Cându s-yinj, adu cu tini mantelul tsi lu alăsai tu li arădă mulerili atseli ngărcati cu amărtii, apucati Troadă tu Carpul, sh-cărtisili, ma multu pergamениli. di orixi soi di soi. 7 Elji nveatsă totăna, ma pute nu 14 Alexandru, căldărarlu, nji featsi multi arăi. Domnul poată s-agijungu la cunushtarea a alihiljei. 8 Shi s-lji-u arăsplătească după faptili a lui. 15 Afirea-ti sh-ashă cum lannes sh-lambresul lu cuntrară Moisiul, tini di năsu, că ncuntră multu zboarili a noastri. 16 ashă shi aeshti nvitsători s-cuntreadză a alihiljei, La apărarea a mea atsea di prota tu giudic vără nu suntu oaminji mintiaspartă, sh-arnisits tu pisti. 9 eara cu mini, ma tuti mi apărătsiră. Aestă s-nu si s-Ma aeshti nu va neagă multu năinti, ashă cum lă numiră di căbat. 17 Ma Domnul stătu ningă mini shundzi sh-atsilor doi, că zurleatsa-a lor va s-easă tu-padi sh-va s-veadă di tută. 10 Sh-tini lu urmash diaproapi nvitsătura a mea, purtarea, scopolu, pista, ascăpădi di gura a Ijundarlu. 18 Sh-Domnul va mi arăvdarea, vrearea, insistarea, 11 avinărilii, munduirili tsi pătsăi tu Antiochi, tu Iconio, sh-tu Listra. Tini shtii shtiiindu di la cai li nvitsash. 15 Di cu ficiureatsă l-unoshti Sămtili Scrituri, tsi pot s-ti facă shtiu tră ascăparea prit pistipsirea tsi easti tu Hristolu Isus. 16 Tută Scritura easti insuflat di Dumnidzălu sh-lipsit tră nvitsari, căndărsiri, ndridzeari sh-educatii ti ndriptati, 17 tsi omlu a Dumnidzălui s-hibă perfectu, sh-itimăsit ti itsi faptu bun.

4 Ma ti spigiur, năintea a Dumnidzălui sh-a Hristolui Isus, tsi yini tră giudicari yilji sh-mortsăli, tu fănrusirea a lui sh-tu amirăriljea a lui. 2 Preadică zborlu, insisteadză cu chiro sh-fără chiro, ndreadză sh-vărghea, urnipsea sh-nveatsă cu arăvdari. 3 Că va s-yină chirolu căndu oaminjiji nu va u arăvdă nvitsătura atsea buna, ma, după capriciulu a lor, va s-adună anvărliga a lor buluchi di nvitsători tră gădălicari urecljili 4 sh-va li dipărteadză urecljili di alihea shi va li-aducă cătră părăvulili. 5 Ma tini stăi cu minta alimtă tu itsido, arăvdă munduirili, fă lucrul a evanghelistului sh-mplineazd tut huzmitipsirea a ta. 6 Iară mini ma mi versu ca biutură cătră Dumnidzălu, sh-chirolu a nchisirăljei a mea agiumsi. 7 Alumta atsea buna u alumtai, u bitisii dalăgătura, sh-u vigleai pistea. 8

Titu

1 Pavlul, servitorlu a Dumnidzăului sh-apostulu al Isus Hristos. Mini escu aleptu sh-pitricut s-agiuță pista a oamnilor aleptsă a Dumnidzăului sh-elji s-cunoască alihea tsi ti dutsi tu dumnidzăsiri. **2** Atumtsea elji va aibă nădăia a banăljei eternă, tsi Dumnidzăulu, tsi nu arădi, u tăxi năinti di ahurhita a etilor, (aiōnos g166) **3** sh-tu chirolu tsi prindi lu aspusi zborul a lui prit predicarea tsi nji si pistipsi a njia prit ordinlu a Dumnidzăului, Ascăpătorlu a nostru. **4** Cătră Titi, hiljilu a meu alihios tu pistea a noastră: Har, [njilă] sh-pace di la Dumnidzăulu, Tatăl, sh-di la Domnul Isus Hristos, Ascăpătorlu a nostru! **5** Tră aestăti alăsai tu Cretă, tsi tini s-ndredzi lucrili tsi au armasă ni adrati, sh-tu cathi căsăbă s-badzi aushi cum ti ursii. **6** Cathiun di elji s-hibă nivărghit, bărbat a unei singur muljeari, s-aibă ciliemenji pistimenji, shi s-nu hibă acuzatsi ti bană disfărnată sh-niascultată. **7** Că episcopulu, ca administratorlu a casăljei a Dumnidzăului, prindi s-hibă nivărghit, nu fuldu, nu inătos, nu dat după yinlu, sh-nu om tsi imni după amintatic arushinos. **8** Ma s-hibă oaspatat, ghinivoitor, dishtiptat, ndreptu, sămtu, shi nfărnat. **9** Elu prindi s-tsăna zborul a pistiliei ashă cum lă-easti nvitsat, s-hibă ghini-pistipsit cu nvitsătura atsea alihioasa sh-axiu s-căndărsească atselji tsi grescu condra. **10** Că suntu multsă, sh-ma multsălji di atselji tsi suntu turnat dit pistea a uvreilor, suntu nicăndărsits, zburători sh-arăditori. **11** Atsilor prindi s-lă si nclijidă gura că mintească fumealji ntredzi, nvitsănda atseali tsi nu prindi, tră amintatic arushinos. **12** Un di năshi, profitlu Cretan, dzăsi: "Cretanjili suntu totăna arădioshi, agrinji arăi sh-păntic-timbell!" **13** Aestă mărtirii easti alihioasă. Tră atsea, vărghea-liji cu aspru, tra s-hibă sănătoshi tu pisti, **14** shi s-nu ascultă părvulili a ludeilor sh-dimăndărili a oamnilor, tra si s-dipărteadză di alihea. **15** Tuti suntu curati tră atselji tsi suntu curats, ma tră lăvoshli sh-tră atselji tsi nu pistipsescu, tsiva nu easti curată. Meti, sh-mintea sh-conshtintsa a lor suntu lăvoasi. **16** Elji mărtirescă că lu cunoscu Dumnidzăulu, ma cu faptili a lor lu arnisească, că suntu aghnusitsi, nicăndărsitsi sh-anaxii tră itsi lucru bun.

2 Ma tini nveatsă a alantsălor atsea tsi easti idyea cu nvitsătura atsea sănătoasă: **2** Aushilji s-hibă dishtepsă, tinjisits, fronișii, sănătoshi tu pisti, tu vreari sh-tu arăvdari. **3** Tutashă, nveatsă-lă a moashilor s-aibă purtari cum lă ari hari a sămtsălor, nu munafitsi, nu sclayii a multului yin, ma nvitsătoari a ghiniilei. **4** Eali s-nveatsă nveastili atseali nali s-vor bărbatsălii a lor sh-hiljilji a lor, **5** s-hibă fronimi, curati, acătsati cu lucrili a casăljei, buni cătră altsă, căndărsitsi a bărbătsilor a lor, tsi zborul a Dumnidzăului s-nu si s-ngiură. **6** Urnipsea-lji tutashă tinirlji tra s-hibă misurats. **7** Aspună la itsido modelul a lucrilor buni: La nvitsătură s-hits curats sh-tinjisits, **8** s-avets ună zburari sănătoasă sh-fără cursuri, tsi contrarlu s-rushineadză shi s-nu poată s-grească tsiva arău tră voi. **9** Nveatsă-lă sclayilji s-hibă sumbăgats a nicuchirilor a lor tu itsi lucru, s-lă hibă ghini-arăsit tu itsido, ni grăită condra. **10** Elji s-nu fură atsea tsi nu easti a lor, ma s-hibă ghini-pistipsit, tsi tu itsido s-fac arăsit nvitsătura a Dumnidzăului, Ascăpătorlu a nostru. **11** Că harul ascăpător a Dumnidzăului s-fânirusi tsi s-aducă ascăparea tră tuts oamnjili. **12** Harul a lui nă nveatsi s-alipidăm nippistipsirea sh-origili a lumiljei, că noi băñăm cu tăpinii, cu ndriptati sh-cu dumnidzăsiri tu aestă etă, (aiōnos g165) **13** ashiptăndă nădăia atsea ghinicuvăntata sh-fânirusirea multi-mărită a marilui Dumnidză shi a Ascăpătorului a nostru Isus Hristos. **14** Elu u deadi bana a lui tră noi, s-nă arăscumpără di itsi lucru fără di lege shi s-cură tră năsu un popul aleptu, sh-etimu tu fapti buni. **15** Nveatsă-lă aesti lucri la altsă, urnipsea sh-vărghea cu cathi puteari! Vără s-nu ti disprestsuească.

3 Adu-lă aminti atsilor tsi s-hibă sumbăgats a protsălor sh-a autoritătsilor, s-hibă căndărsits, etinji tră itsi faptă bună, **2** s-nu hibă munafitsi, s-hibă pacifitsi sh-imiri, spunănda frunimeatsă cătră tutsă oamnjili. **3** Vărăoară sh-noi earam zurlji, nicăndărsitsi, arăshi, sclayilji a origilor sh-a chehilor soi di soi, băñanda tu arăutati sh-tu zilii, aurăts sh-aurăndă unalantu. **4** Ma căndu s-aspusi bunătatea a Dumnidzăului, a-Ascăpătorului a nostru, sh-vrearea a lui tră oamnjili, **5** elu nă ascăpă, nu cu faptili atseali ndreapti tsi noi fătsem, ma după njila a lui. Elu nă ascapă cu aspilearea a amintariliei atsea noaua sh-a rinoiriliei a Duhul Sămtu, **6** tsi lu virsă fără mizură pristi noi, prit Isus Hristos, Ascăpătorlu a nostru. **7** Tră atsea noi, ndreptăsitsli cu harul a lui, s-nă fătsemu mushtinitor a banăljei eternă, tsi easti nădăia a noastră. (aiōnos g166) **8** Aestă zbor easti pistipsit. Voi tsi tini s-li aspunji cu fuchii aesti lucri, tsi atselji tsi au pistipsită la Dumnidzălu s-aibă căsătiga s-facă fapti buni. Aesti lucri suntu buni sh-ufilisiti tră caitsido. **9** Ma tini afireati di zburălii glăreshti, di ghenealoghiili, di debatili sh-di ncăcearili tră legea, că suntu anaxii sh-goali. **10** Afirea-ti di omulu tsi easti ngrănjari, după tsi s-lu ai vărghit ună oară ică doauă ori, dipărteadză-ti di elu. **11** Tini shtii că un ahtari om easti cicărdisit,

amărtiseashti, sh-easti singur-giudicată. 12 Cându s-pitrec Artemul ică Tihicul, așunțisea-ti s-yinji la mini tu Nicopoli, că apofâsii s-trecu iarna aclo. 13 Căștigheadz-ți di călătoria al Zena, a avucat lui, sh-al Apolon, tsi s-nu lă lipsească tsiva. 14 Shi s-nveatsă sh-a noshtri si s-da tu fapti buni tră ananghili urghenti, tsi s-nu hibă nifructoshi. 15 Tutsă atselji tsi suntu cu mini ts-pitrecu sănătati. Saluteadz-lji atselji tsi nă vor noi tu pisti. Harul s-hibă cu voi tuts.

Filemon

1 Pavlu, hăpsănitlu al Isus Hristos, sh-fratili Timoteu, a vrutlui Filemon, a colucrătorlui a nostru, 2 a sorăljei a noastră Apfia, shi a coluptătorlui a nostru Arhip, sh-a bisearicăljei tsi s-adună tu casa a ta: 3 Har sh-pace pri voi di la Dumnidzălu, Tatâl a nostru, sh-di la Domnul Isus Hristos! 4 Vrute Filemon, lu hăristisescu totăna Dumnidzălu a meu, cându ti aduc aminti tu părăcălsirili a meali, 5 avdzănda di vrearea a ta ti tuti oamnjilji a Dumnidzălui, sh-ti pistea tsi ai tu Domnul Isus Hristos. 6 Mini mi părăcălsescu tsi pistea a noastră unită, s-alhânduseasca cunushtearea tu itsi buneatsă tsi easti a voastră tră Isus Hristos. 7 Vrearea a ta, frate, mi ari hărăsită multu sh-mi ari diznjirdată, că iniljili a sămtsălor suntu nvărtushiti. 8 Tră atsea, cu tută că tu Hristolu am ndreptul s-ti ursescu s-fats atsea tsi prindi, 9 ma multu ti părăcălsescu tu numa a vrearijei, ashă cum escu mini, Pavlu, aush, ma tora sh-hăpsănitlu al Isus Hristos, 10 ti părăcălsescu tră hiljilu a meu Onesimu, a cui mi feciu tătal suflitescu tu prăngigli a meali. 11 Elu ma năinti eara anaxiu tră tini, ma tora easti häirlätic tră tini sh-tră mini. 12 Mini ts-u pitricui atsel năpoi; elu easti inima a mea. 13 Mini vream s-lu tsăneam atsel ningă mini tsi s-nji huzmitipsea tu loclu a tău tora tsi escu cu prănghi tră itia a evanghelui, 14 ma nu vream s-fătseam tsiva ni fără di tini, tsi ghineatsa tsi va s-fats s-nu hibă ca cu zori, ma cu vreari. 15 Că vahi tră aestă fu dispărtătă di tini ti putsăni chiro, tra s-hibă cu tini tră daima, (aiōnios g166) 16 ma nu ma ca sclav, ma, multu ma multu di sclav, ca frati vrut, ti mini, ma, ma multu ti tini, cum tu trup ashătsi sh-tu Domnul. 17 Macă tini mi lugurseshti sots, asheaptă-lu ca cum si earam mini. 18 Macă ts-ari faptă vără zărari ică ts-ari vără mprumut, s-li badză tu luguria a mea. 19 Mini, Pavlul, ma tsă scriu cu măna a mea că va s-tsă plătescu mprumutlu tra s-nu dzăc că tini njai mprumut sh-bana a ta. 20 Ie, frate, fă-nji aestă tinjii tu Domnul! Nvărtushea-nji inima tu Hristos! 21 Tsă scriai că pistipsescu că va mi ascultsă, că lu shtiu că tini va s-fats ma multu dicăt ma tsă dzăc. 22 Tu idiyul chiro, etimăsea-nji un loc tră armăneari, că nădăescu că, tră hătărea a rugăciunilor a voastri, va s-vă mi durusescu năpoi. 23 Epafrul, hăpsănitlu deadun cu mini tră itia al Isus Hristos, s-pitreatsi sănătati. 24 Marcul, Aristarcul, Dema sh-Luca, colucrătorlji a melji s-tsă pitrec sănătati. 25 Harul a Domnului a nostru, Isus Hristos, s-hibă cu duhlu a vostru. Amin!

1 Ioan

1 Noi va vă u spunem atsea tsi fu dit apărñită, atsea tsi avdžāmă, atsea tsi vidzumă cu ocljilji a noshtri, atsea tsi avem mutrită sh-avem pusputită cu mānjili a noastri tră Zborlu a banāljei, 2 că bana s-fānirusi shi noi u vidzumă sh-mārtirsimă ti năsă, shi vă u dimăndām a voauă, bana atsea de totăna, tsi eara cu Tatăl sh-nă si aspusi a nouauă, (aiōnios g166) 3 atsea tsi vidzumă shi avdžāmă, tsi sh-voi s-hitsă deadun cu noi, shi comunitatea a noastră easti cu Tatălu shi cu Hiljilu a lui, Isus Hristos. 4 Sh-ma vă scriu aesti zboari tsi haraua a noastră s-hibă ntreagă. 5 Sh-aestu easti mesajul tsi avdžāmă di la năsu shi vă-u spunem a voauă: Dumnidzălu easti lunjină shi la năsu nu ari dip scutidhi. 6 Ma s-dzătsem că avem unitate cu Elu, shi imnăm tu scutidhi, noi arădem shi nu l-băgăm tu practică alihea. 7 lară, ma s-imnăm tu lunjină, ashi cum elu easti tu lunjină, avem unitate unlu cu alantu, shi sāndzăli al Isus Hristos, Hiljilu a lui, nă cură di itsi amărtii. 8 Ma s-dzătsem că himă fără amărtii, arădem vetea a noastră shi alihea nu easti tu noi. 9 Ma s-li mārtirsim amărtilli a noastri, elu easti pistimen shi ndreptu tra s-nă ljeartă amărtilli shi s-nă cură di itsi arăutati. 10 Macă va dzătsem că nu avem amărtisit, lu fătsem năsu arăditor, shi zborlu a lui nu easti cu noi.

2 Ficiorli a melji, vă scriu aesti lucru tra s-nu amărtisits, sh-ca s-hibă că vără amărtisi, avem un avocat ningă Tatălu, Isus Hristos atsel ndreptu. 2 Elu easti curbanu tră curarea a amărtiilor a noastri, shi nu mash a noastri ma sh-tră atseali di tută lumea. 3 Di aestă shtim că lu-avem cunuscătă năsu, macă vigiljem dimăndărili a lui. 4 Atselu tsi dzătsi: "Mini lu-am cunuscătă atselu," sh-nu li veaglij dimăndărili a lui easti arăditor, shi alihea nu easti tu năsu. 5 lară cai lu veaglij zborlu a lui, tu năsu vrearea a Dumnidzălu easti faptă perfectă. Sh-di aestă shtim că noi him cu năsu. 6 Atselu tsi dzătsi că sta cu năsu, prindi s-imnă cum ari imnată elu. 7 Multu-vruts, nu vă scriu un nou ordin, ma un ordin veclijiu, tsi lu aveată di tu ahurhită, ordinlu atsel veclijulu easti zborlu tsi avdžătă di tu ahurhită. 8 Cu tut atsea ma vă scriu un ordin nou, tsi easti di alihea tu elu sh-tu voi, că ntuneariclu ma treatsi sh-tora strălutseashti lunjina alihioasă. 9 Atselu tsi dzătsi că easti tu lunjină shi aurashti fratili a lui, easti ninga tu scutidhi. 10 Atselu tsi lu va fratili a lui armăni tu lunjină shi nu ari tsiva tu năsu tsi lu farsi s-cadă. 11 Ma atselu tsi aurashti fratili a lui, easti tu scutidhi, imnă tu scutidhi sh-nu shtii cătră iu s-dutsi că scutidhlu ari urghită ocljilji a lui. 12 Vă scriu ficiori

că amărtiili vă săntu ljirtati di la numă al Hristos. 13 Părintsă, vă scriu că voi lu avets cunuscătă atselu tsi easti di tu apărñită. Tiniri, vă scriu că lu avets bătut arăulu. 14 Vă am scriată a voauă, ficiori că lu avets cunuscătă Tatălu. Vă am scriată a voauă, părintsă, că avets cunuscătă atselu di tu apărñită. Vă am scriată a voauă tiniri că hits vărtoshi shi zborlu al Dumnidzău armăni la voi shi că lu avets bătut arăulu. 15 S-nu vrets lumea, sh-nitsi atseali tsi săntu tu lumi. Macă vără u va lumea, vrearea a Tatălu nu easti tu năsu. 16 Că tuti atseali tsi săntu tu lumi, orixe a truplui, orixe a ocljilor sh-pirifanjea a banāljei nu yinu di la Tatălu ma di la lumea. 17 Sh-lumea treatsi cu orixe a ljei, ma atselu tsi fatsti vrearea a Dumnidzălu, armăni di totăna. (aiōn g165) 18 Ficiori, easti oara dit soni. Shi cum avets avdžătă va yină antihristolu, shi tora multsă antihrishtsi si fānipisiră, tră atsea noi aduchim că easti oara dit soni. 19 Namisa di noi ishiră, ma nu eara di-a noshtri. Ma s-eara di-a noshtri, va-avea armasă cu noi, ma aestă spusi că nu săntu di-a noshtri. 20 Ma voi avets aundzearea di la Sântulu shi li shtits tuti. 21 Nu vă scriai a voauă că nu lu cunushtets alihea, ma că voi lu cunushtets shi nitsiun arădeari nu yini di la alihea. 22 Cai easti arădioslu? Nu easti atselu tsi alipideashti că Isus easti Hristolu? Antihristolu easti atselu tsi alipideashti Tatălu shi Hiljilu. 23 Caitsido tsi alipideashti Hiljilu, nu lu ari nitsi Tatălu. Caitsido tsi cunoashti Hiljilu, lu ari sh-Tatălu. 24 Atsea tsi voi avdžătă di tu apărñită s-armănă tu voi. Macă atsea tsi avdžătă di tu apărñită armăni tu voi, atumtsea shi voi va armănets cu Hiljilu sh-cu Tatălu. 25 Sh-aestă easti tăxirea tsi elu nă featsi: bana eternă. (aiōnios g166) 26 Vă scriai aesti zboari tră atselji tsi caftă s-vă arăd. 27 Shi, căt tră voi, aundzearea tsi avets loată di la năsu, armăni la voi shi nu avets ananghi tsi vără s-vă nevăsă. Macă aundzearea a lui vă nevăsă di tuti shi easti alihea sh-nu easti arădeari, armănets cu năsu ashă cum vă nvitsă. 28 Sh-tora, ficiori, armănets cu elu, că atumtsea căndu elu va si s-fānipsească, noi s-putem s-avem sigurantsă shi cu vinearea a lui s-nu nă rushină. 29 Macă shtits că Hristolu easti ndreptu, s-lu shtits că caitsido tsi fatsti ndriptatea s-ari amintată di la elu.

3 Videts tsi vreari mari nă deadi Tatăl, tra s-nă numim hiljilji al Dumnidzău, sh-dealihea noi him. Tră aestă, lumea nu nă cunoashti noi, că nu lu ari cunuscătă atsel. 2 Multuvruts, tora him hiljilji al Dumnidzău, ma ninga nu si-ari aspusă tsi va him. Shtim că, căndu si s-aspună elu, va him un soi cu năsu, că va l-videm cum easti elu. 3 Sh-caitsido tsi

ari aestă nădii tu năsu, prindi si s-cură ashă cum elu dunjauă. 2 Di aestă putets s-cunushtets Duhlu al easti curat. 4 Cai fatsi amărtii, fatsi sh-călcarea a Dumnidzăul: itsi duh tsi mărtirseashti că Isus Hristos legiljei, că amărtia easti călcarea a legiljei. 5 Sh-voi ari vinit tu trup, easti di la Dumnidzăul. 3 Shi itsi lu shhtis că elu si-fânirusi tsi s-dipărteadză amărtilli a duh tsi nu mărtirseashti că Isus Hristos ari vinit tu noastri, că tu elu nu ari amărtii. 6 Cai armăni tu elu trup, nu easti di la Dumnidzăul. Aestă easti duhlu a nu amărtiseashti, cai amărtiseashti nu lu-ari vidzută antihristolui tsi cum avets avzdătă va yină, shi tora sh-nu lu-ari cunuscătă. 7 Ficiori, vără s-nu vă arădă. easti tu lumi. 4 Voi hits di la Dumnidzăul, ficiori, shi lji Atsel tsi fatsi ndriptati easti ndreptu, ashă cum elu avets bătătă atselii, că Duhlu a Dumnidzălui cai easti easti ndreptu. 8 Cai fatsi amărtii, easti di la draclu, tu voi, easti ma mari di atselu tsi easti tu lume. 5 că draclu amărtisi di tu ahurhită. Tră aestă s-fânirusi Atselii săntu di lumi, tr-atsea grescu di lucrili a lumiljei Hiljilu al Dumnidzău: tră asprădzezarii lucrili a dracului. sh-lumea lji-ascultă. 6 Noi him di la Dumnidzăul, 9 Cai s-amintă di la Dumnidzălu nu fatsi amărtii, că cai cunoashti Dumnidzălu nă asculti, cai nu easti di simintsa al Dumnidzău armăni la năsu, shi nu poati s- Dumnidzăul, nu nă asculti, dit aestă cunushtem Duhlu băneadză amărtisânda, că s-amintă di la Dumnidzău. a alihiljei shi duhlu a arădeariljei. 7 Multuvruts, s-lu 10 Di la aestă s-cunoască hiljilji al Dumnidzău di hiljilji vrem un-alantu, că vrearea easti di la Dumnidzăul a dracului. Caitsido tsi nu fatsi ndriptatea, nu easti shi caitsido tsi va, easti amintat di la Dumnidzăul sh-di la Dumnidzău, ahtar nu easti nitsi atsel cai nu cunoashti Dumnidzălu. 8 Atselu tsi nu ari vreari nu va fratili a lui. 11 Că aestă easti dimăndăciunea tsi lu ari cunuscătă Dumnidzălu, că Dumnidzălu easti avzdătă di tu ahurhită: s-nă vrem cu un-alantu, 12 vreari. 9 Tu aestă si fănpisi vrearea a Dumnidzălui nu cum fu Cainul, cai eara di la slabulu shi vătămăti noi, că Dumnidzălu pitricu Hiljilu a lui atsel unlu-fratili a lui. Sh-ti tsi lu vătămă? Că faptili a lui eara amintat tu lumi, tsi noi s-bănăm pri năsu. 10 Tu aestă uruti, iară faptili a fratilui a lui eara ndreapti. 13 Nu vă easti vrearea: nu că noi lu avem vrută Dumnidzălu, ciudisits, fratsi a melji, macă lumea vă aurashti. 14 ma elu nă ari vrută noi, shi pitricu Hiljilu a lui tsi Noi lu shtim că avem tricută di la moartea tu bană, că s-li ljeartă amărtilli a noastri. 11 Multuvruts, macă lji vrem fratsilji. Cai nu va fratili a lui, armăni tu moarti. Dumnidzăul nă vru ashătsi, shi noi prindi s-vrem un- 15 Caitsido tsi aurashti fratili a lui easti vătämător, alantu. 12 Nitsium nu l-vidzu vărăoară Dumnidzălu, sh-voi lu shhtis că nitsiu vătämător nu ari bană di macă nă vrem unu cu alantu, Dumnidzălu armăni totăna armas tu năsu. (aīōnios g166) 16 Di aestă lu tu noi sh-vrearea a lui easti perfectă la noi. 13 Di avem cunuscătă vrearea: elu deadi bana a lui tră noi, aestă noi cunushtem că armănen tu năsu sh-elu tră atsea sh-noi prindi s-dămu bana a noastră tră tu noi, că elu nă ari dată di Duhlu a lui. 14 Shi noi fratsilji. 17 Macă un ari bunili a lumiljei aishtei sh- vidzum shi mărtirsim că Tatălu lu pitricu Hiljilu tsi s-veadi fratili a lui cai easti tu ananghi sh-u nclijdi inima hiibă Ascăpător a lumiljei. 15 Atselu tsi mărtirseashti a lui, cum va armăna la năsu vrearea a Dumnidzălui? că Isusul easti Hiljilu a Dumnidzălui, Dumnidzălu sta 18 Ficiori, si nu vrem cu zboari, nitsi cu limbă, ma cu tu năsu sh-elu tu Dumnidzălu. 16 Sh-noi cunuscum fapti sh-cu alihea. 19 Sh-di aestă noi shtim că him sh-pistipsim tu vrearea tsi Dumnidzălu ari tră noi. cu alihea sh-va cândărsimu ininjili a noastri năinteau Dumnidzălu easti vreari, shi atselu tsi armăni tu vreari, a Lui. 20 Că, ma s-nă condamnă inima a noastră, armăni tu Dumnidzălu sh-Dumnidzălu tu năsu. 17 Tu Dumnidzălu easti ma mari di inima a noastră sh-li aestă vrearea easti perfectă tu noi, tsi s-avem curaiu shtii tuti. 21 Multuvruts, macă inima a noastră nu nă tră dzua a giudicărilei: că cum easti elu, ashă him condamnă noi him siguri năinteau a Dumnidzălui. 22 sh-noi tu aestă lume. 18 Atselu tsi vrea, nu ari frică, Sh-itsi căftăm, u lom di la năsu, că fătsem ordinli a lui shi vrearea perfectă a jigneashti frica, că frica ari cu sh-fătsem atseali tsi l-arăsescu a lui. 23 Aestă easti năsă cătădzicăsirea, shi atselu tsi ari frică nu easti ordinlu a lui tsi pistipsim tu numa a Hiljilu a lui Isus perfectă tu vreari. 19 Noi lu vrem atselu, că elu nă vru Hristos shi s-nă vrem cu un-alantu cum nă ordină elu. protlu. 20 Ma s-dzăcă vără: "Mini lu voi Dumnidzălu" 24 Atsel tsi veaglij ordinli a lui, armăni tu Dumnidzălu, shi aurashti fratili a lui, easti arăditor. Elu tsi nu va sh-elu tu năsu. Di aestă noi shtim că elu armăni cu fratili a lui tsi lu veadi, cum poati s-aibă vreari tră noi: di Duhlu tsi elu nă deadi.

4 Multuvruts, nu pistipsts pri itsi duh, ma băgats-
lă tu provă duhurili, să shhtis măcă săntu di la
Dumnidzăul, că multsă prufits arădioshi au ishită tu

5 Caitsido tsi pistipseashti că Isusul easti Hristolu, Isus Hristos. Aestu easti alihioslu Dumnidză sh-bana
easti amintat di la Dumnidzălu, shi caitsido tsi va eternă. (aiōnios g166) **21** Ficiori, afirts-vă di idulji.

Dumnidzălu tsi lu ari amintat, va sh-atsel tsi easti amintat di la năsu. **2** Di aestă noi shtim că vrem hiljili a Dumnidzălui, căndu vrem Dumnidzălu shi vigljem dimăndărili a lui. **3** Că aestă easti vrearea a Dumnidzălui: tsi noi s-vigljem dimăndărili a lui, că dimăndărili a lui nu suntu greali. **4** Că tuti tsi suntu amintat di la Dumnidzălu anichisească pristi lumea, sh-nichisirea pristi lumea easti pistea a noastră. **5** Cai easti atsel tsi nichiseashti pristi lumea, mash atsel tsi pistipseashti că Isusul easti Hiljilu al Dumnidzău?

6 Isus Hristos easti atsel tsi vini prit apă ti pătidzari sh-prit săndzili a moartăljei a lui, nu mash cu apă, ma cu apă sh-cu săndzi. Sh-Duhlu easti atsel tsi mărtirseashti, că Duhlu easti alieha. **7** Că trei suntu atselji tsi da mărtirii tu tser: [Tatili, Zborlu sh-Duhlu Sămtu, sh-aeshti trelji suntu un. **8** Shi trei suntu atselji tsi mărtirsescu pri loc]: Duhlu, apa shi săndzili, sh-aeshti trelji suntu pi un minti. **9** Macă noi apruchem mărtiria a oamnilor, mărtiria al Dumnidzău easti ma mari, că aestă easti mărtiria a Dumnidzălui tsi elu deadi tră Hiljilu a lui. **10** Atsel tsi pistipseashti tu Hiljilu al Dumnidzău ari aestă mărtirii pri năsu. Atsel tsi nu pistipseashti la Dumnidzălu, lu ari faptă arădios, că nu pistipsi la mărtiria tsi Dumnidzălu deadi ti Hiljilu a lui. **11** Sh-mărtiria easti aestă, Dumnidzălu nă deadi bana eternă sh-aestă bană easti tu Hiljilu a lui. (aiōnios g166)

12 Atsel tsi ari Hiljilu, ari bana. Atsel tsi nu ari Hiljilu al Dumnidzău, nu ari bana. **13** Vă scriai aesti a voauă [tsi pistipsits tu numa a Hiljilu a Dumnidzălui], tsi s-shtits că avets bana eternă shi s-pistipsits tu numa a Hiljilu a Dumnidzălui. (aiōnios g166) **14** Aestă easti siguranta tsi avem năintea a lui: ma căftăm tsiva după vrearea a lui, elu nă-u da. **15** Shi macă shtim că elu nă-li avdi tutti atseali tsi căftăm, noi shtim că li avem atseali tsi lji căftăm a lui. **16** Macă vără veadi fratili a lui că fatsi ună amărtii tsi nu dutsi tu moarti, s-părăcălsească a Domnului, sh-elu va lji da bana, atsilor tsi fac amărtii tsi nu duc tu moarti. Ari amărtii tsi duc tu moarti, nu dzăc tsi elu s-părăcălsească tră aestă. **17** Itsi nindriptati easti amărtii, ma ari amărtii tsi nu dutsi tu moarti. **18** Noi shtim că caitsido tsi easti amintat di la Dumnidzălu nu poati s-băneadz amărtisândă că atsel tsi easti amintat di la Dumnidzălu s-veaglji, shi Slabulu nu lu pligueashti. **19** Noi shtim că him di la Dumnidzălu shi că ntreagă lumea s-află sum putearea a Slabului. **20** Noi shtim că Hiljilu al Dumnidzău vini shi nă deadi aduchirea tsi noi s-cunushtem atsel tsi easti Alihioslu, shi noi him tu Alihioslu, tu Hiljilu a lui

2 loan

1 Mini vechiljilu, a doamnăljei aleaptă shi a hiljilor a ljei tsi lă voi tu alihea, shi nu mash mini, ma shi tută atselji tsi au cunuscătă alihea, **2** ti itia a alihiljei, tsi sta cu noi shi va s-hibă cu noi di tut eta: (aiōn g165) **3** harul, njila shi pacea s-hibă cu voi di la Dumnidzăul Tatălu shi di la Domnulu Isus Hristos, Hiljilu a Tatălui, tu alihea sh-tu vreari. **4** Mi hărăsii multu că aflai născântsi de hiljili a tălli imnăndă tu alihea, după ordinlu tsi loară di la Tatălu. **5** Sh-tora ti părăcălsescu, Doamnă, tsi s-lu vrem un-alantu, nu ca cum să scriu un ordin nou, ma atsea tsi aveam avută dit apărnită. **6** Shi aestă easti vrearea, s-imnăm după ordinli a lui. Cum u avădzătă dit apărnită, aestă easti ordinlu tsi lom tsi s-imnăm tu năsu. **7** Mini vă dzăc că tu lumi au inșită multă arăditori, cai nu martirescu că Isus Hristos ari vinit tu trup. Aestu om easti arăditoru shi antihristolu. **8** Băgats mintea si nu chirdets frutlu a lucrilor tsi avem faptă, ma s-loață ună mushtinarimplină. **9** Caitsido tsi s-dutsi nclo shi nu armăni tu nvitsătura a Hristolui, nu ari Dumnidză. Cai armăni tu nvitsătura a Hristolui, ari Tatălu shi Hiljilu. **10** Macă vără yini la voi sh-nu adutsi aestă nvitsătură, nu lu apruchiats la casă shi nu lu salutats. **11** Că atselu tsi lji dzătsi "Ghini vinjish", s-fatsi parti tu faptili a lui atseali arăli. **12** Cu tuti că aveam multi lucruri scriari, nu vream su fătseam cu carti sh-cu buiauă, ma nădăescu s-yin la voi shi s-vă grescu cu gura, tsi haraua a noastră s-hibă ntreagă. **13** Hiljili a sorăljei a ta aleaptă ti saluteadză. Amen.

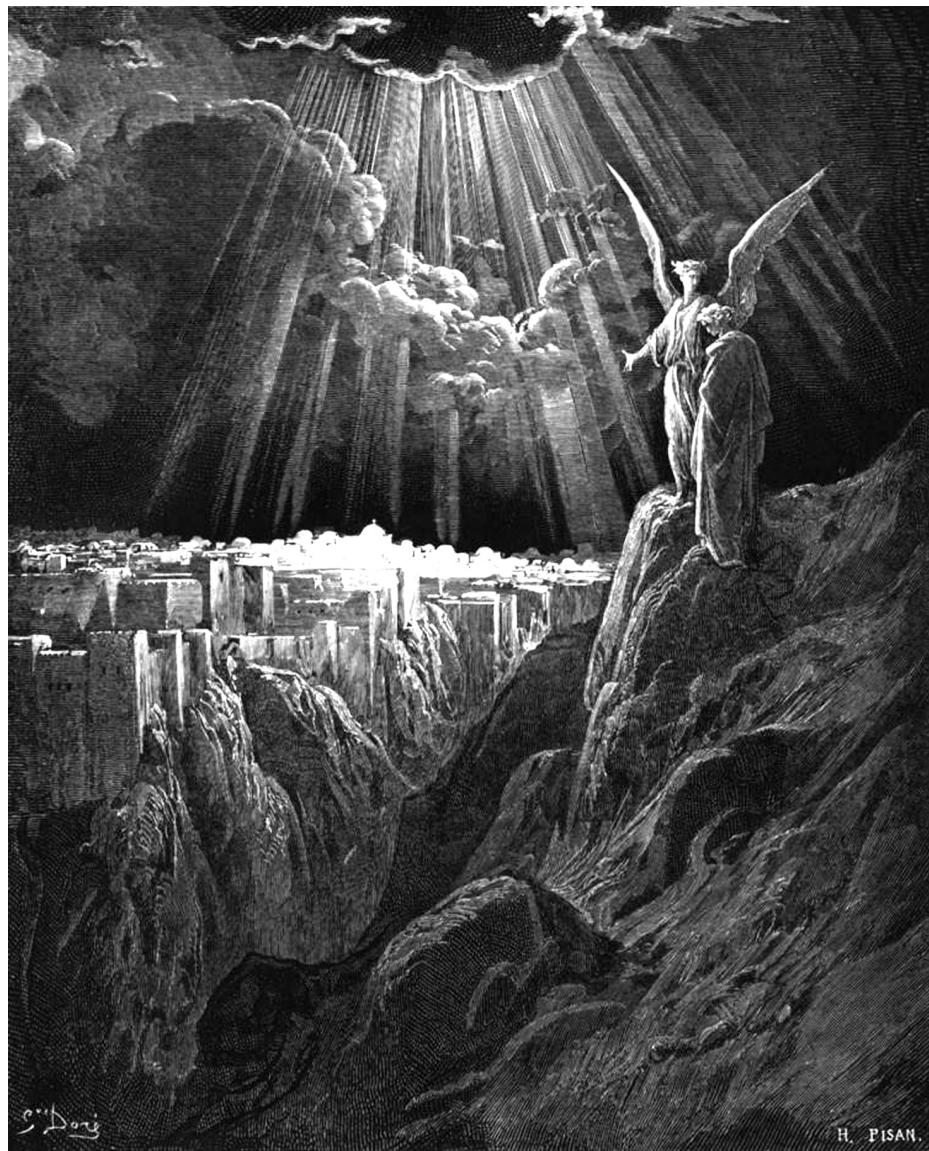
3 loan

1 Mini vecljulu, a Gailu multuvrut, tsi lu voi dealihea.
2 Multuvrute, mini voi s-ai ambāreatsā la tuti, shi s-hărăseshtā sănătati bună, ashi cum ari ambāreatsā suflitu a tău. 3 Că mi hărăsii cându viniră niscăntsă fratsi sh-mărtirsiră ti pistipsirea a ta tră alihea, că cum imnji tini tu alihea. 4 Nu am ma mari harauă di aestă: s-avdu că hilijili a melji imnă tu alihea. 5 Multuvrute, tini fats cu pistipsiri itsido tsi fats tră fratsilji shi tră xenilji. 6 Elji mărtirsiră ti vrearea a ta năinti a bisearcăljei, shi va s-fatsă ghini s-ai căshtigă ti călătoria a lor cu tinjii di Dumnidzălu. 7 Că elji inshiră tră numă a lui, fără s-ljea tsiva di la păngănjii. 8 Noi u avem obligatsie, s-li ashtiptăm aeshti oaminj, tsi s-himă prilucrător tră alihea. 9 Lji scriai a bisearcăljei, ma Diotreful, tsi va s-hiibă protlu tră elji nu nă aschteapti. 10 Tr-atsea, ma s-yinu, va lji-aduc aminti a lui faptili tsi adari, zburănda zboari arăi contra noi. Cum s-nu agiungu aesti, elu nu li aschteapti fratsilji shi li ncheadică atselji tsi vor s-li aschteaptă shi li scoati di bisearică. 11 Multuvrute, nu urmează arăulu, ma bunulu. Atselu tsi fatsi bunulu easti di la Dumnidzăul, ma atselu tsi fatsi arăulu nu lu ari vidzută Dumnidzălu. 12 Di Dhimitrul tută da mărtirii bună, tutashă shi alihea: shi noi mărtirismu ti năsu, sh-tini lu shtii că mărtiria a noastră easti alihinoasă. 13 Aveam multi tră scriari, ma nu voi s-tsă scriu cu buiauă shi-peană. 14 Ma nădăescu s-ti ved curundă shi si zburăm di aproapi. Pacea cu tini! Oaspilji tsă pitrec sănătati. Dă sănătati a oaspilor un pi ună.

Iuda

1 Iuda sclavul al Isus Hristos shi fratili al Iacov, a aclijimatsilor tsi săntu vruts di la Tatāl Dumnidzău sh-vigileatā di Isus Hristos. **2** Njila, pacea shi vrearea si s-avdagă la voi. **3** Multuvruts, aveam ună vreari mară s-vă scriu ti ascăparea a noastră comună, avui ananghi s-vă scriu a voauă shi s-vă ursedză s-alumtats ti pista tsi eara dată a sămtsălor un oară sh-ti totăna. **4** Că intrară ascumtu namisa di voi niscântsă oaminji tsi eara arădhăpsits di cu chiro ti aestă condamnă, nipistipsits, tsi u toarnă harul a Dumnidzălui a nostru tu desfrănari sh-aleapid singurul Mastru, sh-Domnul-a nostru Isus Hristos. **5** Ma voi s-vă aduc aminti, cu tută că tora li shtits tuti aesti, tsi Domnul, după tsi u ascăpă populu a lui di loclu-a Eghiptului, deapoea lji dărămă atselji tsi nu pistipsiră. **6** Anghilii, tsi nu l-tsânură pozitsili a lor di ma năinti, ma li alăsară locurili a lor iu bâna, elu lji apără tu scutidhi, ligats cu prănghi eternă ti giudicata a Dzuâljei atseljei mari. (aiōnos g126) **7** Ashi cum Sodoma sh-Gomora shi căsăbadzli avărliga s-deadiră după putänlichili shi imnară după desfränărili sexuali. Aesti s-featsiră exemplu tră atselji tsi pătsără pidipsirea a foclui ti totăna. (aiōnos g166) **8** Tut ashă sh-aeshtsă yisândă lăvushescu truplu, arnisească putearea a Dumnidzălui sh-blastimă creaturili tsereshti. **9** Ma arhanghelul Mihaili cându si ncăcea cu draclu zbura tră truplu a Moisiului sh-nu cutidză s-dzătsea un zbor ti ngiurari ma dzăsi: "Domnul s-ti vărghească!" **10** Ma aeshtsă grească arău ti tuti lucrili tsi nu cunoscu di la natura, ca prăvdzili fără minti, tsi facă arău ti vetea a lor. **11** Cavai di năshi! Că au loată calea a Cainului, sh-tră amintatic s-arcară după căbătli a Balaamlui, sh-chirură tu cundrirea a Coreul. **12** Aeshtsă săntu lăvushituri la sărbătoarili a voastri di vrearea frătsească, cându măcă sh-bea deadun cu voi fără rushăni, păshtândă vetea a lor. Atselji săntu niori fără apă, pimtu nclo shi nculea di vimturi, ponji di toamna fără fruti, disrădătsinati sh-di doauă ori mortsi. **13** Atselji săntu văljuri turbati a amariljei tsi spumeadză arushănila a lor, steali dispărtăti di la cai easti rezervat scutidhlu ti totăna. (aiōn g165) **14** Shi tră aeshtsă prufitipsi shi Enocul, al shaptili după Adam, dzăcăndă: "Ia, ma yini Domnulu cu njiliji a lui sămtsă, **15** ti fătseari giudicare contra a tutulor shi ti căndărsiri tuts nipistimenilji namisa di năshi tră tuti faptili a lor arăli shi tră tuti zboarili a lor arushinoasi, tsi amărtioshilji fără pisti grească contra a lui." **16** Aeshtsă săntu murmurători tsi plăngăti itsido tsi imnă

după orixe a lor shi gura a lor greashti zboari alăvdati shi culăchipsească oaminji tră amintatic. **17** Ma voi, multuvruts, adutsets-vă aminti zboarili tsi vă au dzăsă apostolijili a Domnului a nostru Isus Hristos. **18** Elji vă dzătsea tsi tu chirolu di ma napoi va s-aibă pizuitori tsi va s-imnă după orixile a lor anapudzi. **19** Aeshtsă săntu atselji tsi fac dispărtări, oaminji amărtioshi, tsi nu au Duhlu. **20** Ma voi, multuvruts, adrânda bana pri pista a voastră multu-sămtă, părăcălsănda tu Duhlu Sămtu, **21** afirits-vă tu vrearea al Dumnidzău, ashiptăndă njila a Domnului a nostru Isus Hristos tsi adutsi bana eternă. (aiōnos g166) **22** Shi avets njilă di omu tsi easti turbulat. **23** Shi ascăpats-lă alantsălii trăgăndă di focu, shi avets njilă la alantsi deadun cu frică, aurânda stranjilu pangănit di carnea. **24** Ma atsilui tsi poati s-vă veaglji di cathi cădeari shi s-vă scoată năinti a măririljei a lui ni-lăvushit shi cu harauă, **25** a singurlui Dumnidză, a Ascăpătorului a nostru, s-lji hibă măriri, multu-măriri, puteari shi autoritat, ora shi tu eta a etilor. Amen. (aiōn g165)

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Armāneashti at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Armāneashti at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Arumanisht---Aromanian-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luke 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timoteu 1:17
1 Timoteu 6:17
2 Timoteu 4:10
2 Timoteu 4:18
Titu 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 Ioan 2:17
2 Ioan 1:2
Iuda 1:13
Iuda 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aïdios

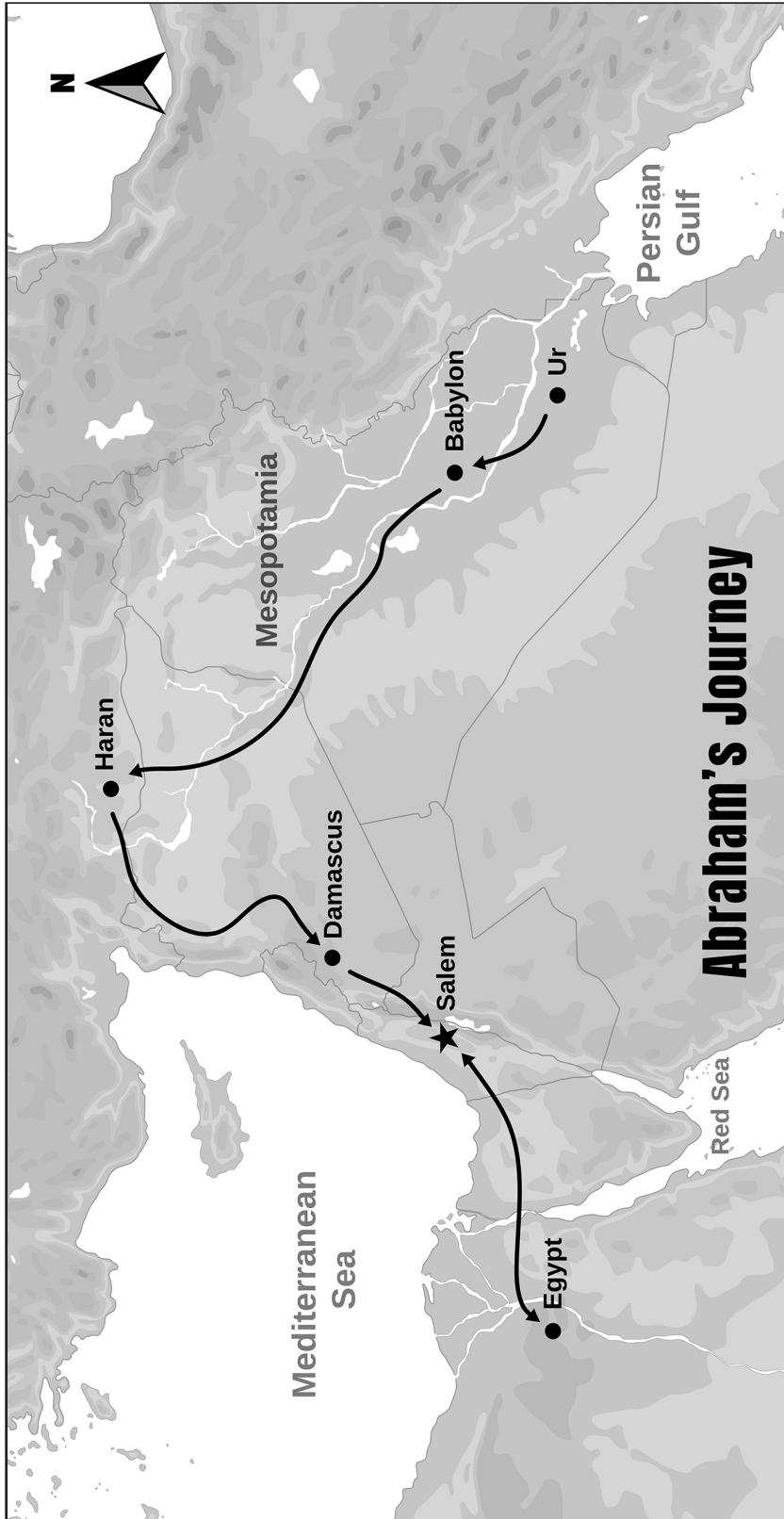
Romans 1:20
Iuda 1:6

Mateu 12:32
Mateu 13:22
Mateu 13:39
Mateu 13:40
Mateu 13:49
Mateu 21:19
Mateu 24:3
Mateu 28:20
Marcu 3:29
Marcu 4:19
Marcu 10:30
Marcu 11:14
Luke 1:33
Luke 1:55
Luke 1:70
Luke 16:8
Luke 18:30
Luke 20:34
Luke 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

aiōnios

Mateu 18:8
Mateu 19:16
Mateu 19:29
Mateu 25:41
Mateu 25:46
Marcu 3:29
Marcu 10:17
Marcu 10:30
Luke 10:25
Luke 16:9
Luke 18:18
Luke 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

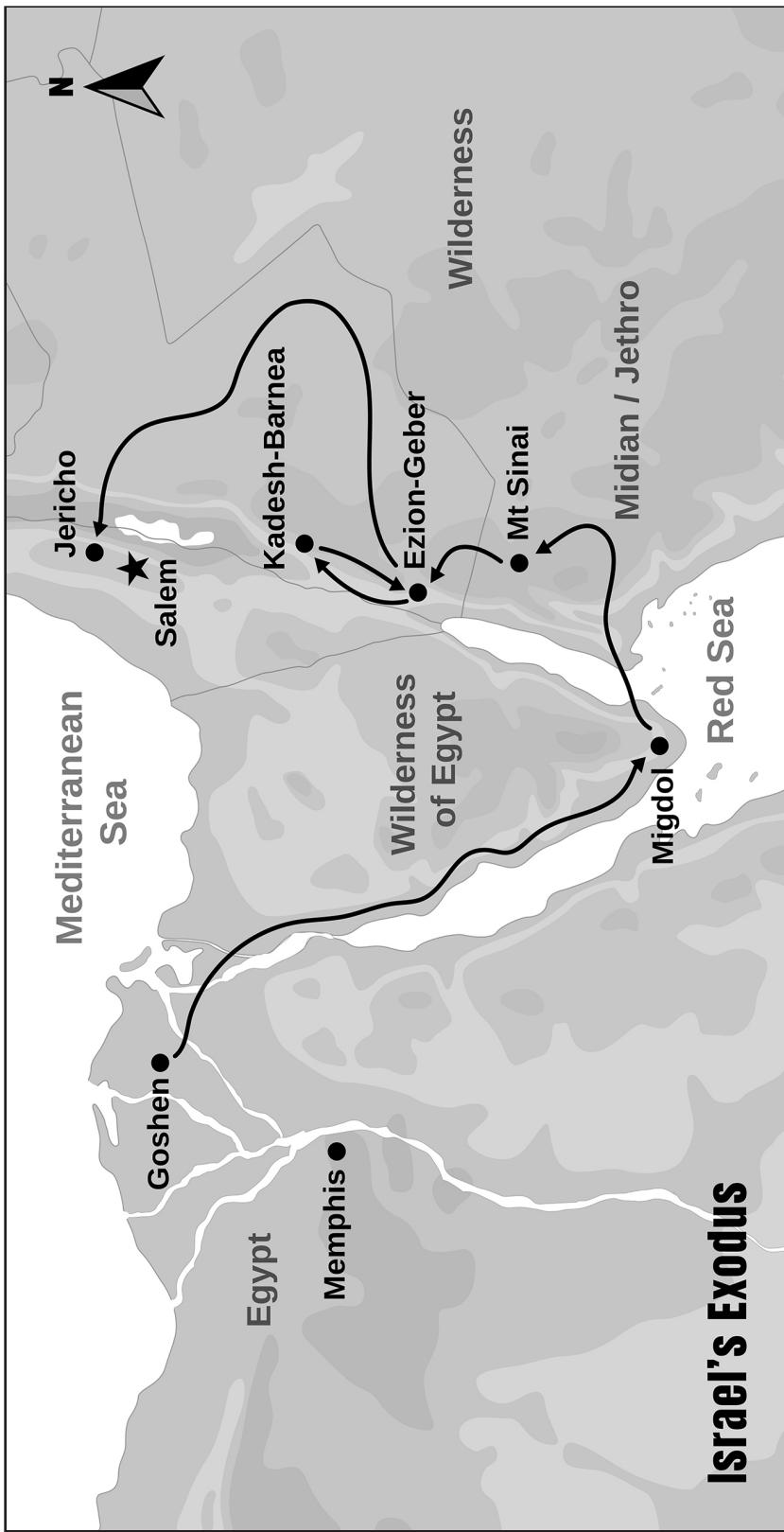
John 10:28	Marcu 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Marcu 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luke 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3	Hadēs	Proverbs 5:5
Acts 13:46	Mateu 11:23	Proverbs 7:27
Acts 13:48	Mateu 16:18	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Luke 10:15	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luke 16:23	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Acts 2:27	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:31	Proverbs 27:20
Romans 16:25	1 Corinthians 15:55	Proverbs 30:16
Romans 16:26	Revelation 1:18	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 6:8	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 20:13	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:14	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Limnē Pyr	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9	Revelation 19:20	Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16	Revelation 20:10	Isaiah 14:15
1 Timoteu 1:16	Revelation 20:14	Isaiah 28:15
1 Timoteu 6:12	Revelation 20:15	Isaiah 28:18
1 Timoteu 6:16	Revelation 21:8	Isaiah 38:10
2 Timoteu 1:9	Sheol	Isaiah 38:18
2 Timoteu 2:10	Genesis 37:35	Isaiah 57:9
Titu 1:2	Genesis 42:38	Ezekiel 31:15
Titu 3:7	Genesis 44:29	Ezekiel 31:16
Filemon 1:15	Genesis 44:31	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Numbers 16:30	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Numbers 16:33	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Deuteronomy 32:22	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	1 Samuel 2:6	Amos 9:2
Hebrews 9:15	2 Samuel 22:6	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	1 Kings 2:6	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Kings 2:9	Tartaroō
2 Peter 1:11	Job 7:9	2 Peter 2:4
1 Ioan 1:2	Job 11:8	Questioned
1 Ioan 2:25	Job 14:13	None yet noted
1 Ioan 3:15	Job 17:13	
1 Ioan 5:11	Job 17:16	
1 Ioan 5:13	Job 21:13	
1 Ioan 5:20	Job 24:19	
Iuda 1:7	Job 26:6	
Iuda 1:21	Psalms 6:5	
Revelation 14:6	Psalms 9:17	
eleēsē	Psalms 16:10	
Romans 11:32	Psalms 18:5	
Geenna	Psalms 30:3	
Mateu 5:22	Psalms 31:17	
Mateu 5:29	Psalms 49:14	
Mateu 5:30	Psalms 49:15	
Mateu 10:28	Psalms 55:15	
Mateu 18:9	Psalms 86:13	
Mateu 23:15	Psalms 88:3	
Mateu 23:33	Psalms 89:48	
Marcu 9:43		

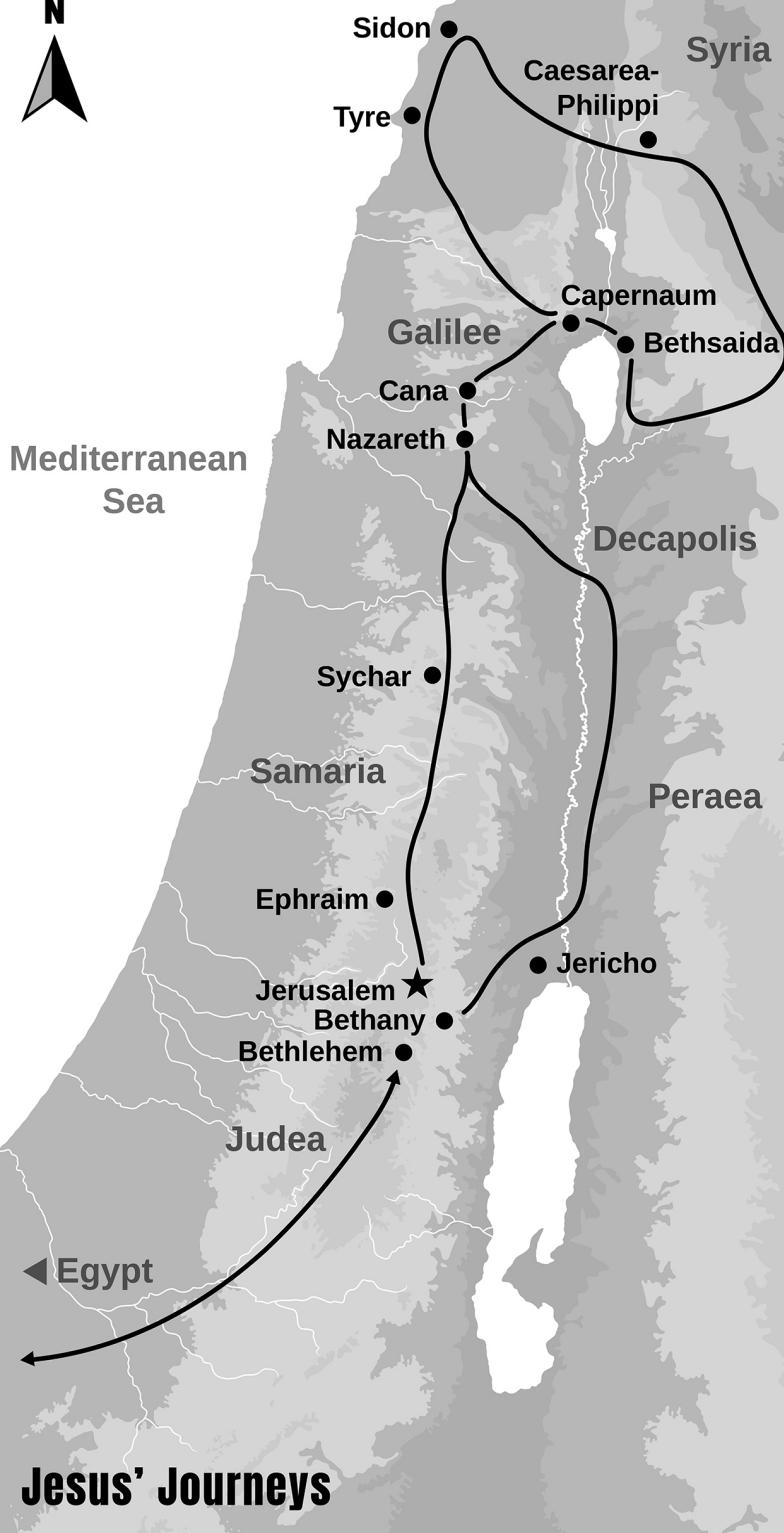
Abraham's Journey

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

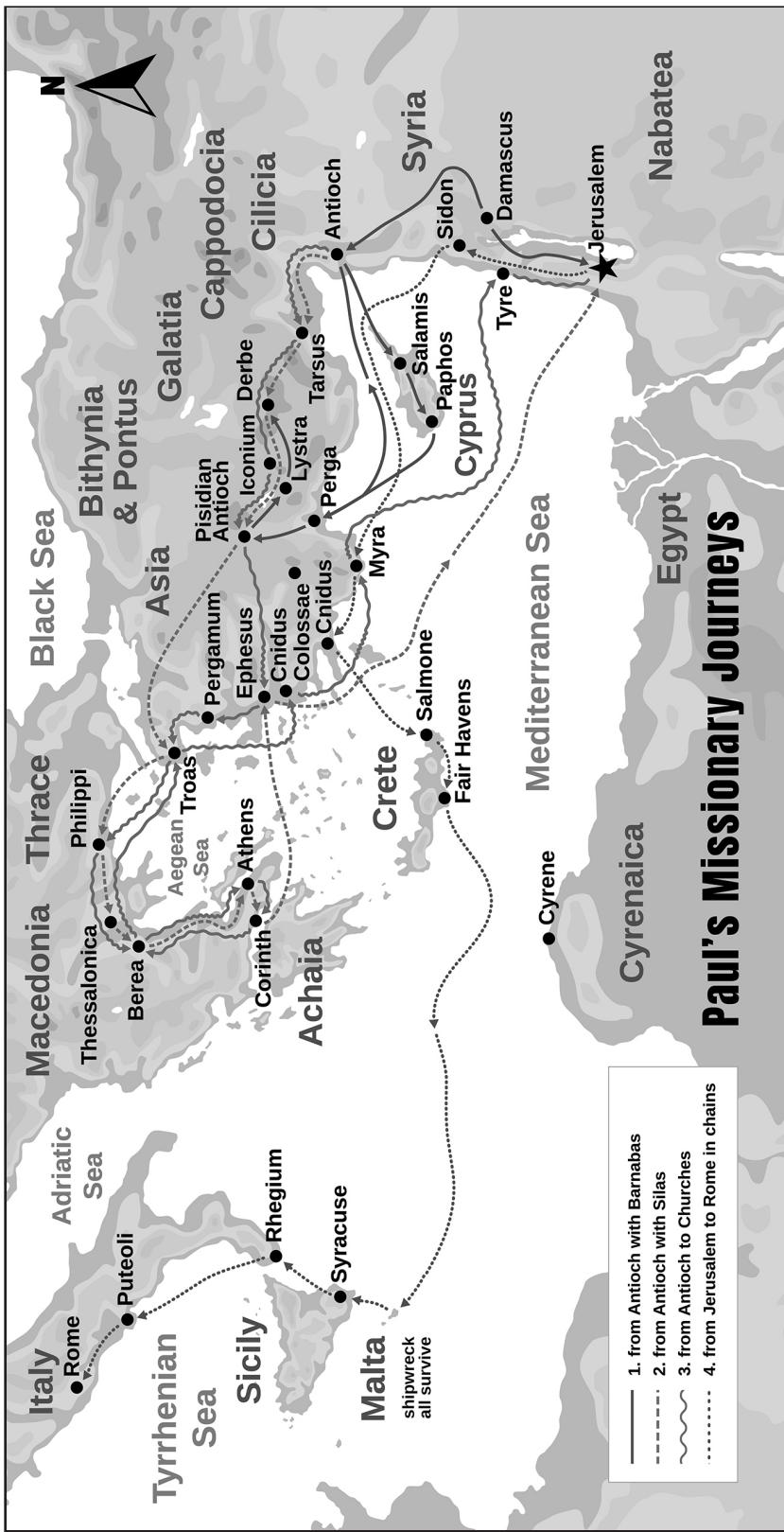
Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Că să-Hijilu a omului nu-vini și-i nuzmitipsească, ma s-nuzmitipsească shi di dari bana a lui ca prieteni acumpărarea a multilor. - Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Armāneashti at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Dutsers-vā sh-nvītsats ucentisi dī tuti fārili, pātidzānda tu numā a Tatālūi, sh-a Hijūi sh-a Sāmtulli Duh. - Matthew 28:19

